

Årsredovisning 2023

Vetlanda

Vetlanda kommuns årsbokslut 2023

Bokslutet är godkänt av
kommunfullmäktige §xx 2024-xx-xx

Version 0.2

Innehållsförteckning

Inledning	4
Om årsredovisningen.....	4
Förord kommunstyrelsens ordförande	5
Förvaltningsberättelse	6
Översikt över verksamhetens utveckling	6
Den kommunala koncernen.....	8
Den kommunala organisationen.....	10
Privata utförare under 2023	10
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk utveckling	10
Händelser av väsentlig betydelse	14
Styrning och uppföljning.....	16
Intern kontroll	18
God ekonomisk hushållning.....	18
Väsentliga personal-förhållanden.....	23
Förväntad utveckling	24
Begreppsförklaringar	26
Drifts- och investeringsredovisning per nämnd	27
Driftredovisning, kommunen.....	27
Investeringsredovisning, kommunen.....	28
Ekonomisk redovisning	29
Resultaträkning	29
Balansräkning.....	30
Kassaflöde	32
Noter	33
Verksamhetsberättelse	44
Kommunfullmäktige	44
Kommunrevisionen	45
Valnämnd	47
Kommunstyrelse	48
Avgift Högländets Överförmyndarverksamhet	56
Avgift Högländets Räddningstjänstförbund	57
Avgift Högländsförbundet	58
Kultur- och fritidsnämnden.....	59
Tekniska nämnden	64
Barn- och utbildningsnämnden.....	69
Vård- och omsorgsnämnden.....	74
Socialnämnden	80
Miljö- och byggnämnden	86
Högländets överförmyndarnämnd	90
Finansförvaltningen.....	94
Vetlanda Stadshus AB.....	99
Njudung Energi Vetlanda AB.....	100
Witalabostäder AB	104
AB Vetlanda Industrilokaler.....	109
Magasinsgatan i Vetlanda Fastighets AB	112
Högländets Räddningstjänstförbund	114
Högländsförbundet	117

Inledning

Om årsredovisningen

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om kommunens samlade verksamhet och ekonomi. De obligatoriska delarna, förvaltningsberättelse och ekonomisk redovisning kompletteras med verksamhetsberättelser från nämnder och bolag. Den vänder sig till. Den vänder sig till dig som är invånare eller företagare i kommunen samt till kreditgivare, leverantörer och samarbetspartners. Här kan du läsa om vilka mål som satts upp, hur måluppfyllelsen har gått och hur skattepengarna har använts.

De olika avsnittens innehåll

Årsredovisningen inleds med förord från kommunstyrelsens ordförande.

Förvaltningsberättelse

Här ges en sammanfattning av året och en presentation av den kommunala koncernen. Här berättas också om vilka faktorer som påverkar kommunens resultat och ekonomiska ställning. I avsnittet styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten presenteras kommunens styrmodell. Här lyfts också goda prestationer i visionens anda. Sedan följer en mer ingående beskrivning av kommunens finansiella situation och

efter det presenteras en avstämning av de strategiska målområdena och de prioriterade målen som kommunfullmäktige fastställt för perioden 2020–2023. I avsnittet väsentliga personalförhållanden ges en redovisning av kommunens år som arbetsgivare.

Drifts- och investeringsredovisning

Driftsredovisningen redogör för hur nämnderna följt budget och vad aktuella avvikelser beror på. Därefter beskrivs hur kommunen arbetat med investeringar och exploateringar.

Ekonomisk redovisning

Här presenteras årets ekonomiska utfall i resultaträkningen, förändringar i kommunens likvida medel redovisas i kassaflödesanalysen och den ekonomiska ställningen vid årets slut visas i balansräkningen. Kapitlet innehåller också noter och redovisningsprinciper som ger en närmare beskrivning av innehållet.

Verksamhetsberättelse

I verksamhetsberättelsen finns en kort beskrivning av varje nämnd och bolag med en sammanfattning av årets insatser, det ekonomiska resultatet och vad som väntar framöver.

Förord kommunstyrelsens ordförande

Text ej klar ännu.

Robin Wallén-Nilsson
Kommunstyrelsens ordförande

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Förvaltningsberättelsens syfte är att ge en övergripande och tydlig bild av Vetlanda kommuns verksamhet under det gångna året. Fokus ligger på hela den kommunala koncernen vilket innebär att bilden är oberoende om verksamheten bedrivs i förvaltnings-, bolags- eller förbundsform.

Genomgående används nedan Koncernen för att redovisa den sammantagna kommunkoncernens siffror och Kommunen för att redovisa Vetlanda kommuns siffror.

Efter några år med rekordresultat sjönk resultatet för den kommunala koncernen till 83 mnkr för verksamhetsåret 2023. För att ge en bild av hur verksamheten har utvecklats under de senaste fem åren har detta sammanfattats i nedanstående tabell som innehåller ett antal valda beskrivande nyckeltal och siffror.

Även resultatet för den samlade kommunala verksamheten 2023 är lägre än de senaste åren och uppgår till 57 mnkr. Även om resultatet är markant lägre än de senaste åren är det nära det dubbla mot vad som var budgeterat. Efter Rysslands invasion av Ukraina har världsekonomin blivit allt oroligare och vi har sett en inflation som ökat och med den ökande räntor. Detta påverkar inte bara privatpersoner och företag utan också den kommunala ekonomin. Mot slutet av 2023 har ett ränteläge som nu upplevts högt i relation till den senaste tioårsperioden medverkat till att inflationssiffrorna minskat men fortfarande är de högre än Riksbankens mål.

Efter några år med stark återhämtning efter pandemin ser vi återigen en försvagning av konjunkturen. Detta är än mer påtagligt lokalt med flera företag som är beroende hur den svenska byggkonjunkturen går och med höga räntor har denna bromsat in kraftigt.

I 2023 års taxering (som avser inkomster under 2022) kan man se att skatteunderlaget i riket, dvs samtliga inkomster som ligger till grund för kommunal skatt, ökade med 5,80 %. Länets ökning var 5,24 % och Vetlanda kommuns ökning var

4,43 %. Då Vetlanda har en låg egen skattekraft från start i kombination med låg ökningstakt innebär det att Vetlanda halkar efter vad gäller egen skattekraft. Av länets 13 kommuner är det bara tre som har en positiv utveckling av den egna skattekraften från 2021 till 2022 och det är Aneby, Habo och Vaggeryd. Den genomsnittliga beskattningsbara inkomsten i kronor per invånare i Vetlanda under 2022 var 219 313 kr jämfört med 253 326 kr i riket.

Försörjningskvoten, dvs antalet personer i förvärsarbetande ålder i förhållande till antalet unga och antalet äldre, försämras löpande vilket innebär att allt färre ska försörja allt fler. Under 2023 den befolkningsökning vi sett under de senaste 10 åren (med undantag för 2019) vänts till en minskning som för 2023 uppgår till hela 175 personer. Antalet invånare är därmed under 27 500 igen. De befolkningsprognoser som upprättats tidigare har alltså varit lite för positiva. Framst är det en minskning i antalet födda som ligger bakom förändringen.

Utmärkande för verksamheten under 2023 har varit ett kraftigt ökat kostnadstryck där inflationen har påverkat starkt. Det enskilda område där detta har märkts mest är inom pensionsområdet. Där har kostnaderna jämfört med föregående år nästintill fördubblats beroende på dels ett nytt pensionsavtal med högre premienivåer, dels värdesäkring för inflation. Ett annat område där inflationen haft stor påverkan är kostnader för energi, exempelvis elenergiområdet där kostnaderna kraftigt överstiger vad som budgeterats. Under året har elstöd erhållits vilket påverkat årets kostnadsbild trots att kompensationen var för historisk förbrukning.

Under 2023 har kommunen haft relativt hög investeringsvolym. Framför allt har investeringarna varit inriktade mot skolområdet där nybyggnation och renovering av Tomaslundsskolan är det största enskilda objektet men där även Landsbro högstadieskola, Korsberga skola och köket i Kvillsfors har varit föremål för större investeringsinsatser. Vid sidan om dessa större objekt har ett stort antal mindre investeringsprojekt genomförts och under

verksamhetsåret 2023 uppgår investeringsvolymen till hela 204 mnkr vilket tangerar prognosen från delåret som var 205 mnkr. Under större delen av året har likviditeten varit god vilket inneburit att investeringarna kunnat finansieras utan ny upplåning och en amortering av låneskulden med -26 mnkr har i stället skett i samband med en låneomsättning. Då ungefär hälften av årets investeringsvolym har skett under den senare delen av året i kombination med årets höga pensionskostnader har detta medfört att kassaflödet för kommunen varit negativt.

I den kommunala koncernen har Witalabostäder fortsatt med renoveringsarbete på fastigheter i Myresjö och ett större fönsterbyte på Kullgatan i Vetlanda. Vetlanda Industrilokaler har slutfört ett större takarbete på fastighet i Ekenässjön samt en solcellsanläggning på egen kontorsfastighet. Njudung Energi största investeringar/reinvesteringar återfinns inom VA-verksamhet samt etablerande av solcells anläggning på Flishult. Under 2023 har en minskning av koncernens bolagens externa upplåning skett med amorteringar från samtliga bolag (förutom Vetlanda Stadshus AB), totalt uppgående till -36 mnkr. Läggs detta till Vetlanda kommuns amortering

med -26 mnkr innebär det en total minskad lånebelastning med -62 mnkr. Samtidigt har kassaflödet i övrigt varit negativt motsvarande så en stor del av minskad upplåning beror på minskad kassa.

Kommunens och koncernens finansiella ställning får bedömas som relativt stabil och soliditeten ökar.

Mäts soliditeten i förhållande till de totala pensionsförpliktelserna ökar den för kommunen från 29 till 31 procent under året. Investeringsstakten är ur ett självfinansierings-perspektiv relativt hög. Fokus har under 2023 fortsatt vara på skolfastigheterna.

Samtidigt diskuteras större kommande investeringar i kommunens bad- och simhallar, en satsning på hi:tech som avser att skapa utbildnings- och utvecklingsmöjligheter för delar av industrin men även kommande behov av boendeformer utifrån en äldre befolkning. Under 2023 har kommunen inte klarat självfinansiering av sina egna investeringar, vilket är ett av de finansiella målen, för året uppgår den till 67%. Ränteläget har under året förändrats dramatiskt med en uppgång som är mellan 3-4%. Då upplåningen bygger på en mix av fasta och rörliga räntor har detta inte slagit igenom på hela lånestocken, men en markant ökning av räntekostnaderna har skett för såväl kommunen som övriga parter i den kommunala koncernen.

Kommunkoncernen i siffror

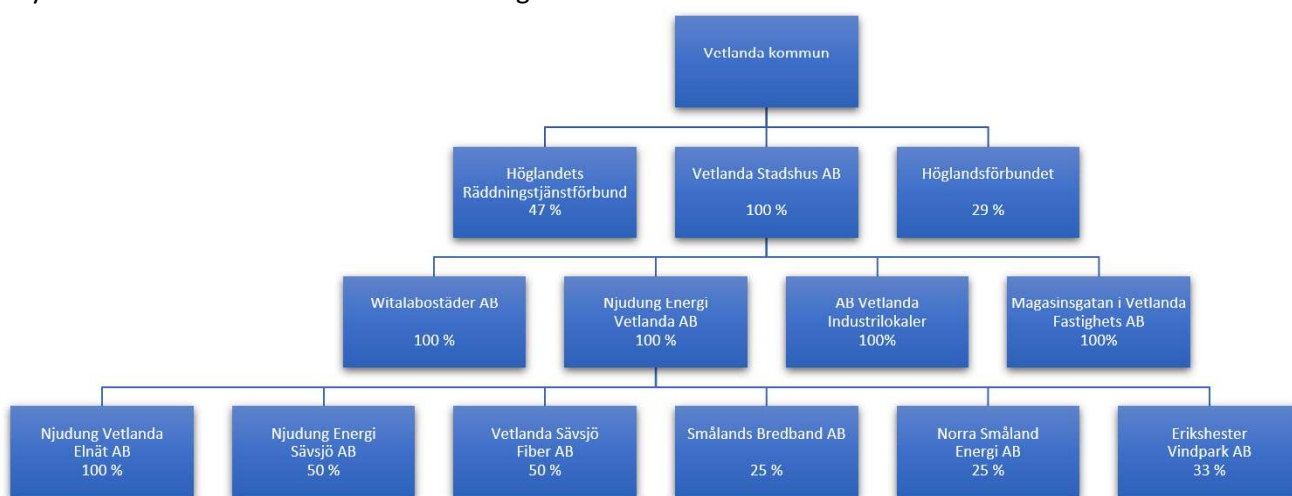
Kommunkoncernen	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter, mnkr	931,8	925,8	825,3	816,6	854,8
Verksamhetens kostnader, mnkr	2 636,5	2 439,4	2 273,9	2 226,6	2 283,7
Avskrivningar & nedskrivningar	171,3	164,0	163,4	150,2	136,3
Årets resultat, mnkr	83	192	187	145	69
Soliditet %	41	40	37	34	33
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser %	27	26	22	18	15
Investeringar anläggningstillgångar	331,8	313,4	361,3	373,4	327,5
Självfinansieringsgrad	76,6	113,6	96,9	79,1	62,7
Total låneskuld, mnkr	1 401,8	1 464,1	1 491,7	1 401,7	1 347,1
Antal årsarbetare	2 681	2 666	2 639	2 593	2 666
Kommunen	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter, mnkr	422,4	401,7	380,4	400,7	411,1
Verksamhetens kostnader, mnkr	2 278,2	2 089,0	1 993,8	1962,8	1992
Avskrivningar & nedskrivningar	79,4	74,3	67,0	59,4	54,8
Årets resultat, mnkr	56,7	131,1	142,8	112,8	29,2
Soliditet %	57	56	53	49	48
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser %	31	29	24	18	12
Investeringar	204,2	141,4	179,0	210,8	175,8
Självfinansieringsgrad	67	145	117	82	48
Total låneskuld, mnkr	526,2	552,3	552,3	522,3	462,3
Skattesats	22,01	22,01	22,01	22,01	22,01
Antal årsarbetare	2 507	2 501	2 479	2 419	2 499
Antal invånare 31/12	27 498	27 673	27 621	27 502	27 466

Den kommunala koncernen

Det högsta beslutande organet i Vetlanda kommun är kommunfullmäktige som i en jämförelse i ett Sverigeperspektiv kan sägas vara kommunens "riksdag". I Kommunfullmäktige sitter 45 valda ledamöter som är satta att ta kommunövergripande beslut eller beslut som ses som principiellt viktiga. Kommunens verksamhet är sedan uppdelad i olika områden där den största delen bedrivs dels i förvaltningsform dels i bolags-/ förbundsform. Det finns även delar som är utlagda i form av entreprenad hos privata utförare. Denna redovisning har upprättats för att ge en sammanfattande information om den verksamhet kommunen äger inflytande över. I bilden nedan visas de bolag och

förbund som ingår i den kommunala koncernens verksamhet där ägarandelen överstiger 20 procent. Kommunens ägarandel i respektive organisation anges i rutorna.

I december 2002 bildades en äkta koncern genom att ett holdingbolag bildades som är helägt av kommunen. Holdingbolaget (Vetlanda Stadshus AB) har sedan förvärvat de kommunala bolagen. Inom kommunkoncernen finns förutom holdingbolaget kommunalförbunden där vi redovisar vår andel med utgångspunkt från kapitalinsats. Inga förändringar har skett av koncernen under 2023.

Kommunkoncernen visas som organisationsschema

Bolag	Verksamhet
Vetlanda Stadshus AB	Holdingbolag för de kommunala bolagen som ansvarar för finansiell, skattemässig och operativ samordning av den kommunala verksamheten som bedrivs i bolagsform.
Njudung Energi AB	Bolaget bedriver affärsmässig verksamhet som omfattar elhandel, fjärrvärme, renhållning, vatten- och avloppsverksamhet och bredband. Från årsskiftet 2020/21 har den del av renhållningsverksamheten som avser hushållsavfall överförs till kommunalförbundet Kretslopp Sydost. Bolaget är moderbolag i Njudung Energi-koncernen.
Njudung Energi Elnät AB	Bedriver elnätverksamhet främst i och runt Vetlanda tätort.
Njudung Energi Sävsjö AB	Bolaget bedriver affärsmässig verksamhet som omfattar elhandel, fjärrvärme, renhållning och vatten- och avloppsverksamhet. Från årsskiftet 2020/21 har den del av renhållningsverksamheten som avser hushållsavfall överförs till kommunalförbundet Kretslopp Sydost. Bolaget ägs till lika delar gemensamt med Sävsjö kommun.
Vetlanda Sävsjö Fiber AB	Syftet med verksamheten är att tillhandahålla IT-infrastruktur och att främja utvecklingen av informationsteknik, till nytta för såväl offentlig verksamhet som näringsliv och allmänheten.
Smålands Bredband AB	Bolaget har till uppgift att hyra ut fiberförbindelser mellan Växjö, Sävsjö, Vetlanda, Eksjö och Nässjö kommuner. Via samarbetspartners kan också Nässjö och Aneby, Nässjö och Jönköping samt mellan Eksjö och Österbymo omfattas.
Norra Smålands Energi	Bolaget verkar som ett intresseföretag med syfte att stärka och utveckla delägarnas samarbete inom energirelaterade verksamheter och därmed bidra till ett optimalt utnyttjande av delägarnas samlade resurser.
Erikshester Vindpark AB	Delägt bolag som innehar 6 vindkraftverk i Vetlanda kommun och ägs av kommunala bolag, privata företag och investerare.
Witalabostäder AB	Fastighetsbolag som bedriver allmännyttig bostadsverksamhet, och har till uppgift att bygga och förvalta hyresbostäder. I fastighetsbeståndet ingår även kommersiella lokaler.
AB Vetlanda Industrilokaler	Fastighetsbolag som har till uppgift att uppföra och hyra ut industrifastigheter för att medverka till etablering och utveckling av kommunens industrier.
Magasinsgatan i Vetlanda AB	Fastighetsbolag som har till huvudsyfte äga och förvalta en verksamhetslokal.
Höglandets Räddningstjänstförbund	Förbundets primära verksamhet är att ansvara för räddningstjänst inom Vetlanda och Nässjö kommuner. Bland verksamheterna ryms även exempelvis säkerhets- och beredskapsarbete i kommunerna. Från slutet av 2019 ansvarar man även för sotningsverksamhet.
Höglandsförbundet	Höglandsförbundet är en plattform för att samordna verksamheter där medlemskommunerna (Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda) anser det vara fördelaktigt att driva en gemensam organisation. Bland annat samordnas kommunernas gemensamma IT-organisation här.

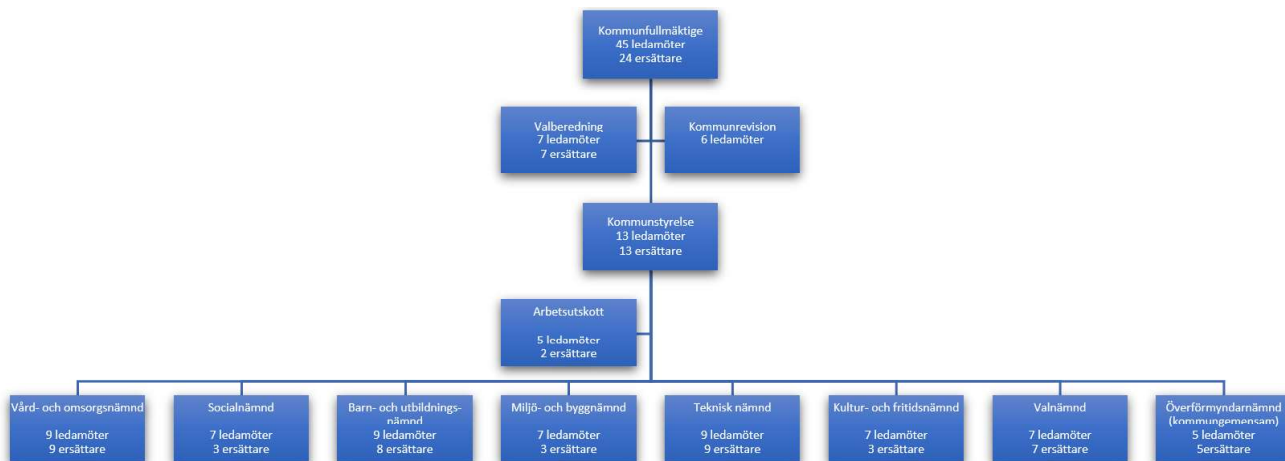
Vetlanda kommun har även intresseandelar i Kretslopp Sydost som samordnar hantering av hushållsavfall för ett antal kommuner i sydöstra Småland, Höglandets Samordningsförbund vars syfte är att samordna insatser mellan kommun, försäkringskassa och region. Kommunen har också

ett ägande i Kommunassurans Syd AB för att tillförsäkra tillgång till försäkringsgivare och är medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening genom vilken Vetlanda kommunkoncern finansierar i stort sett hela koncernens lånebehov.

Den kommunala organisationen

Vetlanda kommuns organisation har en traditionell utformning där verksamheten är uppdelad i olika facknämnder med egna ansvarsområden. Överförmyndarnämnden är gemensam för de

kommuner som är medlemmar i Höglandsförbundet; Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda. Under 2021 har inga väsentliga förändringar skett i organisationen av de kommunala verksamheterna.

Privata utförare under 2023

Enligt kommunallagen definieras privata utförare som enskilda individer eller juridiska personer som har hand om vården av en kommunal angelägenhet, och då helt utan kommunalt ägande. Detta innebär att de kommunala bolagen inte ingår. Det gäller även fristående skolor och förskolor eftersom de är egna huvudmän för sin verksamhet vilken inte är

upphandlad utan är reglerad genom tillståndsgivning. I Vetlanda kommun är inslaget av privata utförare relativt litet jämfört med riket.

Privata aktörer finns exempelvis inom grundskola, förskola och inom hemtjänstområdet där brukarna kan välja utförare enligt LOV (Lagen om valfrihet).

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk utveckling

Omvärldsanalys

Mot en bakgrund av kriget i Ukraina och en allmänt turbulent situation i världsekonomin har konsekvenserna inte uteblivit i Vetlanda. Återhämtningen efter pandemin har varit stark och gått oförväntat snabbt men har följts av andra händelser som förändrat förutsättningarna för kommunens ekonomi. Större prishöjningar inom de flesta områden (exempelvis energi- och livsmedel) har medfört utmaningar. Tillsammans med efterfrågeöverskott efter pandemin, utbudsstörningar orsakat av konflikter, en expansiv finanspolitik och en snabb åtstramande penningpolitik, mer protektionistisk politik och tilltagande effekter av klimatförändringarna som kräver resurser och skapar temporära utbudsproblem så är omvärldsfaktorerna turbulenta och svårförutsägbara.

Trots en viss tillbakagång av energipriserna under året har effekterna av den allmänna prisuppgången bitit sig fast och resulterat i höga inflationstal. Det gäller i synnerhet i Sverige där en svag kronkurs är en bidragande orsak till inflationen. Den medför också att vi har hög inflation jämfört med många andra länder i västvärlden. Det senaste rapporterade inflationsmättet är 3,3 procent för januari månad, (KPIF = konsumentprisindex med fast ränta).

I budgetarbetet för 2024 till 2026 kunde konstateras att resultatet för i synnerhet 2024 kommer att vara betydligt lägre än för de senaste åren. För 2024 finns osäkerhet när det gäller inflationsläget och hur det kommer påverka kommunens kostnadsläge. Kommunens ekonomi kommer i likhet med 2023 att påverkas kraftigt av höga pensionskostnader som delvis är en konsekvens av relativt hög inflation. Under den senare delen av 2023 har

arbetsmarknaden i landet försvagats och försämringen är tydligast i de södra delarna av Sverige. Prognosen är en ökande arbetslöshet under 2024 och 2025 som sedan förväntas minska. Skatteunderlaget ökade under 2023 med cirka 5 procent vilket är positivt men förändringen av det reala skatteunderlaget till följd av kommuners och regioners sammanvägda prisutveckling blev negativt med -1,5 procent och denna utveckling förutspås fortsätta under 2024.

Signalerna om en svår ekonomisk situation i offentlig sektor, framför allt för regionerna, har medfört att regeringen i höstbudgeten nu aviserat ökade satsningar i form av statsbidrag för att stärka kommuner och regioner.

BNP för helåret 2023 sjönk med -0,2 procent jämfört med 2022. Bedömningen nu är en svag ökning igen under 2024 med 0,6%.

Kommunalskatt

Till skillnad från de senaste åren kommer den totala kommunala skattesatsen att öka under 2024 och uppgår i genomsnitt till 32,37 procent. Skattesatsen består av två delar, kommunal skattesats och skattesats till regioner. Den kommunala skattesatsen ökar i genomsnitt med 3 öre till 20,70 procent medan regionskattesatsen ökar med 10 öre till 11,67 procent. Inför 2024 valde 24 (7) kommuner att sänka skatten medan 13 kommuner (5) valde att höja den.

Det totala skatteunderlaget i landet ökade med 5,8 procent från beskattningsåret 2021 till 2022 enligt den taxering som genomförts under 2023. Detta är 0,5 procentenhet högre jämfört med året innan då ökningen var 5,3 procent. Om inte det statliga utjämningsystemet kompenserade för denna typ av förändringar skulle det medföra mer dramatiska skiften i enskilda kommuners ekonomi om förutsättningarna förändras dramatiskt.

Befolkningsutveckling

Hur många som flyttar ut från eller in till kommunen, antalet som föds samt hur många som avlider påverkar kommunens befolkningsstruktur vilket innebär en påverkan på kommunens verksamhet då medborgarnas behov styr och förändrar densamma. Likaledes påverkar det den del av intäkterna som styrs via skatteutjämningsystemet.

Sveriges befolkning fortsatte i likhet med de senaste åren att växa och uppgick vid årsskiftet 2023/24 till 10 551 700 personer vilket innebar en ökning med 30 200 personer eller 0,3 procent sedan föregående årsskifte. Detta är den lägsta ökningen sedan 2000 enligt SCB. Folkökningen under 2023 har till cirka 70 procent berott på invandringsöverskottet och cirka 19 procent på födelseöverskottet. Resterande 11 procent beror på inrapportering av invandring före årsskiftet 2022/23.

I 2 av 3 kommuner (193 av 290) minskade befolkningen under 2023 vilket är betydligt fler än 2022 då motsvarande siffra var 1 av 3. I Jönköpings län minskade befolkningen med 0,1 procent. I Vetlanda kommun minskade befolkningen under 2023 vilket är en ny situation då detta med undantag för 2019 är första gången på tio år som befolkningen minskar. Vid årsskiftet var antalet invånare i Vetlanda kommun 27 498 vilket jämfört med föregående årsskifte var en minskning med 175 personer eller -0,6 procent jämfört med utgången av 2022. I Vetlanda kommun är befolkningsminskningen 2023 ungefär till lika delar beroende av inrikes flyttnetto negativt födelsenetto. Utrikes flyttnetto är -2.

Sett till enskilda åldersgrupper var förändringen störst i grupperna 0-4 år som minskade med 95 personer medan den största ökningen återfanns i gruppen 15-19 år som ökade med 52 personer. Totalt minskade gruppen 0-19 år med 97 personer, gruppen 20-64 minskade med 99 personer och gruppen 65- år och äldre ökade med 21 personer. Detta är ytterligare en indikation på den demografiska bilden av att försörjningsbördan förstärks, allt färre ska försörja allt fler.

Arbetsmarknad

Under senare delen av 2023 har arbetsmarknaden försvagats. Den största skillnaden finns inom gruppen ungdomar (18-24 år) där antalet inskrivna har ökat i 13 av 21 län i landet. Den svagare arbetsmarknaden syns mest i södra Sverige.

För Jönköpings län gäller att arbetslöshetsnivån är lägre än för riket som helhet under kvartal 4 2023, 5,6 jämfört med 6,5 procent (arbetslösa hos Arbetsförmedlingen som andel av den registerbaserade arbetskraften). Vetlanda har den tredje högsta arbetslöshetsnivån i länet, 6,5 procent. Långtidsarbetslösheten har dock haft en positiv utveckling i länet och i Vetlanda kommun. Sett till

vilka kompetenser som efterfrågas syns att undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende är den kategori som ligger i topp avseende nyanmälda lediga platser kvartal 4 2023 med 2120 stycken följt av företagssäljare, 680, och vårdbiträden, 590. Vård- och omsorgsyrkena toppar lista över nyanmälda platser i 18 av 21 län.

Via Högländets samordningsförbund, som består av Arbetsförmedling, Försäkringskassa, Region och kommun sker samverkan för stöd mot arbete för medborgare som är aktuella för insats hos flera av huvudmännen.

SAMVERK Vetlanda omfattar huvudmännen inom Högländets samordningsförbund med fokus på att motverka hinder gällande rehabilitering mot arbete. Ett aktivt arbete med Extratjänster föreligger. Samverkan med fackliga organisation är god och gemensamma rutiner gällande tex. Arbetsmarknadsinriktade anställningar är framarbetade.

Lärcentrum har en omfattande utbildnings-verksamhet som utgår ifrån behov på arbetsmarknaden och stödjer mellan studier och arbetsliv.

Goda relationer föreligger mellan kommun och näringsliv och andra arbetsgivare när det gäller arbetsträning och anställningar av olika karaktär, här spelar även samverkan med ideell sektor en viktig roll. Detta ses bidra till den utveckling som finns i Vetlanda.

En lägre arbetslöshet påverkar naturligtvis ekonomin för Vetlanda kommun. Personer som har en anställning, bor i Vetlanda kommun och betalar skatt bidrar till det totala skatteunderlaget. En lägre arbetslöshet bidrar till att underlaget bevaras och inte försvagas. Dessutom riskerar arbetslösa personer att hamna i ett behov av försörjningsstöd vilket belastar andra områden inom den kommunala ekonomin, i detta fall socialnämnden och dess verksamhet. En låg arbetslöshet är alltså bra på flera olika sätt, inte minst för individen själv.

Öppen arbetslöshet	2023	2022	2021	2020
Kommunen totalt (%)	3,3	2,8	2,2	3,0
Länet totalt (%)	2,9	2,5	2,5	3,4
Riket totalt (%)	3,4	3,1	3,5	4,6
Kommunen kvinnor (%)	2,7	2,8	2,1	2,8
Kommunen män (%)	3,8	2,8	2,4	3,2
Kommunen ungdomar 18-24 (%)	5,1	5,6	2,8	3,4
Kommunen ungdomar 18-24 kv (%)	3,5	5,1	3,6	3,1
Kommunen ungdomar 18-24 män (%)	6,1	6,0	2,3	3,7

Skatteunderlag

Skatteunderlaget har ökat något mer under 2023, cirka fem procent, än det historiska snittet under tio år. Dels beror detta på att lönesumman ökat något mer än snittet, dels är en förklaring de höjda garantipensionerna under 2022. Samtidigt är den reala tillväxten negativ på grund av kraftiga kostnadsökningar inom den kommunala sektorn.

Samhällsekonomisk utveckling

Inflationen (KPIF, konsumentprisindex med fast ränta) har fallit betydligt sedan slutet av 2022, från 10,2 till 2,3 procent. Kostnadsökningarna kommer därför ner på en måttligare nivå men kommunen har att hantera de ökade kostnaderna, som varit betydande under 2023, utan att intäkterna ökat men de ökade kostnaderna har kommunens verksamheter att hantera i motsvarande utsträckning. Prishöjningar och räntehöjningar påverkar alla sektorer i ekonomin och de reala disponibla inkomsterna har minskat under 2023. Anpassningar till hushållens högre kostnader väntas pågå under lång tid även efter att inflationen sjunkit till ca 2 procent.

Den svenska kronan har haft en svag utveckling sedan 2013 och kursen hålls för närvarande sannolikt nere av hushållens höga skuldsättningsgrad och höga räntekänslighet.

Riksbanken har, under det gångna året, successivt höjt styrräntan till 4 procent för att i början på 2024 göra halt då inflationen sjunkit betydligt. Prognosen

är också en sakta sjunkande styrränta med början våren 2024.

Arbetsmarknaden visar ökande arbetslöshet och antalet arbetade timmar sjunker. Samtidigt som arbetsmarknaden uppvisar matchningsproblem.

Nyutlåningen för bostadslån har sjunkit drastiskt från 7 procent under det första halvåret 2022 till mindre än 1 procent. Det slår mot bostadsbyggandet där antalet påbörjade lägenheter minskat med

nästan 60 procent från första halvåret 2022 till motsvarande period 2023.

Osäkerhet råder kring den geopolitiska utvecklingen i vår omvärld och likt 2022 kan snabba förändringar ske. SKR lyfter kommunernas arbete för nödvändig grön omställning men efterlyser att staten tar ett större ansvar. Både omställning och anpassning behöver ske parallellt och i tät samverkan mellan kommuner, regioner, myndigheter, regering, riksdag och näringsliv.

Procentuell förändring	2022	2023	2024	2025	2026	2027
BNP, kalenderkorrigerad	2,9	-0,3	0,5	3,2	2,8	1,8
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	2,4	1,5	-0,1	1,8	1,6	0,9
Arbetslöshet, andel av arbetskraften 15-74 år	7,5	7,6	8,8	8,7	8,1	7,8
Inflation, KPIF	7,7	6,1	2,4	1,9	1,9	2,0
Styrränta, vid årets slut	2,50	4,00	3,25	2,00	2,00	2,00

SKR Makronytt 3/2023

Bostadsmarknad

Under flera år har bostadsmarknaden varit ansträngd och flyttkedjorna har inte fungerat på önskat sätt. Äldre bor gärna kvar där de har ett relativt sett billigt boende jämfört med att betala för nyproducerade lägenheter eller hus där kostnaden ofta upplevs som ett hinder. Det innebär att unga som ska in på bostadsmarknaden hänvisas till den

dyrare nyproduktionen som man inte alltid har råd med vilket medför att flyttkedjorna stannar av.

Under 2023 har bygglov lämnats för 9 enbostadshus, 6 fritidshus och 1 flerbostadshus med 60 lägenheter. Dessutom har ett bygglov lämnats för byggnation av affärslokaler samt ett bygglov för tillbyggnad av affärslokal. Man kan konstatera att det är den lägsta aktiviteten på flera år inom byggsektorn.

Finansiella risker

I Vetlanda kommun finns en av fullmäktige beslutad finanspolicy som innehåller riktlinjer och regler för den finansiella verksamheten i den kommunala koncernen. Då Vetlanda kommunkoncern av tradition inte förvaltar någon större överlikviditet eller hanterar pensionsplaceringar i egen regi inriktar denna sig primärt på att begränsa ränte- och finansieringsrisker.

Under 2023 har en minskning av likviditet skett, genom hög investeringsvolym, amortering av lån och 1 191 miljoner kronor på balansdagen. Under 2023 har extern skuldsättningen i koncernen minskat genom amortering men sett till de senaste åren skiljer det stort mellan koncernens bolag. I ett treårsperspektiv är lånebildningen för kommunen i stort sett oförändrad, Njudungskoncernen har minskat

belastning från nya pensionsavtal. I början av 2024 har nyupplåning skett, både i kommunen och i vissa av bolagen

Ränterisk

Vid årsskiftet 2023-12-31 var de totala räntebärande skulderna i koncernen 1 402 miljoner kronor. De finansiella räntebärande tillgångarna uppgick vid samma tillfälle till 210 miljoner kronor och återfanns helt i kommunen. Nettoskulden var lånen med 85 mnkr och Witalabostäder har ökat med 88 mnkr.

Kommunens del av de räntebärande skulderna var per den 31 december 2023 526 mnkr medan de räntebärande finansiella tillgångarna var 210 mnkr.

Detta innebär att nettoskulden i kommunen var 316 (309) mnkr. Förändringen består i minskad upplåning med 26 mnkr samt att kommunens lånefordringar amorterats med cirka 33 mnkr.

I enlighet med den finansiella policyn löper upplåningen inom koncernen med en blandning av fast och rörlig ränta. Till del har räntesäkringen i fasta räntor skett med hjälp av ränteswappar men över tid har en allt större del av upplåningen skett i form av direkta lån som löper med fast ränta. Med ett snabbt ökande ränteläge har swapkontrakten åter visat sig vara värdefulla. I koncernen fanns vid bokslutet swapkontrakt med nominellt värde som uppgick till 80 miljoner kronor, samtliga tillhörande Njudung Energikoncernen.

Enligt finanspolicyn ska högst 60 procent av upplåningen ha en räntebindning som är kortare än ett år. Vid årsskiftet hade 55 procent av den kommunala koncernens skulder räntebindning kortare än ett år exklusive ränteswappar. Om hänsyn tas till befintliga ränteswappar är motsvarande siffra 53 procent. Jämfört med föregående år är detta något lägre andel vilket innebär att genomsnittlig räntebindningstid ökat något.

För kommunens del är motsvarande siffra 68 procent (eftersom inga derivat i form av swappar är kvar redovisas bara ett värde). Stor del av förklaringen ligger i att det enskilt största lånet löper med 3 månaders räntebindning och lånas ut till motsvarande ränta varmed ränterisken eliminerats. Bortsett från detta lån är andelen lån med räntebindning kortare än ett år 57 procent. Ett arbete med att se över finanspolicyn pågår och denna kommer att tas upp till prövning utifrån ett annat läge på de finansiella marknaderna än när denna antogs.

Den genomsnittliga låneräntan i koncernen uppgick under 2023 till 2,3 % (1,0%). Vid en ränteökning med 1 % skulle räntekostnaden för koncernen 2024 öka med 4,5 mnkr. För kommunen var den genomsnittliga låneräntan under 2023 3,0 % (0,9 %). Vid en ränteökning med 1 % skulle räntekostnaden för kommunen under 2024 öka med 2,8 mnkr.

Finansieringsrisken speglar när de lånebärande skulderna förfaller och då måste omsättas. I det läget finns en (i dagsläget relativt liten) risk i att inte få långivare. Därför skall andelen av skulderna som förfaller inom kort inte vara för hög utan spridd över

tid. Enligt finanspolicyn ska mindre än 40 % av den totala låneskulden förfalla inom ett år. Sett till koncernens totala låneskuld vid årsskiftet förfaller 21 % inom de närmaste 12 månaderna. För kommunens del var motsvarande andel 11 %.

Kreditrisk

Kommunen har under 2023 inte haft likviditet placerad i värdepapper utan enbart en mindre placering på räntebärande konto hos SBAB. Samtidigt har även inlåning till koncernens checkkredit numera även resulterat i ränteintäkter till skillnad från tidigare år då räntan där var satt till 0%

Vidare sker viss utlåning till bolag och föreningar för finansiering av anläggningstillgångar som på olika sätt nyttjas av kommunen/koncernen. Som säkerhet för denna utlåning finns anläggningstillgångarna.

Pensionsförpliktelser

Kommunkoncernen har ett stort åtagande för pensioner som vid årsskiftet uppgår till 584 mnkr. Av detta åtagande vilar 579 mnkr på kommunen. Inga pensionsåtaganden hanteras via egen förvaltning.

Pensionsförpliktsen redovisas sedan 1998 enligt den så kallade blandmodellen där kommunens pensioner intjänade före 1998 inte skuldförts utan redovisas som en ansvarsförbindelse. Vid årsskiftet uppgår denna till 568 mnkr.

Händelser av väsentlig betydelse

Under första delen av 2023 avklingade pandemins påverkan på verksamheten i hög grad. Inom kommunens vård- och omsorgsverksamhet har smitta bland brukare fortsatt minska och samma sak gäller personalens sjukfrånvaro. Även inom barn- och utbildningsorganisationens verksamheter märks pandemin allt mindre.

Kriget i Ukraina påverkar kommunens verksamhet, främst genom dess indirekta konsekvenser. Den direkta påverkan genom flyktingmottagande har inte fått den omfattning som väntats och ett betydligt mindre antal flyktingar har anlänt till Vetlanda. För de som kommit har insatser gjorts för att framför allt mottagande i skolor och förskolor ska fungera väl vilket upplevs ha blivit fallet.

Arbetet med att etablering av hi:tech (Teknikens hus) har fortsatt under året. Syftet är primärt att stärka kompetensförsörjningen till kommunens näringsliv. Det som varit i fokus under året har främst gällt frågan om lokalisering och fortsatt pågå utredning av olika alternativ.

Konsekvenserna av det nya pensionsavtal som tecknades under 2021 har under 2023 givit utslag i form av väsentligen högre pensionskostnader. Förutom en höjning av premienivån har också den höga inflationen bidragit till det höga utfallet. Likviditetsmässigt blir påverkan ännu större då det nya avtalet innebär ett tidigareläggande av del av premieinbetalningarna.

Inflationen har på ett liknande sätt som i övriga samhället märkts i kommunens ekonomi. Större kostnadsökningar inom många områden som exempelvis livsmedel, asfalt och byggmaterial har noterats. Högre energipriser har börjat få genomslag då de prissäkringar som gjorts tidigare behöver förnyas och då sker till högre nivåer. Kommunen och koncernen har sökt och erhållit elprisstöd vilket fördelats ut till enheter i förhållande till den förbrukning ansökan grundar sig på. För kommunens del har det inneburit intäkter på cirka 8,3 mnkr och för resterande koncernbolag 10,1 mnkr varav merparten tillfallit bolagen inom Njudung Energi.

Elförsäljning från Njudung Energis egen elproduktion har tidigare år medfört stora bidrag till koncernens resultat men i en situation där produktionskostnaderna ökat samtidigt som prisnivån för försäljning lägre ser läget annorlunda under 2023.

Räntekostnaderna har ökat markant för både kommun och koncern. Riksbanken verkar nu ha nått toppen av sin räntebana och nu är förhoppningen att nästa steg blir en räntesänkning. Det mesta talar dock för att kurvan för sänkningar blir betydligt flackare än hur den sett ut under perioden med höjningar. Detta innebär att ett större utrymme måste reserveras för finansiella kostnader under överskådlig tid framöver.

Kommunens insats i Kretslopp Sydost (KSO) har under året justerats ned. Utifrån en förlikning mellan KSO och Kalmar kommun har en återreglering av en del av Vetlanda kommuns insatskapital genomförts och kommunen har erhållit 3,2 mnkr i återbetalning.

I området Himlabackarna har några tomter sålts under året men under senare delen av året har försäljningen avstannat. I ett område avsett för grupphusbyggnation har tänkt exploatör backat ur tomtköp och vidare exploatering. Viss försäljning har skett under året av mark för handel- och industriändamål.

Kostnader för köp av HVB-placeringar för barn- och unga är fortsatt höga. Under 2023 har ett projekt pågått som syftat till att minska placeringarna och hitta alternativa lösningar.

Den kompetensutmaning kommunen ständigt har när det gäller att få tag på rätt personal blev märkbar under sommaren då vård- och omsorgsverksamheten hade svårt att rekrytera vikarier.

Investeringsvolymen har fortsatt vara relativt hög, både i kommunen och koncernen. Satsningarna på kommunens skolfastigheter med större arbete på Tomaslundsskolan (F-6), Korsberga skolan (F-6) och Landsbro skola (7-9) har genomförts. Vid sidan av dessa större projekt har en mängd mindre genomförs under året och slutsumman för årets investeringar slutar på hela 204 mnkr.

Även inom koncernens bolag har investeringar pågått under 2023. I Witalabostäder har ett större renoveringsarbete i Myresjö genomförts. Projektering för nybyggnation av 60 lägenheter i Skytteparken har pågått och kommer förhoppningsvis att påbörjas inom kort. För Njudung Energi ligger de största investeringarna varit inom VA- och återvinningsverksamheterna.

Mot bakgrund av de utmaningar som varit är det glädjande att konstatera att kommunen levererar ett resultat som är väsentligt över budget 2023, även om det är långt ifrån rekordresultaten under de tidigare tre åren. För kommunens del har skatteunderlagets positiva utveckling hjälpt till för att möta kostnadsutmaningar i form av pensionskostnader, inflation och högre räntor. För koncernbolagens del har det sett betydligt tuffare ut och resultatet är inte i närheten av de senaste årens utan summerat hamnar det på 25 mnkr. En förklaring är att högre produktionskostnader slagit igenom vilket inte helt har kunnat kompenseras med högre intäkter.

Styrning och uppföljning

Mandatfördelning

Under mandatperioden 2023 till 2026 styrs Vetlanda kommun av en mandatfördelning som visas i tabellen. Kommunen styrs av en koalition bestående av Vetlanda framåtanda, Sverigedemokraterna och Moderaterna.

Mandatfördelning	2023-2026	2019-2022	2015-2018	2011-2014
Moderata samlingspartiet	6	7	5	7
Centerpartiet	4	5	5	6
Liberalerna	1	1	2	3
Kristdemokraterna	4	5	4	4
Arbetarpartiet Socialdemokraterna	11	12	12	13
Vänsterpartiet	1	2	2	2
Miljöpartiet de gröna	0	0	2	2
Vetlanda framåtanda	11	8	9	6
Sverigedemokraterna	7	5	4	2

Ansvarsstruktur

I Vetlanda kommunkoncern återfinns den politiska styrningen på flera nivåer. Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet som fattar kommunövergripande beslut gällande visioner, planer och mål. Fullmäktige styr även de kommunala bolagen genom att besluta om ägardirektiv för dessa. Kommunfullmäktige beslutar om ledamöter i kommunstyrelsen och enskilda nämnder och föreslår styrelseledamöter till de kommunala bolagen.

Den ekonomiska styrningen utförs genom att fatta beslut om budget och ekonomiska mål och följer upp dessa genom att godkänna delårsrapporter och årsredovisning.

Kommunstyrelsen har sedan det övergripande ansvaret för att verkställa, följa upp och utvärdera den uppföljning som sker. Kommunstyrelsen planerar och följer upp ekonomi och verksamhet i kommunens nämnder, de kommunala bolagen och kommunalförbunden. I detta är den så kallade uppsiktsplikten och intern kontroll viktiga moment.

Den finansiella planeringen och samordningen mellan kommunens bolag sköts av styrelsen i Vetlanda Stadshus AB. Här följs dotterbolagens mål upp, såväl finansiella som icke finansiella.

De kommunala nämnderna och bolagsstyrelserna ansvarar sedan för genomförande och utveckling inom respektive verksamhetsområde.

Ekonomisk styrning

Den ekonomiska styrningen av kommunkoncernens verksamheter utgår från kommunfullmäktiges beslutade ägardirektiv och budget för den kommunala verksamheten. Bolagen rapporterar till Vetlanda Stadshus AB om affärsplan för kommande år och uppföljning sker sedan efter respektive tertial då rapportering sker till kommunstyrelsen. Vid delårsbokslut sker även rapportering i den totala delårsrapporten för hela kommunkoncernen.

För den kommunala verksamheten som är organiserad i nämnder beslutas om budget för kommande år i juni efter att förslag tagits fram i budgetberedning. I slutet av året beslutar sedan respektive nämnd om sin interna budget och en sammanställning av detta material lämnas till kommunfullmäktige.

Uppföljningen av den kommunala verksamheten sker sedan under verksamhetsåret genom prognoser per februari, april och oktober samt genom ett delårsbokslut per augusti. Slutligen sammanställs en årsredovisning efter årets slut som omfattar hela kommunkoncernen.

Vetlanda kommuns styrmodell

Kommunen har en bred verksamhet som utgår från medborgarnas behov och önskemål, lagstiftning och politiska prioriteringar inom de ekonomiska ramarna. Det dubbla ledarskapet innebär schematiskt att politiker och tjänstemän har en rollfördelning där politiken sätter mål och beviljar resurser - hanterar "vad-frågor". Tjänstemän svarar för beslutsunderlag och genomförandet - arbetar med "hur-frågor".

För att skapa en gemensam bild av hur styrningen går till och vart vi är på väg har vi åskådliggjort vår styrmodell i form av ett styrnings- och förbättringshus.

Styrnings- och förbättringshuset

- Visar vart vi ska.
- Visar vad som är viktigt för oss i kommunen.
- Visar hur vårt förbättringsarbete ska bedrivas.

Kommunen fokuserar på tre prioriterade riktningar som tar sikte på år 2030 för att översätta visionen och värdegrunden i handling och utifrån dem beslutar kommunfullmäktige om övergripande mål. Fullmäktigemålen tas sedan i sin tur om hand av nämnderna och sätter slutligen spår i det verksamhetsnära förbättringsarbetet längst ut i organisationen där verksamheten möter medarbetaren/politikern möter kunden/den enskilde/brukaren/barnen/elever/medborgare.

Visionen

Vi växer tillsammans i en kommun som är attraktiv, hållbar och nytänkande. Till ett lättbott och vänligt Vetlanda söker sig företag och människor som utvecklas, trivs och stannar. Vi är ett Vetlanda där alla får vara med och där nya idéer utvecklas tillsammans med medborgare, näringsliv och föreningar.

Riktning 2030 - Den attraktiva kommunen

Vi skapar en attraktiv kommun och plats dit människor och företag söker sig, utvecklas, trivs och stannar. Vetlanda upplevs som lättbott och vänligt.

Vetlanda är attraktivt med:

En kommunal service som ser och möter behov och skapar möjligheter.

Skola, förskola och möjligheter till högre utbildning.

Boendeformer och miljöer för olika önskemål och behov.

Ett välmående och växande näringsliv.

Ett aktivt föreningsliv med stort ideellt engagemang.

En levande landsbygd och stadsmiljö.

Välfungerande kommunikationer och infrastruktur.

Nöjda och vänliga invånare och medarbetare.

Ett rikt kulturliv och aktiv besöksnäring.

Kommunen som en attraktiv arbetsgivare.

Riktning 2030 - Den hållbart växande kommunen

Vi skapar en hållbar kommun och plats som är hållbar över tid, som ger trygghet och framtidstro.

Vetlanda är hållbart växande med:

Ett ekonomiskt hållbart växande näringsliv och en långsiktigt god kommunal ekonomi i balans.

Ett socialt hållbart Vetlanda är inkluderande och tryggt och där olikheter välkomnas, invånare inkluderas och med god tillgänglighet och där jämlikhet och hälsa är i fokus. Vetlanda kommun erbjuder en bra arbetsmiljö.

Ett ekologiskt hållbart Vetlanda där klimatavtryck är i fokus, energiförbrukning och utsläpp minskar och där den biologiska mångfalden bevaras och det finns tillgång till upplevelserik natur. Vetlanda kommuns verksamheter är klimatsäkrade.

Riktning 2030 - Den nytänkande kommunen

Vi skapar ett Vetlanda som är nytänkande.

Vetlanda är nytänkande med:

Ett innovativt företagsklimat och ett entreprenöriellt tänkande bland de unga.

En höjd utbildningsnivå och ett livslångt lärande.

Utveckling av idéer i samverkan mellan invånare, Vetlanda kommun, förenings- och näringsliv.

Vetlanda kommuns verksamheter premierar nytänkande som bidrar till ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Organisationskulturen kännetecknas av öppenhet för det nya, mod att testa nytt, ständiga förbättringar och verksamhetsutveckling med digitalisering som möjliggörare.

Intern kontroll

Uppföljning och analys

Systematisk uppföljning och analys är en viktig del i styrmodellen och en förutsättning för en lärande organisation. Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna

verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal.

Varje nämnd och bolagsstyrelse rapporterar regelbundet sina ekonomiska resultat till kommunstyrelsen, samtidigt som de beskriver väsentliga förhållanden och sitt arbete med målen. Kommunstyrelsen rapporterar sedan vidare till fullmäktige. Genom denna process följs hur verksamheterna håller budget, hur de arbetar för en god målluppfyllelse samt om något av "risk och väsentlighet" behöver uppmärksammas inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Efter februari, april och oktober görs gemensam prognosrapport för samtliga nämnder, och efter åtta månader presenteras en gemensam delårsrapport som inkluderar bolagen. Vid årets slut upprättas en årsredovisning som inkluderar sammanställd redovisning för hela den kommunala koncernen. Vid behov förs dialogsamtal mellan kommunstyrelsens arbetsutskott och ledningen för en nämnd eller ett bolag.

God ekonomisk hushållning

Balanskrav

Kommunallagens Balanskrav innebär att intäkterna för varje år ska överstiga kostnaderna inom den kommunala verksamheten. Blir resultatet negativt ska detta regleras inom tre år genom motsvarande positiva resultat. I varje bokslut ska en utredning av det så kallade balanskravet genomföras. Av denna ska det framgå vilka justeringar av årets resultat som genomförts för att räkna fram dels "Årets resultat efter balanskravsjusteringar", dels "Årets balanskravsresultat".

För år 2023 har resultatet justerats ned för reavinst vid försäljning av anläggningstillgångar med -3 mnkr. I detta belopp ingår då ej exploateringsfastigheter eftersom dessa hanteras som omsättningstillgångar. Vetlanda kommun har uppfyllt balanskravet varje år sedan införandet med undantag för 2018 då det kraftigt negativa bokförda resultatet blev ytterligare sämre i balanskravsutredningen då inte realisationsvinster fick räknas med i detta. Konsekvensen blev ett negativt balanskravsresultat som uppgick till -28 mnkr. Under 2019 återställdes 23 mnkr av detta genom ett positivt balanskravsresultat och under 2020 har de resterande 5 mnkr avklarats.

Balanskravsutredning (mnkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Årets resultat enligt resultaträkning	57	131	143	113	29
- Samtliga realisationsvinster anläggningstillgångar	-3	-4	-4	-6	-6
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
- Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
+/- Orealiserade vinster och förluster, värdepapper	0	0	0	0	0
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster, värdepapper	0	0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	54	127	139	106	23
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-10	0	0	-14	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	-5	-23
Årets balanskravsresultat	44	127	139	87	0
Akkumulerat negativt balanskravsresultat	0	0	0	0	-5

Resultatutjämningsreserv

Vetlanda kommun gjorde i samband med att möjligheten att avsätta en del av resultatet till en resultatutjämningsreserv en avsättning med 36 mnkr. Denna återfinns sedan dess som en del av det egna kapitalet. Syftet är att kunna hantera eventuella negativa resultat och att inte behöva återställa dessa med motsvarande positiva resultat under de påföljande tre åren. I samband med det starka resultatet under 2020 lades ytterligare 14 mnkr till resultatutjämningsreserven vilken innebär

att den nu uppgår till 50 mnkr. För att möta kommande ekonomiska utmaningar framöver föreslås att ytterligare 10 mnkr avsätts i bokslutet 2023. I utredningen om "En god kommunal hushållning" föreslogs förändringar både vad gäller Balanskravet och RUR. Resultatet har blivit Resultatreserv (RER) vilken kan sägas vara något mindre reglerad än RUR då den ska användas för att "uppnå en god ekonomisk hushållning" vilket kan ge ett större tolkningsutrymme.

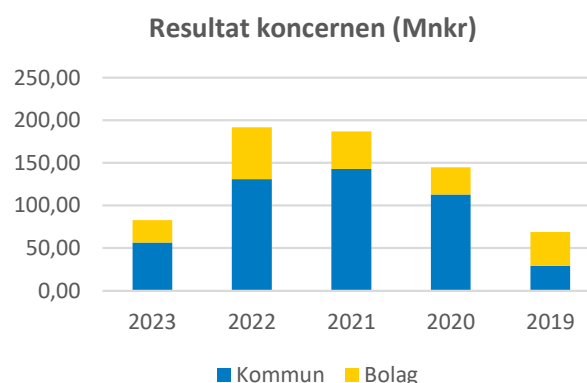
Finansiell analys

I bokslutet genomförs en enkel finansiell analys av såväl koncernens som kommunens ekonomi där olika perspektiv berörs. Det handlar om en genomgång av resultatutveckling, lång- och kortsiktig betalningsberedskap och kapacitet samt att riskförhållanden kopplade till likviditet och borgensåtaganden belyses.

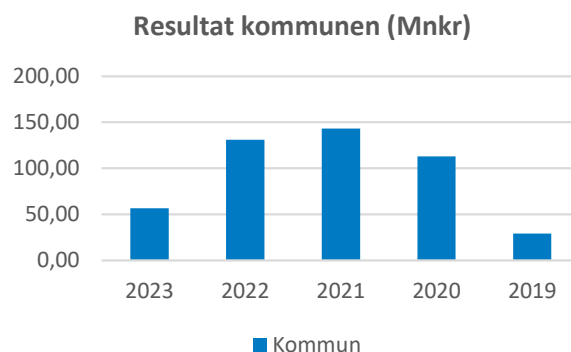
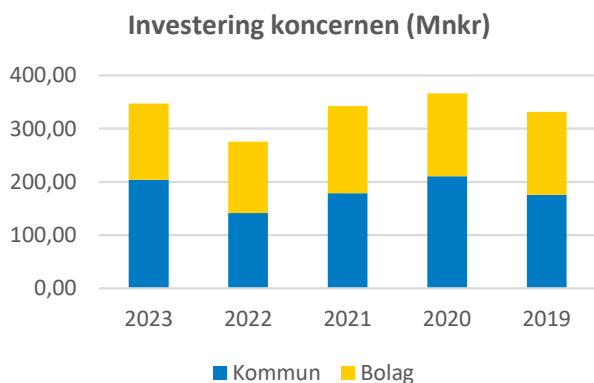
Resultat

Kommunkoncernen

Koncernens resultat 2023 är väsentligen lägre än de senaste åren. Under 2023 är den dominerande posten kommunens ekonomiska resultat men även från de ingående bolagen och förbunden kommer visst bidrag till helheten. I bolagskoncernen är resultaten lägre än tidigare beroende på de kostnadsökningar inflationen medfört samt ökade räntekostnader.

Investeringarna inom bolagskoncernen (exkl förbunden) har främst gällt reinvestering i VA/elnet/elproduktion/fjärrvärme och renovering av bostäder. Koncernens totala investeringar under 2023 summeras till 347,3 (275,4) mnkr.

Kommunen

Resultatet för 2023 uppgår till 57 mnkr vilket är väsentligen lägre än de senaste åren men ändå nästan dubbel mot vad som budgeterats. Relaterat till Skatter och Generella statsbidrag är nivån cirka tre procent vilket överträffar den målsatta nivån om två procent med viss marginal. Störst betydelse för resultatet har ett bättre skatteutfall än förväntat vilket också medfört att utjämningsystemet givit ett bättre utfall. Det som håller tillbaka kommunens resultat är främst de höga pensionskostnaderna. Om man väljer att summera de enskilda nämndernas ekonomi visar de totalt sett på ett överskott mot budget med 12,1 mnkr. Flera av nämnderna har

resultat som marginellt avviker från budget sett till belopp men det finns ett par undantag.

Kommunstyrelsen visar på en positiv avvikelse med 14,9 mnkr där framför allt HR-kontoret bidrar till överskottet. Den största negativa budgetavvikelsen återfinns hos Socialnämnden som visar på ett resultat som uppgår till -9,1 mnkr mot budget. Föregående år erhöll nämnden ett större budgettillskott under året vilket inte skett under 2023 samtidigt som nämnden haft utmaningar i form av högre kostnader för försörjningsstöd och placeringar.

Vetlanda kommun har fyra finansiella mål som utvärderas för att vara en del i bedömningen av God ekonomisk hushållning. Uppfyllande av kommunens finansiella mål vid årsskiftet är enligt följande:

Bedömning	Mål	Utfall
Uppfyllt	Resultatet ska uppgå till minst en procent av skatter och utjämnings-bidrag. Målsättningen är att det uppgår till två procent.	Resultatet uppgår vid bokslutet till 2,8 (7,9) procent av skatter och statsbidrag. Målet är därmed uppfyllt.
Uppfyllt	Verksamhetens nettokostnader ska inte överstiga 98 procent av skatter och utjämningsbidrag.	Nettokostnadsandelen är 97,1 (92,4) procent. Målet nås, utfallet är dock väsentligen sämre än föregående år.
Ej uppfyllt	Investeringarna ska inte överstiga summan av avskrivningar och årets resultat.	Självfinansieringsgraden för året investeringar är 66,6 (117,3) procent. Detta är sämre än de senaste åren. Utfallet beror på ett lägre resultat i kombination med en hög investeringsvolym.
Uppfyllt	Låneskulden ska minska varje år.	Trots höga investeringar i anläggningstillgångar har ingen nyupplåning skett under året, istället har viss amortering skett. Samtidigt bör noteras att kassaflödet varit negativt vilket innebär att likvida medel minskat relativt mycket i omfattning under året.

Av de fyra finansiella målen uppfylls tre och den primära orsaken till detta är ett gott resultat. Att det

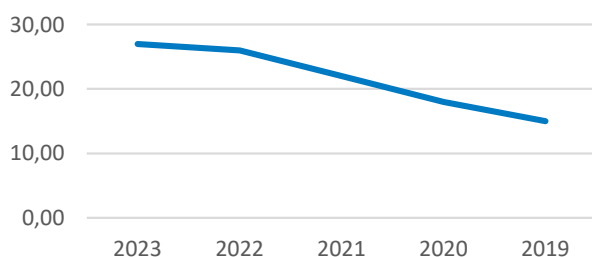
fjärde inte uppfylls beror på fortsatt hög investeringsnivå.

Soliditet

Kommunkoncernen

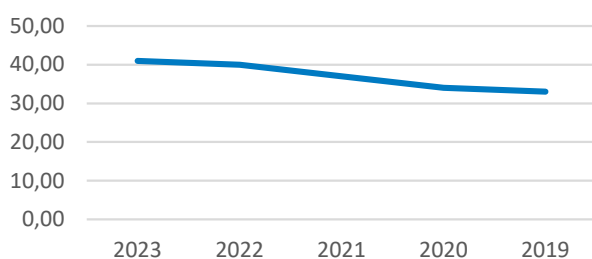
Soliditeten är ett mått på hur stor del av kommunens/koncernens tillgångar som är finansierade med eget kapital. En hög soliditet innebär då att skuldsättningen är låg. Under de senaste åren har kommunkoncernens soliditet löpande stärkts utifrån de relativt starka resultat som varit. Om man inräknar kommunens pensionsskuld inom linjen (som dock ligger utanför balansräkningen) ökar soliditeteten från 26 procent under 2022 till 27 procent vid bokslutet 2023.

Soliditet koncern (inkl pensionsskuld) %

Om man inte räknar med pensionsskulden inom linjen för kommunen är motsvarande siffror en ökning från 40 procent vid bokslut 2022 till 41 procent 2023.

Soliditet koncern (exkl pensionsskuld) %

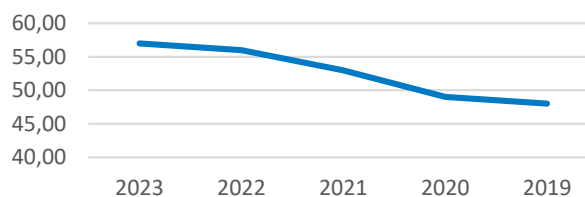

Kommunen

När man ser till kommunens soliditet visar även den på en förstärkning. Soliditeten inräknat pensionskulden inom linjen ökar från 29 procent vid bokslutet 2022 till 31 procent vid bokslutet 2023.

Om soliditeten beräknas utan hänsyn till pensionskulden utanför balansräkningen går ökningen från 56 procent 2022 till 57 procent vid bokslutet 2023. En ökande soliditet trots en hög investeringsnivå visar ändå på en positiv tendens.

Soliditet kommun (exkl pensionsskuld) %

Likviditet

Med hjälp av en god ekonomisk hushållning och planering ska koncernen/kommunen ur ett kortsiktigt eller medellångt perspektiv inte behöva genomföra dramatiska åtgärder för att möta finansiella utmaningar som kan uppstå över tid. Kommunkoncernen ska hålla en betalningsförmåga så att de löpande utgifterna ska kunna betalas utan att ta kortsiktiga lån. Under 2023 har likviditeten försämrats löpande under året. Detta har varit en medveten strategi då vi gick in i 2023 med en relativt stark likviditet. Under året har lån, både i kommunen och koncernbolagen, amorterats vilket medfört att likviditeten sänkts.

För att mäta denna betalningsförmåga används kassalikviditet vilken visar förhållandet mellan omsättningstillgångar (exklusive varulager) och kortfristiga skulder. I nedanstående siffror har exploateringsfastigheter inte exkluderats ur omsättningstillgångarna.

Kommunkoncernen

För kommunkoncernens del har kassalikviditeten minskat från 56 procent 2022 till 48 procent i slutet av 2023. Den främsta orsaken är att kassa- och bankbehållningen inom koncernen (främst inom kommunen) har minskat.

Kommunen

På samma sätt som för koncernen har kassalikviditeten för kommunen har sjunkit. I föregående bokslut var den 95 procent och vid bokslutet för 2023 uppgår den till 79 procent. Omsättningstillgångar i form av likvida medel har minskat samtidigt som de kortfristiga skulderna har ökat.

Borgensåtagande och skuldsättning

Kommunkoncernen

Den totala låneskulden för kommunkoncernen uppgår vid årsskiftet till 1 402 mnkr. Detta är en nettominskning från föregående år med cirka 62 mnkr. Av minskningen står Vetlanda kommun för 26 mnkr, Witalabostäder för 8 mnkr, Njudung Energi för 25 mnkr och AB Vetlanda Industrilokaler för en minskning med 3 mnkr. Framför allt Njudung Energi har utifrån ett starkt kassaflöde haft möjlighet att minska befintliga lån. I viss mån har den minskade upplåningen medfört ett ökat utnyttjande av koncernkredit. Både Vetlanda kommun och Witalabostäder har efter bokslutet genomfört nyupplåning för att möta minskad kassabehållning. Vid bokslutet är i likhet med föregående bokslut hela låneskulden upplånad hos Kommuninvest.

För att koncernens bolag och förbund ska erhålla så bra lånevillkor som möjligt ställer kommunen ut kommunal borgen som säkerhet för lånen. Andra alternativ är andra former av säkerhet, exempelvis i form av fastigheter eller att upplåningen sker i form av en internbank, där upplåningen sker inom

kommunen som sedan vidareutlånar internt till bolagen.

Vid årsskiftet har kommunen beslutade solidariska borgensåtaganden som uppgår till 1 736 mnkr. I samtliga bolag är beslutade utrymmen långt ifrån fullt utnyttjade. I de fall där det rör sig om borgensåtaganden där flera parter är ägare reduceras även den faktiska risken till andelen i bolaget/förbundet kommunen innehar genom avtal.

Kommunen

Kommunens totala låneskuld uppgår till 526 mnkr vilket är en minskning med 26 mnkr från föregående år. Likviditeten har försvagats under året, bland annat beroende på amortering av lån och hög investeringstakt.

För kommunens del innebär den minskade totala upplåningen i koncernens bolag att intäkter i form av borgensavgifter minskat under året. För det utnyttjade borgensutrymmet betalar samtliga bolag 0,4 procent i borgensavgift, ingen differentiering sker mellan bolagen. Under 2023 uppgick avgifterna totalt till 4,5 mnkr vilket är en minskning med 0,1 mnkr från föregående år.

Målredovisning

Fullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2030

Bedömning	Trend

Fullmäktiges mål - Service i toppklass

Bedömning	Trend

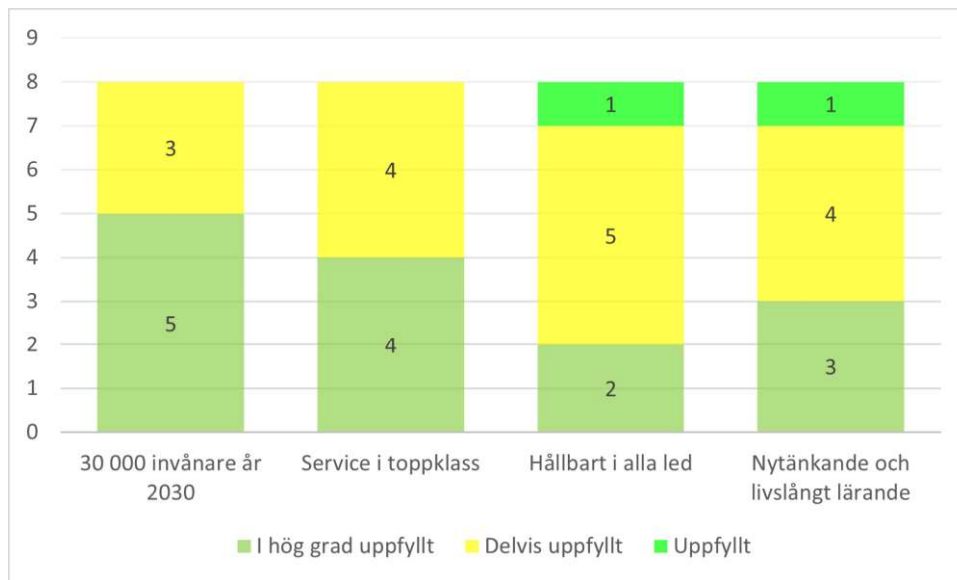
Fullmäktiges mål - Hållbart i alla led

Bedömning	Trend
	→

Fullmäktiges mål - Nyttänkande och livslångt lärande

Bedömning	Trend
	↗

Bedömning av måluppfyllnaden av samtliga KF-mål gjord av respektive nämnd/förvaltning

Diagrammet visar att förvaltningarnas bedömning om måluppfyllelse för respektive kommunfullmäktigemål delvis eller i hög grad har uppfyllts. Det kommunfullmäktigemål som har fått flest bedömningar i kategorin i hög grad uppfyllt av förvaltningarna är "30 000 invånare år 2030" och därefter kommer målet "Service i toppklass".

Sammanfattning av god ekonomisk hushållning och målarbete

Den totala bedömningen av måluppfyllnaden inom både verksamhets- och finansiella mål visar på en bild där kommunen fortsatt bedriver verksamheten med God ekonomisk hushållning, trots att de ekonomiska resultaten nu är lägre än den senaste rekordåren. Samtidigt når verksamhetsmålen en relativt god nivå. Den sammantagna bedömningen är att verksamheten under 2023 har bedrivits med God ekonomisk hushållning.

Väsentliga personalförhållanden

Då den absoluta merparten av de anställda i kommunkoncernen återfinns inom Vetlanda kommuns organisation redovisas nedan ett antal punkter som belyser nyckeltal för denna del av koncernen.

Under 2023 ökade antalet månadsavlönade årsarbetare med 1,1 procent till totalt 2 507 årsarbetare.

Övertiden minskade med 4 957 timmar år 2023 jämfört med 2022, vilket gör att den kraftiga ökningen föregående år bryts. Vård- och omsorgsförvaltningen har haft den största minskningen med 3 691 timmar. Även Barn- och utbildningsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen samt Tekniska kontoret har en nedåtgående trend där övertiden minskar.

Den totala sjukfrånvaron var 6,5 procent, vilket var en minskning med 0,8 procentenheter jämfört med 2022 då den var 7,3 procent.

Korttidssjukfrånvaron (dag 1-14) har minskat markant. Även långtidssjukfrånvaron har minskat men inte i samma omfattning. Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män och deltidsanställda har högre sjukfrånvaro än de som arbetar heltid.

Antal långtidsfriska medarbetare (det vill säga medarbetare med ingen registrerad sjukfrånvaro eller endast ett tillfälle med max fem sjukdagar) minskade med tre procentenheter till 48 procent jämfört med 2022, men är markant lägre jämfört med 2019 (före pandemin) då 59 procent var långtidsfriska.

Andelen heltidsanställda har ökat med hela sex procentenhet till 68 procent jämfört med föregående år. I likhet med tidigare år är den övervägande delen deltidsanställda kvinnor och återfinns inom Vård- och omsorgsförvaltningen

Några personalnyckeltal per 2023-12-31

Vetlanda Kommun	
Antal månadsavlönade tillsvidareanställningar	2 267
Medelålder, tillsvidareanställda	46,4 år
Könsfördelning kvinnor	81 %
Könsfördelning män	19 %

Viktigare personalrelaterade händelser under året inom kommunen

Återgång till arbetet och hitta nya arbetssätt har varit ett arbete som vi tar med oss efter pandemin. Bemanningseenheten har haft ett högt tryck även under 2023 med stor ökning på antalet inkomna och tillsatta turer. Rekryteringsenheten har under året arbetat med att få till ett projekt gällande metodrum för att öka kompetensutvecklingen samt effektivisera introduktionen hos Vård- och omsorgsförvaltningen. Detta arbete fortsätter under Q1 2024. Projektet SIKT har nått mycket goda resultat och cirka 15 personer har idag sysselsättning inom kommunen istället för ekonomiskt bistånd.

Implementeringen av nytt HR system har fortsatt att prägla hela 2023, detta gäller då särskilt arbetet med Medvind.

Det förstärkta EU-direktivet om 11-timmars dygnsvila per dygn har medfört mycket arbete inom hela HR och organisationen.

Mycket tid har även lagts för att få produktion från vår robot RUT som ska automatisera våra anställningsavtal.

Medarbetarundersökningen har genomförts under hösten och hade en svarsfrekvens på 85,5 %, vilket var något lägre än 2022. Trivselindex har ökat något till 4,26 som indikerar på fortsatt nöjda medarbetare som trivs på sin arbetsplats.

Ett fortsatt arbete med att systematisera, riskbedöma, förtydliga rutiner kring rapportering av tillbud och arbetsskador samt skapa handlingsplaner utifrån kraven efter Arbetsmiljöverkets tillsyn av det systematiska arbetsmiljöarbetet har påverkat hela organisationen. Nytt system för att underlätta systematiseringen av arbetsmiljöarbetet kommer att dras igång under Q1 2024 för att klara arbetsmiljöverkets krav på rapportering och uppföljning.

Förväntad utveckling

Under 2023 kom alltför tecken på en relativt kraftigt inbromsande ekonomi. BNP-tillväxten blev negativ (-0,2%) vilket var enligt prognoserna under året. Även under 2024 kan vi förvänta oss en relativt svag tillväxt. Arbetsmarknaden ser tuffare ut under 2024-2025 med en ökande arbetslöshet som stiger upp mot 8,8% för att sedan åter sjunka. Bilden av svensk ekonomi är dock splittrad, bostadsbyggandet har dämpats kraftigt samtidigt som andra investeringar, både inom privat och offentlig sida har fortsatt vara på en hög nivå. Utvecklingen av skatteunderlaget under 2023 var nominellt hög men för 2024 ser ökningen ut att vara betänkligt lägre. Det som sätter prägel på verksamheten är att trots ökande skatteintäkter så leder inflationen till att köpkraften urholkas. Den reala skatteunderlagstillväxten var, under både 2023 och förväntas under 2024, negativ vilket innebär att kommuner och regioner har en försämrade köpkraft under dessa år.

Inflationen har minskat utifrån ett flertal räntehöjningar men har ändå inte riktigt nått de nivåer som Riksbanken satt som mål. Inflationstakten har varit avtagande och gått nedåt relativt sakta, samtidigt som den ska ned från en relativt hög nivå och detta innebär att det kommer ta ett tag innan tvåprocentmålet nås. Situationen med en hög inflation är inte bara ett problem i Sverige utan detta präglar den globala ekonomin även om nivåerna varit högre här än i flera jämförbara länder.

Pensionskostnaden har ökat ännu kraftigare under 2023 än vad prognoserna pekade på och ökningen inför 2024 är på liknande sätt högre än vad tidigare prognosticerats. En del i kostnadsutvecklingen för pensioner som är högre än förväntat är den kvardröjande inflationen. Till detta kommer naturligtvis de högre nivåerna i de nya pensionsavtalen som började gälla under 2023.

Pensionerna ska nu vara mer förutsägbara men känslan är att detta skett till priset av en högre kostnadsnivå. Inför 2025 ser det dessbättre ut som om kostnaderna för pensioner kommer att minska relativt.

Vid sidan om pensionerna har kostnadsökningarna varit markanta inom flera områden som har stor betydelse för den kommunala verksamheten, som exempelvis energi (el, drivmedel, uppvärmning) och livsmedel. Kostnadsutvecklingen har minskat under de sista månaderna men ligger då på en betydligt högre nivå än tidigare.

Nuvarande prognoser pekar på att konjunkturen återhämtar sig under 2025 då BNP förväntas öka med 2,8%.

Ju längre inflationen ligger kvar på en nivå som överstiger Riksbankens inflationsmål kommer räntorna att vara kvar på en nivå som i ett kortsiktigt perspektiv är relativt högt. Räntesänkningar kommer sannolikt inte ske förrän en bit in i 2024. Med höga planerade investeringar framöver som kommer öka upplåningsvolymen innebär det ökade kostnader för kapital. För närvarande förs diskussioner runt flera av de större investeringarna som ligger framöver. Till dessa hör exempelvis investeringar i badhus, byggnation för hi:tech och kommande behov inom vård- och omsorgssektorn. Behoven behöver matchas mot övrig ekonomi för att få en hållbar ekonomisk utveckling.

I ett kortsiktigt perspektiv finns en driftbudget tagen för de närmaste tre åren där resultatet för 2024 är mycket lågt satt, 6 mnkr, vilket är långt ifrån det riktvärde på 2% av skatter och bidrag som brukar vara brukligt. Under ett enstaka år är en så låg resultatnivå acceptabel men faran är att vid en bestående lågkonjunktur kommer det bli svårt att åter öka resultatnivån. För att i viss mån kompensera för en tuffare ekonomisk situation beslutade regeringen att öka statsbidragen inför 2024 vilket för Vetlanda kommuns del innebär ett tillskott med ytterligare 18 mnkr i generella statsbidrag.

Bland utmaningarna finns ökade kostnader för 11-timmars dygnsvila, där de ekonomiska konsekvenserna inte är helt utredda. I den mån 11-timmars dygnsvila innebär ett behov av ytterligare personal utpekade ytterligare ett område med utmaningar, nämligen kompetensförsörjningen. Här gäller det att kommunen framstår som en attraktiv arbetsgivare även i ett läge där arbetsmarknaden vänder upp igen om vi ska kunna behålla eller attrahera ny personal.

En utmaning finns också i att befolkning under 2023 för första gången på flera år minskade. Det innebär såväl lägre skatteintäkter som att utdelningen i utjämningsystemet blir sämre. Situationen delar vi med många andra kommuner men för att behålla Vetlanda kommuns ekonomisk stabilitet framöver är det viktigt att befolkningsminskningen inte blir ihållande utan att trenden kan vändas.

Begreppsförklaringar

ANLÄGGNINGSKAPITAL	är summa bundet eget kapital i anläggningar. Detta utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder samt avsättningar.
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	är fast och lös egendom avsedda att stadigvarande ägas. De upptas till anskaffningskostnad minus avskrivningar och eventuella investeringsbidrag.
AVSKRIVNINGAR	utgör planmässig värdenedsättning av anläggningar och inventarier.
AVSÄTTNINGAR	är förpliktelser som inte är helt bestämda till storlek eller förfallotidpunkt såsom pensionsåtagande, löneskatt och marksanering.
BALANSRÄKNING	redovisar kommunens tillgångar, skulder och eget kapital vid årets utgång. Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder utgör rörelsekapitalet och skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder utgör anläggningsskapitalet. Skillnaden mellan summa eget kapital innevarande år och summa eget kapital föregående år utgör förändringen av eget kapital. Se vidare resultaträkning.
EGET KAPITAL	är kommunens totala kapital bestående av anläggningsskapital (anläggningstillgångar minus långfristiga skulder och avsättningar) och rörelsekapital (omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder och avsättningar).
KASSAFLÖDEANALYS	visar hur kommunens rörelsekapital förändrats under året i form av tillförda och använda medel. Av kassaflödesanalysen framgår också förändringen av likvida medel i förhållande till föregående år.
LÅNGFRISTIGA SKULDER	är skulder med en löptid överstigande ett år. Häri ingår även pensionsskulden intjänad från 1998 exkl. individuell del.
NETTOINVESTERINGAR	är investeringsutgifter med avdrag för eventuella investeringsbidrag med mera.
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	avser likvida medel samt fordringar vilka betraktas som säkra och som kommer att erhållas inom ett år från balansdagen.
RESULTATRÄKNING	visar förändringen av det egna kapitalet i förhållande till föregående år. Denna förändring kan även utläsas av balansräkningen.
RÖRESLEKAPITAL	är summa fritt eget kapital, och utgör skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder samt avsättningar.

Drifts- och investeringsredovisning per nämnd

Driftredovisning, kommunen

Nämnd/styrelse	2023			2022		
Belopp i tusen kronor	Budget	Utfall	Avvik.	Budget	Utfall	Avvik.
Kommunfullmäktige	6 672	1 914	4 758	1 499	1 552	-52
Revision	1 240	1 240	0	1 163	1 118	45
Valnämnd	0	108	-108	400	500	-100
Kommunstyrelsen	157 843	142 925	14 918	165 756	144 840	20 916
Kommunkansliet	20 308	19 621	687	31 862	18 499	13 363
Ekonomikontoret	19 314	17 575	1 740	18 833	16 467	2 366
HR-kontoret	25 567	17 393	8 175	27 233	23 195	4 038
Måltidsservice	70 148	69 417	731	65 734	66 188	-454
Kommunikationsavdelningen	13 465	11 443	2 022	15 235	14 377	858
Utvecklingsavdelningen	9 041	7 476	1 564	6 859	6 114	745
Högländets Överförmyndarnämnd	3 594	3 335	259	3 501	3 108	393
Högländets räddningstjänstförbund	37 461	41 228	-3 767	35 030	36 843	-1 813
Högländets kommunalförbund	4 720	5 010	-290	2 941	2 996	-55
Kultur- och fritidsnämnden	39 667	40 040	-373	37 999	37 355	643
Tekniska nämnden	154 256	151 962	2 294	149 950	148 986	965
Barn- och utbildningsnämnden	682 838	678 638	4 200	633 605	639 044	-5 439
Vård- och omsorgsnämnden	572 683	574 036	-1 354	547 840	542 376	5 464
Socialnämnden	129 640	138 757	-9 117	132 782	129 500	3 282
Miljö- och byggnämnden	6 454	5 793	661	4 996	5 771	-775
SUMMA NÄMND/STYRELSE	1 797 068	1 784 986	12 082	1 717 463	1 693 990	23 473
Finansförvaltningen	-1 829 318	-1 841 652	12 334	-1 757 713	-1 825 124	67 411
RESULTAT (Årets vinst/förlust)		56 666			131 134	

	2023	2022
Nämndernas verksamhet enligt ovan	1 784 986	1 693 990
Finansiella poster inom förvaltningarna	512	3 859
Internränta förvaltningarna	-943	-739
Pensionskostnader mm, finansförvaltningen	94 087	29 239
Verksamhetsintäkter finansförvaltningen	-5 433	-20 182
Förändring semesterlöneskuld, finansförvaltningen	3 284	1 234
Reavinster, finansförvaltningen	-2 505	-3 302
Avskrivningar, finansförvaltningen	61 233	57 425
Verksamhetens nettokostnader enligt resultaträkningen	1 935 221	1 761 524

Investeringsredovisning, kommunen

Nämnd/styrelse	2023			2022		
	Belopp i tusen kronor	Budget	Utfall	Avvikelse	Budget	Utfall
Kommunstyrelsen	9 693	3 753	5 940	10 291	3 763	6 527
Överförmyndarnämnden	200	60	140	500	0	500
Fastighetsförvärv	0	280	-280	0	40	-40
Kultur- och fritidsnämnden	10 702	395	10 308	2 985	614	2 371
Tekniska nämnden	198 108	182 787	15 321	229 948	123 954	105 994
Barn- och utbildningsnämnden	11 934	12 680	-746	16 932	10 998	5 934
Vård- och omsorgsnämnden	5 075	3 911	1 164	2 480	1 603	877
Socialnämnden	1 350	284	1 066	400	370	30
Miljö- och byggnämnden	50	36	14	50	16	34
SUMMA NÄMND/STYRELSE	237 112	204 186	32 926	263 586	141 359	122 227

Allmänt

Nämnderna har beretts möjlighet att under 2024 begära att få kvarstående outnyttjade medel från 2023 överförda till 2024 års investeringsbudget för pågående, ej avslutade arbeten samt att nyttja medel från investeringsbudgeten 2024 i förskott under 2023.

Nettobeloppet uppgår till totalt X tkr.

I övrigt hänvisas till respektive nämnds detaljkommentar.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

Kostnader och intäkter		Kommunen		Sammanställd redovisning	
Belopp i tusen kronor		2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	Not 2	422 426	401 723	931 818	925 850
Verksamhetens kostnader	Not 3	-2 278 226	-2 088 973	-2 636 464	-2 439 365
Avskrivningar och nedskrivningar		-79 421	-74 274	-171 265	-164 000
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER/ RÖRELSERESULTAT		-1 935 221	-1 761 524	-1 875 911	-1 677 515
Skatteintäkter	Not 4	1 428 873	1 363 029	1 428 873	1 363 029
Generella statsbidrag och utjämning	Not 5	564 716	527 073	564 716	527 073
VERKSAMHETENS RESULTAT		58 368	128 578	117 678	212 587
Finansiella intäkter	Not 6	17 842	8 739	14 721	8 877
Finansiella kostnader	Not 7	-19 544	-6 183	-41 496	-18 943
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		56 666	131 134	90 903	202 521
Extraordinära poster		0	0	0	0
Skatt på årets resultat		0	0	-83	-99
Uppskjuten skatt		0	0	-8 101	-10 624
ÅRETS RESULTAT	Not 8	56 666	131 134	82 719	191 798

Balansräkning

Tillgångar, skulder och eget kapital				Kommunen		Sammanställd redovisning	
				2023	2022	2023	2022
Belopp i tusen kronor							
TILLGÅNGAR							
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR							
Immateriella anläggningstillgångar				0	0	5 476	1 815
Materiella anläggningstillgångar							
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not	9	1 531 784	1 438 952	3 200 308	3 060 912	
Maskiner och inventarier	Not	9	82 658	73 448	133 656	117 365	
Finansiella anläggningstillgångar							
Värdepapper och andelar	Not	10	46 105	46 623	95 488	95 451	
Övriga långfristiga fordringar	Not	11	209 453	217 790	225 675	230 266	
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				1 870 000	1 776 813	3 660 603	3 505 810
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR							
Förråd och lager	Not	12	3 425	3 468	28 844	21 463	
Exploateringsfastigheter	Not	12	34 503	14 181	34 503	14 181	
Kortfristiga fordringar	Not	13	243 928	247 748	322 748	358 737	
Kassa och bank	Not	14	35 112	97 169	89 763	154 992	
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				316 968	362 566	475 858	549 373
SUMMA TILLGÅNGAR				2 186 968	2 139 379	4 136 461	4 055 183
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER							
EGET KAPITAL							
Årets resultat	Not	15	56 666	131 134	82 719	191 798	
Resultatutjämningsreserv			50 000	50 000	50 000	50 000	
Övrigt eget kapital			1 137 434	1 006 300	1 560 963	1 368 934	
SUMMA EGET KAPITAL				1 244 100	1 187 434	1 693 682	1 610 732
AVSÄTTNINGAR							
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	Not	16	10 328	10 360	15 682	16 912	
Andra avsättningar	Not	16	17 090	20 700	46 923	49 341	
Uppskjuten skatt					121 540	113 355	
SUMMA AVSÄTTNINGAR				27 418	31 060	184 145	179 608
SKULDER							
Långfristiga skulder	Not	17	516 200	542 300	1 322 387	1 322 113	
Kortfristiga skulder	Not	18	399 250	378 585	936 247	942 730	
SUMMA SKULDER				915 450	920 885	2 258 634	2 264 843
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				2 186 968	2 139 379	4 136 461	4 055 183

Panter och ansvarsförbindelser	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Belopp i tusen kronor				
PANTER				
Panter och därmed jämförliga säkerheter	-	-	-	-
ANSVARSFÖRBINDELSER Not 19				
Borgensförbindelser	1 137 088	1 141 883	42 500	42 500
varav för kommunala bolag	1 137 088	1 141 883	42 500	42 500
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland				
Skulderna eller avsättningarna	457 241	451 395	457 241	451 395
Löneskatt på pensionsförpliktelser	110 927	109 508	110 927	109 508
Summa pensionsförpliktelser + löneskatt	568 168	560 903	568 168	560 903
Totalt	1 705 256	1 702 786	610 668	603 403

Kassaflöde

Verksamhet	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Belopp i tusen kronor				
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	56 666	131 134	82 719	191 798
Justering för av- och nedskrivningar	79 421	74 274	171 265	164 000
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster Not 20	-6 712	-6 686	1 257	5 863
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	129 375	198 722	255 241	361 661
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	3 820	-41 802	35 989	-39 621
Ökning/minskning förråd, varulager och exploateringsverksamhet	-20 279	28 896	-27 703	25 025
Ökning/minskning kortfristiga skulder	20 665	19 109	-6 483	110 253
Medel från den löpande verksamheten	133 581	204 925	257 044	457 318
Investeringsverksamheten				
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-183 054	-165 502	-328 033	-309 394
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	0	0	-4 044	-605
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	4 661	6 617	4 976	7 839
Förvärv/försäljning av finansiella anläggningstillgångar	518	-629	-7	-3 401
Medel från investeringsverksamheten	-177 875	-159 514	-327 138	-305 561
Finansieringsverksamheten				
Ökning/minskning långfristiga skulder	-26 100	0	274	-139 950
Ökning/minskning långfristiga fordringar	8 337	7 334	4 591	6 127
Medel från finansieringsverksamheten	-17 763	7 334	4 865	-133 823
Årets kassaflöde	-62 057	52 745	-65 229	17 934
Likvida medel vid årets början	97 169	44 424	154 992	137 058
Likvida medel vid årets slut	35 112	97 169	89 763	154 992

Noter

Not 1

Redovisningsprinciper

Redovisningen har skett i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt enligt de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning med undantag för rekommendationen R5 avseende Leasing.

Kommunen har påbörjat en genomgång av alla leasingavtal för att kunna klassificera dessa till finansiell eller operationell leasing. Denna genomgång är ännu inte klar.

Intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader periodiseras till den period som de avser då de uppgår till väsentliga belopp (över 10 tkr).

Vid beräkning av de preliminära skatteintäkterna för 2023 har SKR:s decemberprognos använts.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar upptas till det bokförda värdet (anskaffningskostnaden minus avskrivningar).

Statliga investeringsbidrag redovisas för sig med samma avskrivningstid som den ursprungliga investeringen. Investeringar som understiger ett halvt basbelopp kostnadsförs direkt. Inga lånekostnader har aktiverats.

Exploateringsmark

Denna är redovisad som omsättningstillgång, vilket enligt lagen avser mark som inte är för stadigvarande innehav.

Kapitaltjänstkostnader

Avskrivningarna beräknas på anläggnings-tillgångarnas anskaffningsvärde. Rak nominell avskrivningsmetod tillämpas och avskrivningar görs på investeringar innevarande år.

Komponentavskrivningar på alla kommunens fastigheter tillämpas från och med 2018.

Internränta beräknas på tillgångens bokförda värde. (1,25 % år 2023)

Kostnadsräntor

Dessa har redovisats enligt bokföringsmässig metod.

Leverantörsfakturor

Fakturor inkomna efter årsskiftet, men hänförliga till

redovisningsåret, har i huvudsak belastat årets redovisning.

Leasing

Leasingavtal redovisas som operationell leasing. Dessa finns i huvudsak på bilar och större kontorsmaskiner och leasingavgifterna bokförs löpande.

Statsbidrag

Bidragen har bokförts på rätt verksamhetsår.

Löner, semesterersättningar och övriga löneförmåner

Timlöner avseende december, men utbetalda i januari, har bokats upp som skuld. Kostnader för ej uttagen semester för personal har avsatts.

Sociala avgifter

Dessa bokförts i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneutbetalningen.

Utställda fakturor

Kundfakturor utställda efter årsskiftet, men hänförliga till redovisningsåret, har fordringsförts och tillgodogjorts årets redovisning.

Löneskatt

Denna beräknas för såväl avsättning för pensionsåtaganden som på ansvarsförbindelse för pensioner. Den del som belöper på ansvarsförbindelsen redovisas inom linjen och inte som balanspost.

NOT 2	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
VERKSAMHETENS INTÄKTER (tkr)				
Hyror och arrenden	41 642	40 048	146 693	138 066
Äldreomsorgsavgift exklusive hyra	37 558	34 216	37 558	34 216
Barnomsorgsavgift	22 167	20 628	22 167	20 628
Ersättning från Försäkringskassan för personlig assistent	22 607	18 485	22 607	18 485
Driftbidrag från Migrationsverket	10 651	8 091	10 651	8 091
Bidrag från Skolverket	61 650	58 159	61 650	58 159
Övriga bidrag och ersättningar	91 984	75 484	91 984	75 484
Försäljning av verksamhet till annan kommun	45 024	45 114	45 024	45 114
Övrigt	89 143	101 498	493 484	527 607
Summa	422 426	401 723	931 818	925 850

NOT 3	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
VERKSAMHETENS KOSTNADER (tkr)				
Personalkostnader	1 566 758	1 428 760	1 734 736	1 580 736
Bidrag (varav ekonomiskt bistånd)	54 109 (26 853)	50 204 (24 918)	54 109 (26 853)	50 204 (24 918)
Köp av verksamhet	252 262	226 195	252 262	226 195
Entreprenader och fastighetskostnader	36 938	39 375	36 938	39 375
Hyror	32 724	32 074	32 724	32 074
Bränsle, el och VA-avgifter	44 689	39 857	44 689	39 857
Livsmedel	35 190	31 142	35 190	31 142
Ersättning till Försäkringskassan för personlig assistent	12 313	11 244	12 313	11 244
Övriga verksamhetskostnader	243 243	230 122	433 503	428 538
Summa	2 278 226	2 088 973	2 636 464	2 439 365

Kommunens kostnader för räkenskapsrevision uppgick under året till 185 tkr (177 tkr)

Koncernens kostnader för räkenskapsrevision uppgick under året till 470 tkr (460 tkr)

Kommunen	Under året betalda avgifter (tkr)		Framtida årliga förfallobelopp. (tkr)			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
LEASINGAVTAL/ HYRESAVTAL						
Operationella						
-Bilar	3 650	3 714	2 599	1 205	486	159
-Övrigt	0	0	0	0	0	0
Summa	3 650	3 714	2 599	1 205	486	159

Redovisningen omfattar alla kommunens leasingbilar + ev. övrig utrustning med avtal som är längre än tre år.

Koncernen

Operationella leasingavtal

Under perioden kostnadsförda leasingavgifter: 7 842 tkr

Förfaller till betalning inom ett år: 5 462 tkr

Förfaller till betalning mellan ett till fem år: 6 244 tkr

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
NOT 4				
SKATTEINTÄKTER (tkr)				
Preliminär kommunalskatt	1 399 901	1 321 921	1 399 901	1 321 921
Preliminär slutavräkning innevarande år	21 788	32 322	21 788	32 322
Sluträkningsdifferenser föregående år	7 184	8 786	7 184	8 786
Summa	1 428 873	1 363 029	1 428 873	1 363 029

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
NOT 5				
GENERELLA STATS BIDRAG OCH UTJÄMNING (tkr)				
Inkomstutjämning	372 668	346 101	372 668	346 101
Kostnadsutjämning	49 085	22 385	49 085	22 385
LSS	10 129	13 532	10 129	13 532
Fastighetsavgift	67 245	64 021	67 245	64 021
Regleringsavgift/-bidrag	64 667	76 188	64 667	76 188
Övriga generella bidrag	922	4 846	922	4 846
Summa	564 716	527 073	564 716	527 073

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
NOT 6				
FINANSIELLA INTÄKTER (tkr)				
Avgifter borgensåtaganden	4 465	4 571	170	170
Ränteintäkt utlåning övrigt	6 397	2 079	6 397	2 079
Räntor, likvida medel	633	130	633	130
Kommuninvest överskottsutdelning	0	1 598	0	1 598
Resultat från andelar i intresseföretag	0	0	1 555	3 772
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	613	0	613	0
Övriga räntor och finansiella intäkter	5 734	361	5 353	1 128
Summa	17 842	8 739	14 721	8 877

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
NOT 7				
FINANSIELLA KOSTNADER (tkr)				
Räntor, anläggningslån	16 177	5 194	39 319	17 900
Ränta på pensionsavsättning	1 003	488	1 003	488
Övriga räntor och finansiella kostnader	2 364	501	1 174	555
Summa	19 544	6 183	41 496	18 943

NOT 8

Årets resultat i kommunen uppgår till 56 666 tkr och är skillnaden mellan verkliga intäkter och kostnader. Interna transaktioner är borttagna. Resultatet i den sammanställda redovisningen uppgår till 82 719 tkr. Koncerninterna poster är eliminerade.

NOT 9	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
MARK, BYGGNAD OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR (tkr)				
Ingående värde (exklusive exploateringsverksamhet)	1 438 952	1 353 433	3 060 912	2 926 760
Investeringar	160 398	132 255	160 742	152 519
Pågående arbete	-5 337	-8 364	7 085	1 967
Försäljningar	-4 391	-6 163	-4 553	-7 384
Reavinster	2 505	3 302	2 718	3 302
Reaförluster	0	-112	0	-597
Avskrivningar	-61 459	-57 638	-143 698	-142 712
Nedskrivningar/Utrangeringar	0	-834	0	-14 449
Investeringsbidrag	-104	-1 576	-104	-1 576
Övriga korrigeringar/omklassificeringar	1 220	24 649	117 206	143 082
Summa	1 531 784	1 438 952	3 200 308	3 060 912
Vetlanda kommun			1 528 921	1 435 974
Stadshuskoncernen			1 668 657	1 622 044
Höglandets räddningstjänstförbund			2 730	2 894
Höglandetsförbundet			0	0
Summa	1 531 784	1 438 952	3 200 308	3 060 912

MASKINER OCH INVENTARIER (tkr)				
Ingående värde	73 448	71 211	117 365	112 003
Investeringar	27 172	19 043	30 283	26 726
Försäljningar	-270	-455	-270	-455
Reavinster	270	455	270	455
Reaförlust	0	0	0	0
Utrangeringar/omklassificeringar	0	-170	13 194	-1 332
Avskrivningar	-17 962	-16 636	-26 983	-20 678
Övriga korrigeringar	0	0	-203	646
Summa	82 658	73 448	133 656	117 365
Vetlanda kommun			82 658	73 448
Stadshuskoncernen			31 343	22 293
Höglandets räddningstjänstförbund			15 599	16 300
Höglandets kommunalförbund			4 056	5 324
Summa	82 658	73 448	133 656	117 365

AVSKRIVNINGAR (Kommunen)

Anläggningstyp	Avskrivningstid (år)
Mark	obegränsad livslängd
Gator och vägar	15 – 33
Inventarier	3 – 10
Bilar och maskiner	5 – 10

Komponentindelning Byggnader	
Komponent	Avskrivningstid (år)
Stomme inklusive grund	50 - 80
Yttertak	40 - 60
Fasad	40 - 80
Inre ytskikt	25
Installationer	40
Tekniska installationer	15
Övrigt	50

	Totalt anskaffnings- värde	Akkumulerad avskrivning	varav årets avskrivning	Nyttjande- period	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2022
Allmän markreserv	44 621	-1 654	-	-	42 967	43 885
Reglerings- och saneringsfastigheter	4 249	-2 355	-111	38	1 894	1 967
Skol- och barnomsorgs- fastigheter	1 363 564	-453 832	-31 851	43	909 732	819 957
Samlingslokaler	28 394	-14 036	-714	40	14 357	15 071
Äldreboende	406 105	-189 671	-9 679	42	216 435	221 540
Övriga förvaltningsfastigheter	227 942	-120 343	-5 344	43	107 599	96 721
Gator, vägar, parker m.m.	252 328	-106 789	-10 928	23	145 539	137 938
Bostads- och affärshus	4 313	-2 596	-208	21	1 717	2 098
Övriga fastigheter	113 223	-49 753	-3 338	34	63 470	66 974
Pågående projekt	43 248	-	-	-	43 248	48 584
Maskiner	22 569	-12 125	-2 159	10	10 444	8 119
Inventarier	147 232	-82 311	-13 807	11	64 921	57 430
Bilar och andra transportmedel	22 940	-16 978	-1 996	11	5 962	6 703
Konst	1 331	-	-	-	1 331	1 197
Investeringsbidrag	-17 764	2 590	714	25	-15 174	-15 784
Summa	2 664 295	-1 049 853	-79 421	34	1 614 442	1 512 400

NOT 10	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
VÄRDEPAPPER OCH ANDELAR (tkr)				
Aktier:				
Vetlanda Stadshus AB	4 000	4 000	0	0
Andelskapital, Kommuninvest	21 374	18 709	21 374	18 709
Träcentrum	10	10	10	10
Kommunassurans Syd Försäkrings AB	1 259	1 259	1 259	1 259
Inera AB	42	42	42	42
Medlemsinsats Höglandets Räddningstjänstförbund (HRF)	4 670	4 670	0	0
Medlemsinsats Kretslopp Sydost	14 744	17 920	14 744	17 920
Bostadsrätter	6	13	6	13
Stadshuskoncernen: (andelar i intresseföretag)			58 053	57 498
Summa	46 105	46 623	95 488	95 451
Ingående värde	46 623	45 994	95 451	92 050
Årets förändring	-518	629	37	3 401
Summa	46 105	46 623	95 488	95 451

NOT 11	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR (tkr)				
Vetlanda Arena AB	41 727	42 718	41 727	42 718
Vetlanda Sporthall AB	21 080	22 320	21 080	22 320
Vetlanda Bågskytteklubb	27	36	27	36
Friluftsförbundet	1 600	1 600	1 600	1 600
Vetlandaortens Ryttaförening	1 350	1 000	1 350	1 000
Vetlanda Racketklubb	5 088	5 170	5 088	5 170
Vetlanda Motorsällskap	1 120	1 200	1 120	1 200
hi:tech AB	2 525	1 525	2 525	1 525
Utlåning SEB, Kraftvärmeverk (KVV)	137 536	144 821	137 536	144 821
Osäkra fordringar	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600
Stadshuskoncernen:				
(fordringar hos intresseföretag mm)			555	555
(andra långfristiga värdepappersinnehav)			41	41
(övriga fordringar)			10 645	5 879
Höglandets Räddningstjänstförbund (avsättning pensioner)			4 981	6 001
Summa	209 453	217 790	225 675	230 266

NOT 12	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
FÖRRÅD och LAGER (tkr)				
Kommunen				
Gatuavdelningens förråd	3 267	3 309	3 267	3 309
Konstverk	158	159	158	159
Summa	3 425	3 468	3 425	3 468
Stadshuskoncernen			25 419	17 995
Summa	3 425	3 468	28 844	21 463

EXPLOATERINGSFASTIGHETER (tkr)				
Ingående värde	14 181	44 042	14 181	44 042
Förvärv/Investeringar	21 133	0	21 133	0
Försäljningar	-2 182	-11 504	-2 182	-11 504
Vinst vid försäljning	1 351	5 809	1 351	5 809
Omklassificeringar	0	-24 143	0	-24 143
Övrigt	20	-23	20	-23
Summa	34 503	14 181	34 503	14 181

NOT 13	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
ÖVRIGA KORTFRISTIGA FORDRINGAR (tkr)				
Fakturafordringar	24 042	30 414	63 066	66 385
Osäkra fordringar	-618	-1 550	-618	-1 550
Preliminärskatt	22 456	22 202	22 456	22 202
Mervärdeskatt	22 767	17 794	22 767	17 794
Statsbidragsfordringar	9 694	9 706	9 694	9 706
Upplupen fastighetsavgift	56 939	52 798	56 939	52 798
Upplupna skatteintäkter	61 294	72 542	61 294	72 542
Övriga förutbetalda kostnader/Upplupna intäkter	46 436	42 324	66 933	106 533
Skattekonto	922	1 511	922	1 511
Skattefordran	0	0	1 691	2 059
Övrigt	-4	7	17 604	8 757
Summa	243 928	247 748	322 748	358 737

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
NOT 14				
KASSA OCH BANK (tkr)				
Kommunen				
Kassa	52	32	52	44
PlusGiro	206	1 659	206	1 659
Bank *)	34 854	95 478	34 854	95 478
Summa	35 112	97 169	35 112	97 169
Stadshuskoncernen			40 007	50 747
Höglandets Räddningstjänstförbund			10 479	0
Höglandsförbundet			4 165	7 076
Summa	35 112	97 169	89 763	154 992

*) Koncernkontot hade 2023-12-31 en total behållning om 28 173 tkr. Total kreditlimit uppgår till 75 000 tkr.

	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
NOT 15				
EGET KAPITAL (tkr)				
Ingående kapital	1 187 434	1 056 300	1 610 732	1 418 589
Årets resultat	56 666	131 134	82 719	191 798
Justering eget kapital			231	345
Utgående eget kapital efter justering	1 244 100	1 187 434	1 693 682	1 610 732

Specifikation eget kapital Kommunen (tkr)

	Eget kapital	Justeringar	UB
Ingående eget kapital	1 065 413		1 065 413
Pensionsreserv	72 000		72 000
Resultatutjämningsreserv	50 000		50 000
Barnomsorgsfond	21		21
Totalt eget kapital			1 187 434
Årets resultat	56 666		56 666
Totalt eget kapital			1 244 100

UTREDNING AV ÅRETS RESULTAT	2023	2022
Kommunen	56 666	131 134
Vetlanda Stadshus	24 584	59 735
Höglandets räddningstjänstförbund	266	119
Höglandsförbundet	1 318	925
Summa	82 834	191 913
Justering avskrivning koncernmässigt	-115	-115
Resultat	82 719	191 798

NOT 16	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
AVSÄTTNINGAR (tkr)				
Långfristiga				
Pensionsskulden i övrigt redovisas som ansvarsförbindelse i enlighet med redovisningslagen.				
Ingående avsättning pensionsskuld Kommunen	10 360	10 565	10 360	10 565
Pensionsutbetalningar	-895	-1 422	-895	-1 422
Nyintjänad pension	34	16	34	16
Ränte- och basbeloppsuppräknings	772	203	772	203
Förändring av löneskatt	-6	-40	-6	-40
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrigt	63	1 038	63	1 038
Utgående avsättning pensionsskuld Kommunen	10 328	10 360	10 328	10 360
Stadshuskoncernen			373	551
Höglandets Räddningstjänstförbund			4 981	6 001
Utgående avsättning pensionsskuld	10 328	10 360	15 682	16 912
I pensionsavsättningen som är värderad av Skandia ingår pension till fem politiker. Ytterligare tre politiker omfattas av pensionsreglementet för politiker enligt SKL:s normalavtal som kommunen följer.				
Avsättning för marksanering	13 105	16 687	13 105	16 687
Avsättning för skogsåtgärder	1 361	1 361	1 361	1 361
Avsättning för återställande av deponier	499	499	499	499
Avetableringskostnader paviljonger	1 412	1 434	1 412	1 434
Testamentsgåvor	704	710	704	710
Övriga avsättningar	9	9	29 842	28 650
Summa andra avsättningar	17 090	20 700	46 923	49 341
Uppskjuten skatt			121 540	113 355
Summa avsättningar totalt	27 418	31 060	184 145	179 608

Under året har medel för marksaneringsåtgärder ianspråktagits med 3 582 tkr och avetableringskostnader paviljonger med 21 tkr.

NOT 17	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA SKULDER (tkr)				
Ingående skuld Kommunen	542 300	542 300	542 300	542 300
Återföring kortfristig del av långfristig skuld	10 000	10 000	10 000	10 000
Nya lån	0	0	0	0
Amorteringar	-26 100	0	-26 100	0
Nästa års amorteringar	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Utgående skuld Kommunen	516 200	542 300	516 200	542 300
Stadshuskoncernen			794 787	765 513
Höglandets Räddningstjänstförbund			7 050	7 050
Höglandsförbundet			4 350	7 250
Utgående skuld	516 200	542 300	1 322 387	1 322 113

NOT 18	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
ÖVRIGA KORTFRISTIGA SKULDER (tkr)				
Nästa års amorteringar	10 000	10 000	10 000	10 000
Sjökalkning	1 520	1 471	1 520	1 471
Landskapsvård	1 396	1 337	1 396	1 337
Mervärdesskatt	8 543	11 302	8 543	11 302
Fastighetsskatt	525	550	525	550
Personalens källskatt	22 167	21 156	22 167	21 156
Pensionsskuld, individuell del	37 463	41 060	37 463	41 060
Särskild löneskatt, individuell del för 2004 och 2005	26 889	21 577	26 889	21 577
Särskild löneskatt, utbetalda pensioner	22 339	11 625	22 339	11 625
Pensionskostnader försäkringsavgifter	2 153	2 518	2 153	2 518
Särskild löneskatt, försäkringsavgifter	522	611	522	611
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	36 885	38 237	213 229	177 141
Upplupna räntor	1 901	1 223	1 901	1 223
Upplupna sociala avgifter	58 378	54 153	58 378	54 153
Semesterlön	65 638	64 997	65 638	64 997
Upplupna löner	4 573	6 569	4 573	6 569
Upplupna kostnader Flykting	9 683	6 266	9 683	6 266
Leverantörsskulder	88 113	83 595	133 416	97 470
Skulder till kreditinstitut	0	0	253 266	290 252
Övrigt	562	338	62 646	121 452
Summa	399 250	378 585	936 247	942 730

NOT 19	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
ANSVAR- OCH BORGENSFÖRBINDELSER (tkr)				
Vetlanda Stadshus AB	110 157	108 078		
Witalabostäder AB	436 775	408 164		
Njudung Energi Vetlanda AB	407 987	440 372		
AB Vetlanda Industrilokaler	125 119	128 219		
Höglandsförbundet	7 500	7 500		
Höglandets Räddningstjänstförbund	7 050	7 050		
Sävsjö Energi AB	42 500	42 500	42 500	42 500
	1 137 088	1 141 883	42 500	42 500

NOT 19 (Fortsättning)	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
Ingående pensionsförpliktelser	560 903	579 370	560 903	579 370
Pensionsutbetalningar	-31 176	-29 318	-31 176	-29 318
Nyintjänad pension	-327	109	-327	109
Ränte- och basbeloppsuppräknings	37 321	13 109	37 321	13 109
Förändring av löneskatt	1 419	-3 605	1 419	-3 605
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrigt	28	1 238	28	1 238
Utgående pensionsförpliktelser	568 168	560 903	568 168	560 903
Summa ansvars- och borgenförbindelser totalt	1 705 256	1 702 786	610 668	603 403

Vetlanda kommun har i augusti 1998 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Vetlanda kommuns ansvar enligt ovan nämnd

borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 581 162 726 kronor (0,29 %) och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 609 591 379 kronor (0,29 %).

Utredningsgraden (tidigare aktualiseringsgraden) vid beräkningen av pensionsförpliktelserna uppgår till 99 % enligt uppgift från Skandia.

Pensionsåtagande för före detta anställda vid Kommunförbundet Jönköpings län har övertagits av Jönköpings kommun som i sin tur har avtalat med länets övriga tolv kommuner om fördelning av eventuella nettokostnader framöver, till följd av pensionsåtagandet. Överskottet per 2023-12-31 var 9 752 410 kr.

NOT 20	Kommunen		Sammanställd redovisning	
	2023	2022	2023	2022
JUSTERING FÖR ÖVRIGA EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER (tkr)				
Avsättning till pension inklusive löneskatt	-32	-205	-1 230	-1 431
Övrig avsättning	-3 610	-3 336	-2 418	-2 316
Reavinst (exklusive exploateringsverksamhet)	-3 388	-3 756	-3 601	-3 756
Reaförluster/Utrangeringar (exkl expl.vht)	0	1 116	0	1 601
Uppskjuten skatt	0	0	8 185	11 000
Övrigt	318	-505	321	765
Summa	-6 712	-6 686	1 257	5 863

Verksamhetsberättelse

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ som utses vid allmänna val vart fjärde år.

Kommunfullmäktige träffas vanligen tredje onsdagen i månaden, utom på sommaren. Tid och datum för sammanträdena annonseras på kommunens webbplats. Vid fullmäktigesammanträdena diskuterar man och fattar beslut som framför allt rör stora och viktiga frågor för kommunen. Man beslutar till exempel om budgeten, kommunalskatten samt eventuella förändringar av taxor och avgifter. Innan ett ärende avgörs i fullmäktige ska det beredas av berörd facknämnd och kommunstyrelsen.

Hänt i verksamheten

Under 2023 har samtliga möten genomförts som fysiska möten i fullmäktigesalen förutom majsammanträdet som var utlokaliserat till Sockenstugan i Karlstorp. Mötet i mars ställdes in p g a för få ärenden. Junisammanträdet startade kl 14.00 då budget beslutades. Sammanträdena sänds

live på kommunens webbplats, det går också bra att ta del av inspelningen efter mötena när textning är klar. Det har förekommit regelbunden information från nämnder, bolag och kommunförbund. Kommunfullmäktige i oktober inleddes med en föreläsning om att "Sverige blev en stat för 500 år sedan". Kommunfullmäktiges presidie bjuder in till gruppledarträffar och träffar nämndspresidierna vid behov för att utveckla kommunfullmäktiges arbetssätt och informera sig om kommande aktuella frågor. Kommunfullmäktiges presidie bereder förslag till budget för kommunrevisionen, budget för revision av Höglandsförbundet och Höglandets Räddningstjänstförbund. Kommunfullmäktiges presidie har ansvar för kommunens allmänna representation. Det positiva ekonomiska utfallet beror på att utvecklingsreserven på 5 164 tkr inte använts. Arvodena har överstigit budget med ca 340 tkr främst beroende på introduktion av Kommunfullmäktiges och Kommunstyrelsens ledamöter vid ny mandatperiod. Partistöden har redovisats enligt reglementet.

Ekonomi

DRIFTREDOVISNING	2022				2021				
	Belopp i tusen kronor	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
			Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Verksamhet									
KF	5 931	0	1 173	4 758	817	0	870	-53	
Partistöd	741	0	741	0	682	0	682	0	
SUMMA	6 672	0	1 914	4 758	1 499	0	1 552	-53	

Kommunrevisionen

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen och pröva ansvarstagandet. Revisorerna vill bidra till att värna och utveckla demokrati, rättssäkerhet och effektivitet. Den kommunala revisionen är oberoende. Kommunens revisorer granskar på kommunfullmäktiges uppdrag årligen – i den omfattning som följer av god revisionsledning – all verksamhet som bedrivs inom styrelsers och nämnders verksamhetsområden.

Hänt i verksamheten

Vi bedömer att vi har fullgjort vårt uppdrag med utgångspunkt från gällande lagstiftning, god revisionsledning i kommunal verksamhet samt kommunfullmäktiges reglemente och beslut. Lekmannarevisorer ska granska de aktiebolag där kommunen har ett bestämmande ägande. Kommunens revisorer har ett samordningsansvar för lekmannarevisionen i de kommunala bolagen.

Kommunfullmäktige prövar årligen ansvarstagandet för dem som har ett genomföra verksamhet på kommunfullmäktiges uppdrag. Det vill säga styrelser, nämnder och enskilda förtroendevalda.

Kommunfullmäktiges instrument för granskning och prövning är de förtroendevalda revisorerna. En skarp granskning och ansvarsprövning bidrar till att stärka förtroende, legitimitet och respekt för den kommunala sektorn.

Under året har kommunrevisionen haft regelbundna sammanträden inom revisionskollegiet. Revisionskollegiet har under 2023 bestått av följande personer: Jan-Åke Johansson (ordförande), Anneli Thylén (vice ordförande), Kjell Gunnarsson, Lars-Göran Axelson, Per Stålhammar och Mats Johansson. Fram till april 2023 har revisionen varit dubblettad, detta för granskningen av bokslutet 2022, och då parallellt bestått av de revisorer som var tillsatta under förra mandatperioden.

Revisionen följer löpande verksamheten i kommunstyrelse och nämnder och dessutom har revisionskollegiet gemensamt träffat presidier från kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och byggnämnden, socialnämnden, tekniska

nämnden, valnämnden samt vård- och omsorgsnämnden.

Revisorernas årliga planering utgår från en väsentlighets- och riskanalys. Kommunens revisorer arbetar med följande planeringsdokument:

- Plan för årliga överläggningar med presidierna i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och övriga nämnder.
- Revisionsplan med fördjupade revisionsprojekt som huvudsakligen har bestämts med utgångspunkt från genomförd risk- och väsentlighetsanalys.
- Revisionsbesök i olika kommunala verksamheter.

Kommunens revisorer granskar även verksamheten med hjälp av protokoll från kommunfullmäktige, kommunstyrelse och övriga nämnder. Revisorerna och lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen har löpande kontakter med bolagens auktoriserade revisorer.

De kommunala revisorerna arbetar kontinuerligt med att utveckla revisionsmetoder. Revisorerna eftersträvar största möjliga öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation. Detta gäller såväl kommunfullmäktige som nämnder, medborgare och media. Att kommunicera och skapa en bra dialog är basen för ett gott revisionsarbete.

Målet för de förtroendevalda revisorerna är att uppfylla det som fastställs i kommunallagen (2017:725) kap. 12.

Revisorerna ska pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. De förtroendevalda revisorerna sammanfattar årets granskning i en verksamhetsberättelse, de analyserar och bedömer resultatet samt gör en samlad prövning av ansvarstagandet i styrelse och nämnder. Bedömning och prövning dokumenteras i en revisionsberättelse.

Kommunrevisionen har ingen anställd personal. Under 2023 har Deloitte anlåtats som sakkunniga biträden.

Kommunrevisionens rapporter

Följande rapporter har lämnats för verksamhetsåret:

- Uppföljande granskning av fyra tidigare granskningar 2019-2022
- Granskning av Bokslut och årsredovisning per 2022-12-31

- Granskning av Delårsbokslut per 2023-08-31

Revisionens rapporter finns tillgängliga på Vetlanda kommuns hemsida/webbplats:
www.kommun.vetlanda.se – Kommun och politik – Politik och beslut – Fördjupning -Kommunens revisorer och revisionsrapporter.

DRIFTRIEDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Kommunrevision	1 240	-51	1 291	0	1 163	-47	1 165	45
SUMMA	1 240	-51	1 291	0	1 163	-47	1 165	45

Valnämnd

Valnämnden ansvarar för att genomföra allmänna val till kommunfullmäktige, regionfullmäktige, riksdagen och val till Europaparlamentet.

Hänt i verksamheten

Valnämnden har under slutet av året börjat förbereda valet till Europaparlamentet den 9 maj 2024. Valnämndens ordförande har deltagit på utbildning och informationsträffar

DRIFTRÉDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Valnämnd	0	0	108	-108	400	-783	1 283	-100
SUMMA	0	0	108	-108	400	-783	1 283	-100

Kommunstyrelse

Kontoren inom kommunledningsförvaltningen är en serviceorganisation till övriga kommunala verksamheter avseende kommunikation/information, utveckling, personal, ekonomi, upphandling, arkiv samt stöd till den politiska organisationen. Kontoren har arbetat också med strategisk utveckling. Måltidsservice tillagar måltider till barn, elever och äldre inom Vetlanda kommuns verksamheter enligt Livsmedelsverkets rekommendationer.

Hänt i verksamheten

Arbetet med att förverkliga teknikens hus, nu under det nya namnet Teknikspåret har fortsatt under året. Under året har utredningar genomförts på olika platser som kan användas för hi:tech's ändamål. Omfattande utredning gjordes på det som idag är Kontorsspecials (KS) lokaler är. Utredningen omfattade arkitektskisser för att säkerställa ytor kopplat till verksamhet och Innehåll. Markundersökningar för att fastställa att det inte fanns någon förorening i marken och bred undersökning av fastighetens skick. Parallellt med detta undersökte även ägarna till KS deras möjlighet att förvärva, alternativt bygga en ny fastighet för att möjliggöra ett förvärv av ovan nämnd fastighet. Efter undersökningar genomförts föll möjligheten att förvärva fastigheten på grund av att ägarna drog tillbaka sin vilja till att sälja fastigheten då det blev för stora kostnader för dom kopplat till en flytt. Under året har det även gjorts en mindre undersökning att bygga hi:tech vid en utpekad plats vid Norrvägen. Skisser och budget togs fram men föll till slut på grund av dåliga markförhållanden vid platsen för fastigheten. Efter att dessa utredningarna avslutats kom det fram till att det inte för tillfället finns någon bra plats att bygga ett hi:tech varvid det beslutades om att dra ner på ambitionen av hi:tech och Teknikspåret växte fram som ett framtida alternativ. Lokalisering i tidigare team sportia och Östanå Vårdshus skapar förutsättningar att starta upp verksamheten och dessa lokaler kan rymma alla funktioner men i mindre skala.

Inom Höglandsförbundet har utredning om gemensam gymnasieskola på höglandet varit aktuell under året. Den första utredningen utförd av Stjernkvist mfl har kompletterats med en

huvudutredning och flera arbetsgruppers arbeten. Det samlade materialet bedöms tillräckligt som beslutsunderlag.

Kansliet har stöttat annan verksamhet genom att kommunjuristen under delar av året har varit t.f. överförmyndarchef vid sjukfrånvaro och vid tjänstledighet av ordinarie chef.

Kommunarkivet stödjer löpande verksamheterna i utformandet och revidering av informationshanteringsplaner. Under året har bland annat Kommunikationsavdelningen, Vård- och omsorg, Upphandlingsavdelningen och Barn- och utbildning varit aktuella. Kommunrevisionen och det kommunala bostadsbolaget Witalabostäder har startat i gång processen att utforma informationshanteringsplaner.

Integrationsenheten har under året genomfört ett projekt i samverkan med Rädda Barnen, Trygga föräldrar - starka barn i Vetlanda finansierat av §37A-medel från Länsstyrelsen.

Arbetet med attraktiv arbetsgivare har startat igång flera arbetsprojekt både internt inom HR men även ut i förvaltningarna. Ett flertal workshops har anordnats för att ta fram nya stödunderlag till medarbetarsamtal och lönesamtal. En genomlysning av vårt ledarskapsprogram har lett till en ny utbildning inom verksamhetsutveckling med digitala hjälpmedel. Med anledning av arbetsmiljöverkets inspektion och efterföljande vitesföreläggandet har mycket arbete gjorts på HR-avdelningen för att få till en systematik kring SAM.

EU-direktivet om 11-timmars dygnsvila har medfört mycket arbete för såväl HR som ute i förvaltningarna och detta arbete pågår även under 2024.

Livsmedelspriserna ökar och vi arbetar med att försöka få ihop ekonomin. Vi arbetar med att se över menyn i förskola, skola och äldreomsorg varje tillfälle vi gör en ny kvartalsmeny främst för att minska kostnaderna. De livsmedel som gått upp mycket i pris, försöker vi använda mer sällan på menyn för att få ner kostnaderna. Det sägs allmänt att livsmedelspriserna gått upp 20-25 % vilket inte vår livsmedelskostnad har ökat, en del åtgärder är gjorda men kommer fortsätta att titta vidare på vad som kan göras mer. Matsvinnet är en onödig och

stor kostnad som arbetas hårt med i köken, när det gäller mat som blir över vid måltiden så tar köket tillvara stora delar av detta, samt att vi säljer matlådor av överbliven mat. Under senaste matsvinnsmätningen har vi minskat kantinsvinnet från 19 g/person till 16 g/person främst för att vi tar tillvara mer och återanvänder det som går. Tallrikssvinnet har också minskat en del från 22 g/person till 20 g/person,

Under året har vi fortsatt att ha World Culinary Day = WCD-dagar. Då serverar vi måltider inom förskola/skola från andra länder och har ett samarbete med pedagoger och barn/elever i förskolan/skolan.

Antalet annonser som vi lagt ut på Offentliga jobb minskade något under 2023, jämfört med föregående år. Flest antal annonser stod Vård- och omsorg för 86 stycken.

I samband med omorganisationen har ansvaret för platsannonsering flyttas över till rekryteringsenheten från och med årsskiftet 23/24.

Året började med minskad budgettram för kommunikationsavdelningen som ledde till förändringar av verksamheten i kontaktcenter.

Utvecklingsavdelningen har under 2023 lagt ner omfattande arbete på att ta fram och sedan implementera utvecklingsstrategin i verksamheterna. Utvecklingsstrategin är en viktig beståndsdel i den förändringsresa Vetlanda kommun gör.

Under 2023 inrättade två nya tjänster i utvecklingsavdelningen - landsbygds- och destinationsutvecklare. Det har gjort att arbetet med platsutveckling kunnat koncentreras till en verksamhet.

Vid årets slutskede fattades ett politiskt beslut att genomföra en sammanslagning av kommunikation och utveckling. Från årsskiftet 23/24 är man en och samma avdelning, men en gemensam chef.

På sikt kommer sammanslagningen medföra positiva effekter, men som i allt förändringsarbete kommer det initialt medföra utmaningar. Avdelningen kommer att sitta i gemensamma lokaler från och tidig sommar.

Verksamhetsmått/ Nyckeltal	2023	2022	2021	2020
Kantinsvinn/portion	16 g	20 g	25 g	-
Tallrikssvinn/portion	20 g	21 g	21 g	-
Mängd serverad mat, totalt	19 127 kg	17 025 kg	17 317 kg	-
Mängd slängd mat, totalt	207,6 kg	212,1 kg	234,7 kg	-
Mängd räddad mat	1 453 kg	1 722 kg	1 424 kg	-
Antal ramavtal	528	564	543	507
Antal annonserade förenklade upphandlingar	24	19	26	24
Antal annonserade öppna upphandlingar	11	9	9	16
Antal annonserade direktupphandlingar	41	42	45	31
Antal annonserade övriga upphandlingsformer	12	14	13	18
Antal anbud i medel på avslutade upphandlingar	5	-	-	-
Andel elektroniska fakturor	88,7 %	89,0 %	89,0 %	77,7 %
---varav fakturor från beställningssystemet	8,6 %	9,9 %	6,2 %	2,3 %
Andel scannade fakturor	11,3 %	11,0 %	11,0 %	22,3 %

Personal

Medarbetarundersökningen visar över lag på ett bra resultat, för hela kommunledningsförvaltningen en liten förbättring jämfört med 2022.

Kompetensförsörjning är svårt, helst med kunniga, drivande kockar som kan tillaga måltider och hantera köket med alla dess uppgifter.

Också den andra medarbetardagen blev en lyckad dag med utdelning av priser och inspirerande föreläsning av Mia Törnblom. Temat för året dag var mod.

Målarbete

Fullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2030

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Vi bedriver inkluderande verksamhet som kvinnogruppen Syster i samverkan med ABF och integrationsprojekt i samverkan med Rädda Barnen. Likabehandlingsplanen reviderad och antagen, Ny upphandling av företagshälsovård genomförd och nytt arbetssätt framtagna. Som attraktiv arbetsgivare mäter vi nöjda kunder. Inom äldreomsorgen gör vi detta med Socialstyrelsens enkät. De flesta boendena rapporterar värden över eller mycket över riket både avseende matens smak och upplevelsen av måltiden som trevlig stund.

Nämndmål

Kommunstyrelsens mål - 30 000 invånare år 2030

Fullmäktiges mål - Service i toppklass

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

En digital utbildning för riskbedömning samt ett system för att ta systematisera rapportering och återkoppling i det systematiska arbetsmiljöarbetet är framtagna. Nya arbetssätt för att utveckla service till chefer i HR-stöd, både när det gäller företagshälsovård och internt HR-stöd.

Inom måltidsservice är service till dem vi är till för bland annat den måltid vi levererar. Menyn görs kvartalsvis och personal från köken är med och tycker till för att få en så bra blandning som möjligt efter de råd och riktlinjer som finns. Vi har också försökt att minska antalet maträtter för att barn/elever/brukare ska känna igen maträtterna. Vi utvecklar hela tiden de vegetariska alternativet i skolan.

Vi är aktiva i samverkan med Högländskommunerna i frågor om ärende- och dokumenthantering, informationssäkerhet och i arkivnätverket.

Vi håller en hög service gentemot allmänhet och press i att få tillgång till de allmänna handlingar som begärs ut. Juristen är en resurs för kommunens samtliga förvaltningar som både rådgivare och som samverkanspart. Hon är också med och håller i utbildningar för nya chefer i kommunen, på Högländet och för chefsutbildningar i större nätverk.

En god service i Centralarkivet, både mot den egna organisationen och mot allmänheten. Fler leveranser in i det digitala långtidsarkivet säkrar bevarandet av informationen i system som tas ur drift.

Samverkan kring integrationsfrågor både i projekt och i det praktiska mottagandet. Särskilt fokus just nu på personer som omfattas av massflyktingdirektivet.

Nämndmål

Kommunstyrelsens mål - Samverkan och service i toppklass

Fullmäktiges mål - Hållbart i alla led

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Vi arbetar aktivt med att hitta extern finansiering för projekt inom integrationsområdet. Integrationsenheten jobbar vidare med kvinnogruppen Syster och integrationsprojekt. Verksamheter med inkludering i fokus.

Medarbetare som har arbetsmässiga möjligheter, har tecknat avtal för delvis distansarbete.

Distansarbete i sig innebär färre resor och ett klimatsmartare arbetsliv.

Många möten är resfria, både inom kommunen och externa möten. Olika utbildningspaket med distansutbildningar har medfört att det mesta av fortbildningen också är resfri.

Översyn av riktlinjer för Hot och våld är på gång. Samt ny upphandling av terminalglasögon är genomförd. Framtagning av APT-material gällande dialog om krav och resurser i arbetet pågår. Till detta pågår även framtagning av flera APT-material.

Flera projekt bl a SIKT syftar till att hjälpa människor in i arbetslivet och bort från försörjningsstöd och behov av bidrag.

Matsvinnet är mätt 2 gånger under 2023. Under det senaste halvåret har mängden serverad mat ökat och mängden mat som slängs har minskat både när det gäller det vi kallar kantinsvinnet som kökspersonalen kan styra och tallrikssvinnet som barn/elever/boende slänger. Ett bra bevis på vårt jobb i verksamheten.

Nämndmål

Kommunstyrelsens mål - Ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i alla led

Fullmäktiges mål - Nyttänkande och livslångt lärande

I Vetlanda kommun ska vi kunna ge goda förutsättningar för ett livslångt lärande och ha en kultur som präglas av nyttänkande.

- Livslångt lärande med en ökad utbildning och en kompetenshöjning hos kommunens invånare.
- En ökad digitalisering i kommunens verksamheter för att kunna utveckla och förbättra service och tjänster.
- Fler nya innovationer i kommunens egna verksamheter och hos företagen inom kommunens geografiska område.
- En ökad samverkan där allt vi gör ska präglas av största nytta för kommunen och invånarna.
- Mer nyttänkande präglad av en förändringskultur i alla kommunens verksamheter.
- Vi skapar ett Vetlanda som är nyttänkande.

Vetlanda är nyttänkande med

- Ett innovativt företagsklimat och ett entreprenöriellt tänkande bland de unga
- En höjd utbildningsnivå och ett livslångt lärande
- Utveckling av idéer i samverkan mellan invånare, Vetlanda kommun, förenings- och näringsliv
- Vetlanda kommuns verksamheter premierar nyttänkande som bidrar till ökad ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Organisationskulturen kännetecknas av öppenhet för det nya, mod att testa nytt, ständiga förbättringar och verksamhetsutveckling med digitalisering som möjliggörare

Bedömning	Trend
	↗

Nämndmål

Kommunstyrelsens mål - Kultur med nyfikenhet och nya arbetssätt

Framtid

Arbetet med kravställning på upphandling av en tjänst för digitala signaturer pågår och kommer att behöva belysas ytterligare. Tillsyn av de mellanarkiv som finns ute i verksamheterna samt informationshanteringsplan och rutiner för säkerhetsskyddsklassificerad information är några uppgifter som arkivarien kommer att prioritera framöver.

Länsstyrelsen utlyser under året nya utvecklingsmedel till Integrationsprojekt. Utlysningen sker inom tre områden, föra att förbättra kommunens beredskap för mottagande (§37), för flyktingguider och mentorer (§37A) samt tidiga insatser för asylsökande (TIA). Integrationsenheten ser över möjligheten att lämna projektansökningar inom något eller några av områdena. Vi har beviljats projektmedel under 2023 för ett projekt i samverkan med Rädda Barnen, Trygga familjer-starka barn.

Arbetet med att förverkliga Hi:tech - Teknikens hus fortsätter. Kommunstyrelsen har fattat beslut om att tillsammans med näringslivet finansiera det fortsatta arbetet med att etablera Hi:tech.

Kompetensförsörjningen är industrins viktigaste fråga och därmed är Hi:tech mycket angeläget. Projektmedel söks för att finansiera den fortsatta utvecklingen.

Förslaget om att föra över gymnasieskolan till Höglandsförbundet är en stor fråga som drivs gemensamt av kommundirektörer och barn och utbildningschefer i höglandskommunerna. Utredning har genomförts och frågan blir aktuell för beslut i respektive kommun under första halvåret 2024.

Samverkan är en viktig fråga, inte minst på den regionala nivån där det är viktigt att ha stöd t.ex. för prioritering av infrastruktursatsningar.

Nära vård är en fråga som huvudsakligen hanteras av vård och omsorg och socialförvaltning men berör mer eller mindre alla kommunala verksamheter. Vi måste vidta åtgärder så att medborgarna framöver inte behöver lika mycket av specialiserad vård som idag, detta för att klara både den ekonomiska utmaningen och kompetensutmaningen.

Fortsatt utmaningen med kompetensförsörjning och arbetet fortsätter med HR-programmets vision att bli "Södra Sveriges attraktivaste offentliga arbetsgivare" skapa möjligheter för att arbeta med att attrahera, rekrytera och behålla kompetenser i Vetlanda kommun. Att omvärldsspana såväl i vårt närområde men även nationellt och internationellt för att hitta arbetssätt och möjligheter att attrahera kompetenser till vår organisation kommer att vara ett fokus för HR-kontoret under de kommande åren. Att tillsammans med förvaltningarna arbeta med HR på ett strategiskt sätt för att säkerställa kompetenserna ute i organisationen. Vi behöver titta på möjligheter att utöka upptagningsområdet för kompetenser som inte finns i vår närhet och se till att klä på potentiella och befintliga medarbetare med den kompetens de saknar för att följa utvecklingen.

Måltidsservice har följande utmaningar: - Rekrytera utbildade kockar som klarar av alla de uppgifter som det innebär att arbeta i kök, samt behålla de kockar vi har i verksamheten.

- Kunna hantera all den specialkost som finns i förskolan och skolan, och den ökning av anpassad kost (när barn och elever endast äter ett fåtal livsmedel på grund av någon form av diagnos)

- Vi ser att livsmedelskostnaderna gått upp otroligt mycket, vilket påverkar menyn. För 2023 har en ökning av ramen skett för att öka livsmedelsbudgeten. Den höjningen räcker inte för att bibehålla den meny vi har haft utan ett stort arbete måste göras för att se över hur vi kan minska kostnaden på menyn utan att minska kvalitén.

- Att samordna ett bra beredskapsarbete för alla som är behov att måltider vid eventuell kris av olika slag, att se hela kommunen i detta arbete och samordna allt som behövs för att kunna hantera måltider i olika kriser.

Vi ser ett alltmer digitaliserat samhälle där medborgarna vill kunna uträtta sina ärenden på egen hand oavsett tid på dygnet. Utvecklingen av e-tjänster fortsätter och ambitionen är att erbjuda medborgarna ett ännu större utbud.

Utmanande att få resurserna på kommunikationsavdelningen att räckta till när efterfrågan är så stor i verksamheterna. Stora resurskrävande initiativ som ny sajt, ansvar för medarbetardagen och löpande kommunikationsarbete kräver hårda prioriteringar i resursanvändandet.

Utvecklingsavdelningen kommer att lägga stor vikt på att implementera förändringsstrategin under 2024. Ett stort skifte i synen på utvecklingsarbete som kommer att kräva mycket resurser över tid.

Ekonomi

Kommunledningsförvaltningen visar ett överskott mot budget på 14,9 mnkr.

Näringslivsinsatser visar underskott med 2 584 tkr, det stora posten är 2 057 tkr för finansiering av Hi:tech som egentligen skall belasta utvecklingsreserven. Ersättningen till Nuvab budgeterades också för lågt 2023.

Stöd till föreningar avser beslutat elstöd till Arenabolaget (Hydro Arena), skulle egentligen belasta utvecklingsreserven. Överskottet på kansli mm. är huvudsakligen lägre lönekostnader på grund av vakanser.

Ekonomiavdelningen har överskott huvudsakligen beroende på vakanser.

HR:s överskott för 2023 beror till största del av följande: De stora posterna ligger på löner p g a vakanta tjänster under året (totalt ca 5.5 medarbetare på hela kontoret), kostnaderna för konsulter till de centrala utbildningar som har fått skjutas fram, Hr-systemkostnader som fått läggas om från systemkostnad till övrig verksamhetskostnad under implementeringsåret. Även kostnad för delar av driften som man inte har kunnat leverera har inte debiterats under 2023, samt företagshälsovården där bland annat en budgeterad kostnad inte kom upp i den summan som man offererat. Även löneavdelningen har haft vakanta tjänster i o m fördröjning under rekryteringsfasen och kompetenscenter fick dessutom 100% täckning av äskade medel för projekt som man ansökt vilket överstiger de ca 80% som man budgeterat med.

Kommunikationsavdelningen har i samband med neddragningar inom organisationen inte haft kraften att använda medel för att stärka platsvarumärket. Avdelningen har också haft vakanser.

Totalt har måltidsservice gjort ett plusresultat. Livsmedelskostnaderna har under 2023 har slutat på ett minus på 4,8 miljoner. Efter ytterligare ett år med enormt stigande livsmedelspriser, personalen har gjort ett fantastiskt arbete i köken för att hålla nere kostnaderna.

Utvecklingsavdelningens överskott beror huvudsakligen på vakanser. Medel för medfinansiering i projekt har heller inte nyttjats fullt ut.

De stora avvikelserna på investeringar avser måltidsinventarier som kommer ombudgeteras och HR system där i stället Höglandsförbundet gjorde investeringen.

DRIFTREDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall	Avvikelse		Budget	Utfall	Avvikelse	
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Kommunstyrelsen	6 251	-102	4 369	1 984	17 215	0	4 132	13 083
Oförutsett	650	0	20	630	469	0	0	469
Näringsliv	2 448	-254	5 286	-2 584	3 834	-156	4 474	-484
Stöd till föreningar	0	0	692	-692	0	0	0	0
Kansli mm	9 205	-349	8 457	1 097	9 058	-454	9 212	300
Marksanering	0	0	0	0	0	-146	156	-10
Landsbygdsutveckling	448	-394	827	15	6	0	17	-11
EU-projekt	250	0	124	126	250	0	418	-168
Flyktingsamordnare	6	-3 704	3 738	-28	8	-1 995	2 007	-4
Arkiv	1 050	0	911	139	1 022	0	834	188
Summa Kommunkansli	20 308	-4 803	24 424	687	31 862	-2 751	21 250	13 363
Ekonomiavdelningen	12 203	-798	11 780	1 221	11 973	-791	11 370	1 394
Upphandlingsavdelningen	4 952	-353	4 867	438	4 750	-530	4 519	761
Försäkringar	2 160	0	2 079	81	2 110	0	1 899	211
Summa Ekonomikontor	19 314	-1 151	18 726	1 740	18 833	-1 321	17 788	2 366
HR-kontor	7 997	-1 099	7 105	1 991	8 412	-908	8 228	1 092
Löneavdelning	5 810	-2 470	7 036	1 244	5 596	-63	5 750	-91
Pensionsadm.	475	0	351	124	475	0	298	177
Kom.övergr. Personalåtg.	2 746	-504	2 562	688	2 770	-449	2 711	508
Rekryteringsenheten	5 051	-3 387	6 052	2 386	3 860	-2 579	3 751	2 688
Bemanningsenheten	0	-9 077	9 089	-12	0	-9 395	9 395	0
Flexenheten	0	-4 623	4 238	385	0	0	0	0
Landsbygdsutveckling	0	0	0	0	322	0	320	2

HR-system	2 695	-20	1 436	1 279	1 985	-885	6 290	-3 420
Löneöversyn	0	0	0	0	2 939	0	0	2 939
Facklig verksamhet	713	0	676	37	794	0	727	67
Personalklubb	80	-7	34	53	80	0	4	76
Summa HR-kontor	25 567	-21 187	38 579	8 175	27 233	-14 279	37 474	4 038
Måltidsservice	70 148	-32 198	101 615	731	65 734	-28 035	94 223	-454
Summa Måltidsservice	70 148	-32 198	101 615	731	65 734	-28 035	94 223	-454
Kommunikation	8 097	-936	7 502	1 531	6 738	-801	7 365	174
Kontaktcenter	3 921	-101	3 506	516	6 686	-235	6 179	742
Utveckling E-förvaltning	210	0	190	20	285	0	176	109
Lotteritillstånd	0	0	0	0	2	-14	12	4
Konsument- och energirådgivning	131	-87	137	81	176	-258	417	17
Post- o repro	1 106	-22	1 254	-126	998	0	1 150	-152
Landsbygdsutveckling/ Hemsändningsbidrag	0	0	0	0	350	-386	772	-36
Summa Kommunikationsavd.	13 465	-1 146	12 589	2 022	15 235	-1 694	16 071	858
Utvecklingsavdelningen, adm	6 626	-1	5 505	1 122	5 461	-1	5 067	395
Landsbygdsutveckling	1 157	-520	1 111	566	0	0	0	0
EU-projekt	413	0	633	-220	413	0	413	0
Miljö- hälsa och hållbar utveckling	110	0	87	23	225	0	74	151
Utveckling E-förvaltning	350	0	389	-39	175	0	170	5
Centrala IT-kostnader	385	0	273	112	585	0	391	194
Summa Utvecklingsavdelningen	9 041	-521	7 998	1 564	6 859	-1	6 115	745
SUMMA	157 843	-61 006	203 931	14 919	165 756	-48 081	192 921	20 916

INVESTERINGSREDOVISNING Belopp i tusen kronor Projekt	2023			2022			Avvikelse	
	Budget	Utfall		Budget	Utfall			
		Inkomster	Utgifter		Inkomster	Utgifter		
Inventarier Kommunkansli	100	0	100	0	0	140	-140	
Dokument- och ärende- hantering	100	9	91	100	0	45	55	
Fastighetsförvärv	0	280	-280	0	0	40	-40	
Beslutsstödsystem	200	0	200	200	0	0	200	
Utbildningssalar/ Sammanträdesrum	100	110	-10	150	0	94	56	
Nytt HR-system	3 350	1 514	1 836	4 180	0	826	3 354	
Nytt arkiv digitala pers.akt	200	0	200	0	0	0	0	
Inventarier HR-kontoret	0	107	-107	0	0	35	-35	
Inventarier Måltidsservice	3 135	1 014	2 121	3 538	0	1 508	2 030	
Värmevagnar mm	100	257	-157	0	0	259	-259	
Varumärke- och webb- utveckling	58	0	58	150	0	91	59	
Infartsskyltar	100	0	100	133	0	32	101	
Stödsystem KC	100	11	89	100	0	0	100	
AI lösning kontaktcenter	100	0	100	100	0	0	100	
Samlokalisering SCC	100	15	85	100	0	0	100	
Kommunikationsplattform	0	0	0	50	0	125	-75	
Vandrings och cykelleder	50	0	50	0	0	0	0	
Digital arbetsplats	225	90	135	225	0	0	225	
Nytt gemensamt telefoni- system	425	0	425	500	0	0	500	
Tillgänglighetsanpassad webbplats	600	626	-26	265	0	258	7	
Bygdeutveckling	650	0	650	500	0	350	150	
SUMMA	9 693	0	4 033	5 660	10 291	0	3 803	6 488

Avgift Höglandets Överförmyndarverksamhet

Vetlanda kommun är värd för Höglandets Överförmyndarverksamhet i form av gemensam nämnd för Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda. Denna budgetpost är Vetlanda kommuns bidrag till den gemensamma nämnden.

DRIFTRIEDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Avgift Höglandets ÖF-vht	3 594	0	3 335	259	3 501	0	3 108	393
SUMMA	3 594	0	3 335	259	3 501	0	3 108	393

Avgift Högländets Räddningstjänstförbund

Vetlanda kommun ingår i Högländets Räddningstjänstförbund tillsammans med Nässjö kommun. Förbundet bedriver räddningsverksamhet. Närmare beskrivning av verksamheten återfinns i förbundets egen verksamhetsredovisning. Kostnaderna fördelas efter invånarantal.

DRIFTRIEDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Avgift HRF	37 461	-1 381	42 609	-3 767	35 030	0	36 843	-1 813
SUMMA	37 461	-1 381	42 609	-3 767	35 030	0	36 843	-1 813

Avgift Höglandsförbundet

Vetlanda kommun ingår tillsammans med Eksjö, Aneby, Sävsjö och Nässjö kommuner i Höglandsförbundet. Syftet med förbundet är att stärka den regionala utvecklingen och kompetensutvecklingen på Höglandet samt att marknadsföra regionen. För övrigt finns en utvecklingsplan som närmare preciserar vilka projekt förbundet ska arbeta med. Närmare beskrivning av förbundets verksamhet framgår av förbundets egen verksamhetsredovisning.

DRIFTRIEDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Avgift HF	2 722	0	2 992	-270	998	0	1 053	-55
Familjerätt	1 692	0	1 712	-20	1 688	0	1 688	0
Utbildningar	260	0	260	0	255	0	255	0
Revision	46	0	46	0	0	0	0	0
SUMMA	4 720	0	5 010	-290	2 941	0	2 996	-55

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden skall verka inom kultur, bildning, kunskap, idrott, fritidsaktiviteter, friluftsliv och folkhälsa på sådant sätt att verksamheten upplevs som intressant och berikande för alla invånare och besökare. Verksamheten skall inriktas mot folkhälsomålen genom att skapa förutsättningar för fysiska och kulturella aktiviteter samt människors möjligheter till delaktighet och inflytande i ett dagligt upprätthållande av vår demokrati.

Hänt i verksamheten

Bad & Gym har haft en utmaning under hela 2023 att bedriva all verksamhet i en hall istället för två. Myresjö Simhall har varit stängd hela året på grund av risken för att bassängkanter skulle rasa, och därför har all vattenverksamhet koncentrerats till Vetlanda badhus. Detta har ställt stora krav på schemaläggning, effektivitet och flexibilitet och kunderna har varit belåtna. Simskolverksamheten har prioriterats och en särskild satsning vid höstlov och sommarlov har gjorts för de elever som haft svårt att nå målen för simkunskap.

Gymmet i Myresjö har kunnat användas hela tiden och den vidbyggda sporthallen har också använts, exempelvis för höstlovsaktiviteter. 500-600 barn kom till Myresjö för att leka i uppblåsbara klätter- och studslekredskap.

Processen att renovera Vetlanda Bibliotek har börjat. Malin Nelson anställdes som biträdande bibliotekschef och projektledare i mars och jobbar 90 % under tre år. Tillsammans med byggprojektledaren har vi intervjuat två inredningsarkitekter och valet föll på Kristoffer Jonson, som bland annat gjort Jönköpings stadsbibliotek och Huskvarna bibliotek. Kristoffer och ljusdesignern Mikaela Åström Forsgren träffade all bibliotekspersonal i början av maj och i november genomfördes en mycket lyckad workshop där grunden lades för hur det nya biblioteket ska se ut. Ett färdigt förslag kommer i början av 2024.

Under året har biblioteksverksamheten fortsatt samverka med barnhälsovården, familjecentralen och förskolan för att nå ut till barn 0-6 år och deras vuxna. När det gäller samma åldersgrupp kan nämnas att tio förskolebibliotek har invigts under året.

Under hösten genomfördes en Familjedag med Bamse 50 år. Verksamheten passade då på att fira att det var 50 år sedan kommunen fick sin första bokbuss.

Vetlanda bibliotek fick under året bidrag från Statens kulturråd för kompetensutveckling kring läsfrämjande arbete för barn och unga. I samverkan med biblioteken i Eksjö, Sävsjö och Habo genomfördes två utbildningar under hösten på Ädelfors folkhögskola.

Många lovaktiviteter, exempelvis i form av författarbesök, teater, Harry-Potter-kväll och Högläsningssommar, skrivarskola med boksläpp med flera har genomförts.

För den vuxna publiken har flera aktiviteter också erbjudits. I mars hölls workshop och tävling i Poetry slam. Vårens författarbesök bjöd på feelgoodförfattaren Eli Åhman Owetz och höstens författarbesök hade deckartema med Emelie Schepp. Ett musikprogram med Tage Danielsson-tema anordnades i bibliotekets tidskriftshörna. Fyra föreläsningar med lokala profiler och en om Gustav Vasa och Småland hölls under året, liksom fyra bokfrukostar.

Sammantaget har 2023 inneburit fler besökare, fler lån och fler aktiviteter.

Vetlandafesten blev en succé på flera olika sätt. Stadsfesten, som likt tidigare år var gratis för alla besökare, lockade storpublik och när huvudattraktionen Sven-Ingvars klev upp på scen fanns allt från 15-åringar till 85-åringar i publiken på torget. Ett viktigt inslag i VetlandaFesten är den så kallade föreningsmässan och där tog fler föreningar än på under de senaste åren chansen att visa upp sig. Ett nytt inslag för året var fredagskvällens Local voices, där unga sångare fick chansen att framföra ett par sånger var. VetlandaFesten var också lyckad ur de egna verksamheternas perspektiv. Vetlanda museum hade många besökare i sin monter där man samlade vetlandabornas berättelser. Bad & Gym hade många besökare i sitt tält och lockade 225 personer att delta i en tävling i stakmaskinen. Biblioteket hade 2 362 besökare under dagen och når många barnfamiljer som kanske besöker biblioteket för första gången. Temat var Dinosaurier och dagens inleddes med föreställning med Pappa

Kapsyl på Bibliotekstorget och biblioteket var förvandlat till ett Dinotek hela dagen.

För Vetlanda Museum var 2023 ett intensivt utställningsår, med vernissage för fyra utställningar. Mest uppmärksamhet hos publiken och i media fick utställningen av och om konstnären och författaren Birgitta Yavari, som var öppen från mitten av juni till början av november. Den lockade besökare från hela södra Sverige och enstaka från längre håll, exempelvis kom några besökare från Finland.

I november hölls vernissage för Erik Danielsson utställning kallad Epa-lovers, en fotoutställning om unga ägare till Epa-traktorer och deras liv.

Fritidsgården Vattenverket utökade 2023 sin verksamhet för högstadiet med samlingar även på eftermiddagarna, varannan dag på fritidsgården och varannan dag i Hövdingens idrottshall. Utökning av aktivitetsnivån har också skett genom samarbeten med skolor och Rädda barnen, och därmed har fritidsgården kunnat användas även på tider då den inte är öppen för allmänheten.

Under året har fler e-tjänster inrättats för att underlätta för föreningslivet när det gäller ansökan om olika bidrag. Utökad digitalisering har skett också när det gäller bokning av idrottshallar och gymnastiksal, dessa kan numera i de flesta fall bokas direkt av den som vill hyra.

Arbetet med att förbättra Höglandsleden, som en del av Smålandsleden, har fortsatt och intensifierats genom samverkan i regionen.

I september arrangerade kultur- och fritidsförvaltningen Var den du är-veckan. Det var fjärde gången Vetlanda kommun genomförde en mångfaldsvecka sedan starten 2017. Årets arrangemang var det mest omfattande hittills och ett inslag var premiären – med röd matta och bubbel - för filmen ShipShop. ShipShop byggde på ett projekt som Vuxenskolan genomförde med stort stöd av Vetlanda kommun och Stiftelsen Werner von Seydlitz. En grupp funktionsvarierade barn och en grupp utan funktionsvariationer jobbade parallellt i över ett år med en filmproduktion under ledning av humorduon Moj.

Verksamhetsmått/nyckeltal	2023	2022	2021	2020
Kultur				
Antal besökare	42 080	41 120	3 820	2 035
Bibliotek				
Utlåning huvudbibliotek, bokbuss och filialer	173 041	161 177	157 195	169 563
- varav barn och ungdom	91 360	79 234	77 024	81 775
Utlåning enbart bokbuss (i Vetlanda kommun)	38 876	35 705	33 954	33 821
Besök huvudbibliotek	111 503	108 514	85 317	118 915
Museum				
Vetlanda Museum besökare utställningar	8 766	11 782	7 599	4 669
Bad & Gym				
Myresjö simhall besökare	5 704	23 852	23 483	26 309
Vetlanda badhus besökare	42 816	32 495	16 793	25 021
Vattenverket besökare	25 737	27 425	10 299	5 300

Personal

Medarbetarundersökningen visar att trivselindex sjönk från 4,33 till 4,19, vilket är under kommunsnittet. Framför allt sjönk index för ledarskap, från 4,43 till 4,19. En bidragande orsak kan vara att cheferna för bibliotek och museum varit sjukskrivna längre perioder under 2023.

Index för Hälsa ligger på 4,03 att jämföra med 4,30 för 2022. Största enskilda försämringen under rubriken hälsa handlar om hot och våld; 75,6 procent uppger att de varit helt fria från hot och våld i arbete under 2023, att jämföra med 87,5 under 2022. Problemet med stökiga ungdomar på biblioteket kan vara en del av förklaringen.

Sjukfrånvaron har bitvis varit hög, beroende på i första hand flera långtidssjukskrivningar, som inte är arbetsrelaterade.

Ingen verksamhet har haft svårt att rekrytera personal.

Målarbete

Fullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2030

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Kultur- och fritid har bidragit till fullmäktiges måluppfyllnad på flera olika sätt - och det genom att skapa attraktivitet och trygghet. VetlandaFesten har blivit en platsvarumärkesbyggande höjdpunkt under året, och tack vare omfattande sponsring och ökat intresse hos föreningslivet kunnat växa i kvalitet. Bibliotek och museum jobbar hårt med aktiviteter inte minst för barn och ungdomar och Bad & Gym har trots stängningen av Myresjö simhall kunnat upprätthålla större delen av sitt utbud riktat till barnen på deras fritid. Föreningslivet har fått extra stimulans genom höjda bidrag. En Orts attraktivitet avgörs inte bara av utbud av aktiviteter inom fritid och kultur utan också genom graden av trygghet. Kultur - och fritid arbetar ständigt med att erbjuda trygga och stimulerande miljöer och finns med som en av fyra förvaltningar i Bästa platsen-projektet, som ska göra Vetlanda till en bättre plats att växa upp i, bo på och åldras i.

Nämndmål

Främja ett föreningsliv med stor bredd

Fullmäktiges mål - Service i toppklass

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Bad & Gym har trots att Myresjö simhall stängts kunnat erbjuda ett nästan lika stort utbud riktat mot barn som tidigare tack vare kreativa lösningar. Året runt har Vetlanda museum öppet alla dagar utom måndagar i sin skapandeverkstad, och under sommaren flyttar den ut i Apoteksparken. Allt pysslande är gratis! Under året har kultur- och fritid tagit över biljettförsäljningsservicen när kontaktcenter avecklade den, vilket gör att de som inte har tillgång till dator eller smartphone kan köpa biljetter till lokala evenemang över disk. Detta är några exempel på kultur- och fritids strävan efter att erbjuda en så bra service som möjligt till kommuninvånarna.

Nämndmål

Erbjuda en service som är anpassad efter användarnas behov

Fullmäktiges mål - Hållbart i alla led

Bedömning	Trend
	→

Kommentar:

Kultur- och fritid bidrar till ökad förståelse för mångfald och för ökad hälsa och förbättrad uppväxtmiljö genom att jobba med olika satsningar som Var den du är veckan, kulturunderstödd rehabilitering, Hälsocenter och Bästa platsen. Alla basverksamheter erbjuder mötesplatser och under 2023 är inriktningen på investeringsbidrag till föreningar just satsningar på mötesplatser. En mötesplats under 2022 och 2023 har varit projektet ShipShop, en filmproduktion som sysselsatte ett 30-tal ungdomar i ett projekt i stil med Glada Hudik.

Nämndmål

Kultur- och fritidsnämndens mål - Bedriva och främja verksamheter som leder till social hållbarhet

Fullmäktiges mål - Nyttänkande och livslångt lärande

Bedömning	Trend
	→

Kommentar:

Under 2023 har kultur- och fritidsnämnden starkt bidragit till det livslånga lärandet. Bad & Gym har erbjudit allt från babysim till motionsaktiviteter som också lockar en äldre publik. Biblioteket har anordnat allt från babyteater till bokfrukostar med en övervägande del äldre publik. Museet haft öppet för aktiviteter i skapandeverkstaden, och sommartid utomhus. Verksamheten fungerar bra för alla åldrar. Alla verksamheter arbetar för att vara relevanta för alla åldersgrupper. Även fritidsgården som har åldersgräns för inomhusverksamheten, välkomnar vuxna att vara närvarande och låna idrottsredskap för att vara aktiva på skatebanan, basketplanen.

Nämndmål

Främja samverkan, nyttänkande och livslångt lärande

Framtid

Biblioteksverksamheten har flera utmaningar i en nära framtid. Den ena är det stora

Ekonomi

DRIFTREDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Kultur- och fritidsnämnd	246	0	325	-78	246	0	242	4
Administration KoF	4 127	-12	4 303	-164	3 920	-2 241	5 933	228
Tjustkulle	5 771	-1 515	7 195	91	5 371	-1 515	6 948	-62
Norrgårdshallarna	2 551	-1 202	3 596	157	2 326	-1 202	3 486	42
Övriga idrottsanläggningar	-506	-733	498	-271	-738	-704	445	-479
Bad och gym	2 925	-6 106	8 941	90	2 664	-6 306	9 222	-252
Vandrings-, Kanotleder	0	-1 515	1 552	-37				0
Fritidsgårdar	2 587	0	2 513	74	2 983	-1	2 113	871
Allmän fritidsverksamhet	6 133	-3	6 442	-306	5 750	-3	6 096	-343
Allmän kulturverksamhet	964	-748	1 627	85	885	-597	1 362	120
Bibliotek	10 067	-1 129	11 009	187	10 004	-953	10 314	643
Barnkulturarrangemang	215	0	209	6	215	0	214	1
Stöd till kulturverksamhet	450	0	431	19	3 271	-424	3 816	-121
Museum	3 486	-112	3 823	-225	450	0	463	-13
Stöd till studieorganisationer	650	0	650	0	650	0	647	3
SUMMA	39 667	-13 076	53 115	-372	37 997	-13 946	51 301	642

omgörningsprojekt som rent praktiskt kommer att starta under 2024, och som kommer att ställa krav på flexibla lösningar under byggtiden. Den andra är att få bukt med problemet med stökiga ungdomar som idag förekommer på huvudbiblioteket och som skapar problem i arbetsmiljön.

Bad & Gyms stora utmaning är att kunna locka tillbaka besökarna till Myresjö där simhallen efter bassängrenoveringen öppnas i februari. Lönekostnaderna har kunnat hållas nere när all verksamhet varit samlad i Vetlanda och därmed har nedgången i försäljningen av årsabonnemang inte blivit en ekonomisk belastning. När Myresjö simhall öppnas igen behövs full personalstyrka och då behöver också intäkterna öka.

En tredje utmaning för kultur- och fritidsnämnden är att på Vetlanda museum få till en lokalhistorisk utställning av mer permanent slag. Utställningsproduktionen har blivit framskjuten i några steg som följd av att museet också jobbat med stora tillfälliga utställningar med lokalhistoriskt eller annat lokalt tema.

En övergripande utmaning för kultur- och fritidsnämnden är att kunna bibehålla kvaliteten i verksamheten när kostnaderna ökar utan att budgeten gör det.

INVESTERINGSREDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Inkomster	Utgifter			Inkomster	Utgifter	
Inventarier kultur och fritid	-7679	0	-89	-7 590	119	0	0	119
Inventarier Biblioteket	-250	0	0	-250	250	0	0	250
Inventarier Muséet	-85	0	-15	-70	370	0	0	370
Konst Muséet	-236	0	-134	-102	215	0	149	66
Museum lokalhist utställning	-1237	0	-35	-1 202	1 314	0	78	1 236
Underhåll offentlig konst	-100	0	0	-100	60	0	9	51
IT-utveckling bibliotek	-30	0	0	-30	-	-	-	
IT-utveckling museum	-60	0	-19	-41	20	0	0	20
Anläggning, inventarier	-720	0	-10	-710	100	0	59	41
Fritidsgård, inventarier	-30	0	-28	-2	112	0	110	2
Inventarier Gruvmuseum Ädelfors	-200	0	0	-200	200	0	0	200
Inventarier Bad o Gym	-75	0	-65	-10	225	0	210	15
SUMMA	-10 702	0	-395	-10 308	2 985	0	615	2 370

Underskottet har flera förklaringar, några av teknisk natur och några av verksamhetsnatur.

Överskridanden av verksamhetsnatur noteras för nämndens möten som kostat 78 000 kronor mer än beräknat och föreningsbidragen som kostat 59 000 kronor mer. Utställningsverksamheten vid Vetlanda museum har överskridit budget med ca 180 000 kronor, vilket kan förklaras med planeringsproblem

vid chefs längre sjukskrivning under hösten 2022 och våren 2023. När det gäller förklaringar av tekniska natur kan konstateras att en månadslön som hamnat på fel år vid en tjänstledighet bidragit med 60 000 kronor till underskottet medan bytet av ekonomisystem resulterade i att hallhyror för halva december hamnar på 2024 års intäkter.

Tekniska nämnden

Tekniska kontorets uppdrag är att svara för samhällsbyggnadsprocessen från inledande skeden med planläggning och kontakter med näringsliv/privatpersoner till byggande av kommunala anläggningar och dess förvaltning. Vi gör även arbeten på uppdrag av våra kommunala bolag, i första hand Njudung Energi.

Verksamheten är organiserad på följande avdelningar: Plan, Mark och exploatering, Gata/Park och Fastighet.

Hänt i verksamheten

Planverksamheten

Som ett led i kommunens arbete med översiktsplaneringen och som ett resultat av nya lagkrav har en Planeringsstrategi arbetats fram under 2023. Planeringsstrategin ersätter tidigare aktualitetsprövning och ska vara framåtsyftande där kommunen anger fokus för arbetet med översiktsplanering under följande år. I och med att de nya kraven innebär vissa förändringar i hur kommunerna ska arbeta med översiktsplanering har en diskussion inletts med kommunledningen om hur arbetet bäst kan organiseras och struktureras, detta framgår också av framtaget material. Planeringsstrategin arbetades fram under andra hälften av 2023 och förväntas antas i fullmäktige under kvartal ett 2024.

Arbetet med ny översiktsplan har under 2023 främst handlat om att ta fram nytt underlag och föra fortsatt dialog kring övergripande frågor rörande kommunens fysiska utveckling. Strukturbilden som har diskuterats i referensgruppen och med utvecklingsavdelningen ligger till grund för fortsatt inventering och övrigt arbete. Dialogmöte med Länsstyrelsen, Trafikverket och Region Jönköping genomfördes under första kvartalet 2023 och avgränsningssamråd rörande SMB genomfördes med Länsstyrelsen under andra hälften av 2023.

I arbetet med Madhagen/Norget har en avsiktsförklaring avseende väganslutningar undertecknats mellan kommunen och Trafikverket. Vidare har naturvärdesinventeringen slutredovisats och utifrån denna har avverkningsplan och dispositionsskiss omarbetats.

Under året 2023 har fokus legat på att ta fram bostadsplaner i enlighet med kommunens fördjupade översiktsplan. Utöver detta har en detaljplan vunnit laga kraft:

- Detaljplan för del av Nykyrka 1:50 med flera, Nye. Syftet med planen är att förändra markanvändningen så att den stämmer överens med dagens faktiska användning samt att möjliggöra fastighetsförändringar för kommande försäljningar.

Exploatering

Verksamheten har ett fortsatt högt tryck trots rådande lågkonjunktur. Vi ser ett intresse för att bosätta sig i hela Vetlanda kommun kanske främst i centralorten och på ren landsbygd. Dock har konjunkturen bromsat byggandet rejäl. Tomtkön för Vetlanda centralort har minskat men var fortfarande vid årsskiftet uppe i 50 intressenter.

Intresset från företag att växa och etablera sig i kommunen verkar trots konjunkturen stort. Flera stora handelsetableringar är på gång i centralorten. Företag inom energibranschen tittar också på möjligheterna att etablera sig inom vår kommun.

Under 2023 kan följande nämnas:

- På Himlabackarna har 4 tomter sålts och bebyggts under 2023. De två områdena för flerbostadshus på Himlabackarna stod tyvärr vid årsskiftet utan intressenter. Men däremot finns intressenter för mindre flerbostadshusetableringar och tre markanvisningar är tecknade.

- På kvarteret Ladugården, kallat Ekhöjden, i Vetlanda har 19 bostadsrätter färdigställts. 5 av dem har sålts.

- I Korsberga har en privat exploatör uppfört sex lägenheter i markplan som alla är uthyrda.

- Två markanvisningar för bostäder har tecknats och en tidigare beslutad markanvisning har förlängts.

- Vårt kommande bostadsområde i Madhagen-Norget håller på att planeras och intressenter finns. Ett 10-tal intressenter för villatomter finns i dagsläget.

- Två fastigheter har under året förvärvat i strategiskt syfte för framtida exploatering av

bostäder. Det är Mogärde 21:9 på Lasarettsgatan samt fastigheten Sandåkra 2:4 i Bäckseda.

- Mark och fastigheter för verksamheter har under året sålts på två ställen i Vetlanda. Det finns även några markanvisningar tecknade för verksamhetsmark i Vetlanda och Landsbro.

- Avdelningen hjälper även näringslivet att hitta lediga privatägda lokaler och mark för verksamheter. Två goda exempel på detta finns i Nydalaområdet och Holsbybrunn.

- Att ha göra strategiska markförvärv, ha en god planberedskap och grundberedda tomter i attraktiva lägen är viktigt. Främst företag har väldigt kort framförhållning för utbyggnadsplaner och markförvärv.

Verksamhetslokaler

Pågående investeringar i verksamhetslokaler är av stor omfattning med en investeringsnivå på ca 140 mnkr under 2023.

- Flytt av Kontaktcenter till Stadshusets foajé.
- Anpassning av Forngårdens f.d. förskola till föreningshus.
- Renovering av Kvarnens förskola.
- Renovering av storköket på Kvillsfors skola.
- Tillbyggnad och renovering av Landsbro skola 7-9.
- Renovering och tillbyggnad av Korsberga skola.
- Pågående byggnationer:
- Om- och nybyggnad av Tomaslundsskolan påbörjades sommaren 2022 och beräknas vara färdigt hösten 2025.
- Mindre tillbyggnad av Landsbro skola F-6, beräknas vara färdigställt hösten 2024.
- Renovering av bassängkonstruktioner i Myresjö simhall beräknas vara färdigt i början av 2024.
- Renovering av Vetlanda bibliotek, projektering pågår, beräknas vara färdigt slutet 2025.
- Tillbyggnad av Njudungsgymnasiet, upphandling pågår, beräknas vara färdigställt slutet 2025.
- Tillbyggnad av Korsberga förskola, projektering pågår, beräknas vara färdigställt slutet 2025.
- Renovering av Ekenässjöns skola, upphandling är genomförd, beräknas vara färdigställt slutet 2025.
- Kulturskola i A-huset på Mogärdeskolan, projektering påbörjad, beräknas vara färdigställt början 2026.

Personal

Trivselindex i medarbetarundersökningen blev 4.35 att jämföra med kommunkoncernens 4,25.

Vi genomförde en organisationsöversyn som syftade till att se över gränsdragningsfrågor i vår verksamhet och förbättra tydligheten i våra arbetsprocesser. Vi sammanförde gata/park och projektering till en avdelning

Målarbete

Fullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2030

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Planläggning och exploatering för nya bostäder svarar i hög grad mot efterfrågan och befolkningsmål. Vi märker av en större oro från köpare på grund av osäkrare konjunktur.

Arbetet med ny översiktsplan har under 2023 främst handlat om att ta fram nytt underlag och föra fortsatt dialog kring övergripande frågor rörande kommunens fysiska utveckling. Vi har fortsatt prioritet på planläggning och exploatering av Norget för bostäder och planläggning för industri på Skärpet. Vi arbetar också med planläggning för nya bostäder vid Kyrkogatan/Norra Bollgatan och vid Kantarellvägen.

Nämndmål

God planberedskap och byggklar mark för bostäder, industri, handel och kommunala anläggningar

Fullmäktiges mål - Service i toppklass

Bedömning	Trend
	→

Nämndmål

Service i toppklass

Fullmäktiges mål - Hållbart i alla led

Bedömning	Trend
	↗

Nämndmål

Tekniska nämndens mål - Den hållbara resan är det självklara valet i Vetlanda

Tekniska nämndens mål - God tillgång till attraktiva mötesplatser och bostadsnära natur

Tekniska nämndens mål - Bevara och utveckla biologisk mångfald och tillgång till upplevelserik natur

Tekniska nämndens mål - Minskat klimatavtryck i fastighetsbeståndet

Tekniska nämndens mål - God underhållsplanering

Tekniska nämndens mål - Effektiv lokalanvändning i Vetlanda kommuns verksamheter

Tekniska nämndens mål - Effektiva och klimatsmarta fordon och resor i Vetlanda kommuns verksamheter

Fullmäktiges mål - Nyttänkande och livslångt lärande

Bedömning

Trend

Kommentar:

Kompetensplanering ingår vid medarbetarsamtal. Att fylla på med ny kunskap är självklart i våra olika verksamheter. Avstämning sker mellan chef och medarbetare.

Vårt synsätt är att uppmuntra till nyttänkande. En halvdag för alla kommunens anställda genomfördes i våras för andra året i rad, då goda arbetsinsatser lyftes i organisationen.

Nämndmål

God kompetens och nyttänkande

Framtid

Pågående översiktsplanearbete är en stor utmaning som ska ge vägledning för kommunens utveckling. Vi driver på i infrastrukturfrågor med satsningen på järnvägen som högsta prioritet.

Det är viktigt att vi öppnar nya exploateringsområden för bostäder, industri och handel i takt med efterfrågan.

Vi ser ett fortsatt stort behov av att investera i kommunens verksamhetslokaler. Utmaningen är att investera klokt för att stärka kommunens attraktivitet och ge verksamheten förutsättningar att effektivisera.

Vi fortsätter arbetet med att se över kommunens lokalbestånd och att minska kostnaderna i extern inhyrning.

De kraftiga prishöjningarna som skedde på bygg- och anläggningsmaterial i spåren av pandemin är fortsatt höga. Orsakerna till prishöjningarna är bland annat höjda energipriser och råvarupriser, ökade fraktkostnader och stor efterfrågan. Kriget i Ukraina har också påverkat tillgång och priser. Osäkerheten kring prisutvecklingen framåt är väldigt stor och även vid en avmattning i prisuppgången är det fortfarande höga nivåer vilket påverkar kostnadsläget både för mindre underhållsarbeten och för större fastighetsinvesteringar.

Ekonomi

Driftredovisningen för 2023 visar på ett överskott mot budget på 2,3 mnkr.

Nämnden gick in i budgetåret med en förstärkt budget på 0,5 mnkr, utöver personalkostnadsökningar som i samband med lönerrevisionen kompenenserades fullt ut.

Fysisk och teknisk planering har ett överskott tack vare verksamheterna planverksamhet och mätteknisk verksamhet på grund av högre intäkter än budgeterat. Trafik och utredningsverksamhet har lägre intäkter än budgeterat vilket drar ner överskottet något.

Verksamheterna inom gator, vägar och parkering visar som helhet på ett underskott. De delarna som sticker ut är vinterväghållning, där budgeten överskreds med - 1,1 mnkr. Utfallet i slutet av året blev högt på grund av en snöig och kall december. Bidrag för enskilda vägar gav ett underskott på närmare - 1 mnkr beroende på en hög indexuppräknning av årliga det bidraget och ett stort särskilt upprustningsbidrag. Även kostnaden för trafikbelysning under året blev högre än budgeterat och gav ett underskott på - 0,8 mnkr.

Idrotts- och fritidsanläggningar har ett underskott på verksamheten fritidsfastigheter som beror på ökade kostnader. Stor del av dessa kostnader är

mediakostnader. Elstödet som erhöles under året är inte fördelat på olika verksamheter, vilket hade medfört att underskottet hade varit mindre om det hade gjorts.

Insatser till personer med funktionsersättning är bostadsanpassningsbidrag som under året överskred budget med – 1,4 mnkr. Ökat antal inkomna ärenden under året är förklaringen till underskottet.

Överskottet på kommersiell verksamhet beror på att intäkterna för avverkning av skog blev betydligt högre under året. En avverkning som var planerad under 2024 tidigarelades till hösten 2023 på grund av bra markförhållanden som rådde då.

Verksamheterna för lokaler visar totalt sett på ett överskott. Men eftersom hela elstödet på 8 mnkr är bokfört som en central post här hade överskottet varit något lägre om det fördelats ut. Inför året höjdes endast budgeten för VA-kostnader, medan övriga mediabudgeten lades på samma nivå som tidigare. Tack vare elstödet hamnade utfallet nära budget för alla mediakostnader. De budgetmässigt sett största verksamheterna skolfastigheter och seniorboende/servicehus visar båda på underskott som beror på kostnadsökningar inom många områden de senaste åren. Detta gäller generellt för många verksamheter inom fastighetsområdet.

Vi kan också precis som de senaste åren konstatera att vi inte har varit fullt bemannade till följd av sjukskrivningar och andra ledigheter. Det blev totalt sett ett överskott på ca 3 mnkr när det gäller lönekostnader.

Avdelningarna i sammanfattning:

- Central administration +0,3 mnkr
- Plan och mät +0,7 mnkr
- Mark och exploatering +2,4 mnkr
- Gatu- och parkavdelningen -0,2 mnkr
- Fastighetsavdelningen -0,9 mnkr

Investeringsredovisningen har ett utfall som är 15,3 mnkr lägre än budget.

Investeringar i bilar och maskiner har en avvikelse som till stor del beror på framflyttade investeringar. För Gatu/Park-avdelningen är en lastbil beställd som kommer att levereras under 2024.

För fastighetsinvesteringar ligger en del projekt inte i fas med utlagda budgetmedel, vissa ligger före och vissa ligger efter.

Investeringar i gator, parker och torg har som helhet en avvikelse på 5 mnkr. Budgetposterna för trafikmiljöåtgärder och beläggningsunderhåll har under året förbrukat något mer än budget, medan kultur- och fritidsanläggningar, gatumiljöåtgärder och centrumåtgärder är de posterna som visar plus.

Verksamhetsområdet exploateringar har en avvikelse på 4 mnkr beroende på att verksamhetsförändringar, projekten med omlastningsspår och kulturslottet inte har förbrukat sin budget. För exploateringsjobb och fastighetsköp är avvikelsen i stället – 4,3 mnkr på grund av stora fastighetsköp under året.

DRIFTRIEDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Nämnd- och styrelse- verksamhet	437	0	329	108	432	0	331	101
Fysisk och teknisk planering och bostadsförbättring	14 342	-4 400	17 106	1 636	13 358	-11 474	22 539	2 293
Gator och vägar samt parkering	30 472	-101 334	132 934	-1 128	30 408	-100 989	130 129	1 268
Parker	11 308	-10 722	22 704	-674	10 520	-9 205	21 065	-1 340
Miljö, hälsa och hållbar utveckling	360	0	376	-16	360	0	460	-100
Idrotts- och fritidsanläggningar	8 500	-105	11 121	-2 516	8 388	-94	10 375	-1 893
Insatser till personer med funktionsnedsättning	3 500	0	4 916	-1 416	3 500	0	4 541	-1 041
Arbetsmarknadsåtgärder	-70	-1 378	954	354	-13	-1 021	594	414
Arbetsområden och lokaler	33	-1 538	1 675	-104	463	-1 565	1 672	356
Kommersiell verksamhet	-3 568	-8 728	2 623	2 537	-3 795	-5 747	2 700	-748
Bostadsverksamhet	-2 168	-3 243	1 015	60	-1 712	-2 791	845	234
Gemensamma lokaler	91 110	-60 213	147 987	3 336	87 983	-49 364	136 148	1 199
Gemensamma verksamhet	0	-13 140	13 023	117	58	-11 762	11 599	221
SUMMA	154 256	-204 801	356 763	2 294	149 950	-194 012	342 998	964

INVESTERINGSREDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Inkomster	Utgifter			Inkomster	Utgifter	
Inventarier, bilar, maskiner	11 713	0	5 662	6 051	8 322	0	1 609	6 713
Mindre investeringar fastigheter	17 611	0	15 751	1 860	28 614	-300	22 603	6 311
Förvaltningsfastigheter	1 161	0	1 144	17	972	-700	1 337	335
Kultur- och fritids- fastigheter	20 066	0	8 984	11 082	8 243	0	721	7 522
Skolfastigheter	96 357	-748	112 909	-15 804	107 474	-823	74 938	33 359
Bostäder och affärshus	0	0	0	0	0	0	0	0
Servicehus och äldreboende	4 103	0	1 286	2 817	21 957	-27	3 034	18 950
Gator, vägar och parker	20 069	0	14 878	5 191	25 158	-748	17 983	7 923
Exploatering	27 028	-131	23 052	4 107	29 208	-80	4 405	24 883
SUMMA	198 108	-879	183 666	15 321	229 948	-2 678	126 630	105 996

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamheten inom Barn- och utbildningsnämnden styrs av nationella lagar, förordningar, läroplaner och andra reglerande dokument. Det grundläggande uppdraget är att skapa verksamheter där varje barns och elevs individuella behov, möjligheter och förutsättningar kan mötas och bemötas på ett sådant sätt att barnet och eleven ges möjlighet att växa, utbildas och bildas så långt det bara är möjligt. Vi ska stimulera till lärande i en trygg miljö där varje elevs individuella behov står i fokus och där var och en ges förutsättningar att bli sitt bästa jag. Inom Barn- och utbildningsnämnden pågår många processer i denna riktning.

Nämnden inrymmer verksamheter för våra medborgare i alla åldrar, från ettårningen till den vuxne, i form av förskola, grundskola, fritidshem, gymnasieskola, särskola, musikskola och vuxenutbildning i olika former.

Vi har i grunden en stabil organisation med struktur, rutiner och många stödfunktioner. Verksamheten präglas av stort engagemang och kompetens och inom verksamheter råder stor samsyn. Vi lär av varandra och har ett utvecklat systematiskt kvalitetsarbete.

Hänt i verksamheten

Året 2023 är första året utan tydlig påverkan av Covid på flera år. De höga frånvarotalen som präglade covidperioden har dock inte normaliserats, utan ligger på höga nivåer både i grundskolan och gymnasiet. Detta märks också på resultaten, framför allt i år 6.

Resultaten för grundskolan år 9 blev marginellt bättre, fler elever blev godkända till yrkesprogram, men något färre hade betyg i alla ämnen.

Byggprojekten inom Barn- och utbildningsnämnden är fortfarande många, under 2023 inleddes inga nya projekt, men ombyggnad av Tomaslund, Korsberga skolor och Landsbro 7-9 är pågående. Pågående projekteringar är Njudungsgymnasiet och Ekenässjöns skola, dessa byggnationer kommer inledas under 2024.

Ett pågående projekt inom förskolan "Språket är tankens redskap" är en omfattande och

genomgripande satsning för alla förskolor. Syftet är att förankra och utveckla undervisningens kvalitet och barnens språkliga förmåga så att alla barn får goda förutsättningar till lärande och utveckling genom skolsystemet. Satsningen omfattar kompetensutveckling inom såväl förhållningssätt som metod för att arbeta språk- och kunskapsutvecklande och kommer att genomföras under en tre-årsperiod.

Inom vuxenutbildningen har vi inlett ett samarbete med Linköpings universitet och har startat en utbildning för lärare i fritidshem delvis förlagd till Vetlanda.

Gymnasieskolans resultat är fortfarande i jämförelse goda. Höga frånvaro och psykisk ohälsa har dock påverkat inställningen till skolan. Mentorerna, undervisande lärare och elevhälsa har jobbat extra mycket med att få elever tillbaka till skolan, men trots stora insatser har något färre elever än tidigare år nått examen.

Vårt samarbetsprojekt mellan våra kommunala förvaltningar "Bästa platsen" börjar ta form. Syftet är att ge förutsättningarna för barn och unga i Vetlanda att få en bättre fysisk och psykisk hälsa, samt bättre skolresultat. Barn- och utbildning initierade detta tillsammans med tre andra förvaltningar under hösten 2022. Det är en del av kommunens strategiska utvecklingsarbete och ett sätt att lokalt i Vetlanda ta del av det regionala utvecklingsarbetet Bästa platsen. Projektet har sin bakgrund i två separata strategiska ambitioner; att arbeta för att förbättra integrationen i Vetlanda och att arbeta för att skapa tryggare familjeförhållanden i Vetlanda.

Dessutom är målet att skapa fler arenor för barn och ungas delaktighet.

Flera spännande utvecklingsprojekt är pågående eller kommer initieras. Det vi framför allt arbetar med att utveckla är vårt systematiska kvalitetsarbete allt i syfte att skapa en bättre förskola och skola där fler elever lyckas både i grundskola och gymnasium. Dessutom ser vi över vår organisation så att det harmoniserar med vårt nya systematiska kvalitetsarbete.

Verksamhetsmått

Verksamhetsmått/nyckeltal	2023	2022	2021	2020
Antalet inskrivna barn i förskolan (kommunal och fristående)	1297	1 290	1 295	1 320
Antalet inskrivna barn i fritidshem (kommunal och fristående) inkl anpassad grund- och gymnasieskola	1057	1 138	1 124	1 262
Antalet barn i pedagogisk omsorg (kommunal och fristående)	46	53	77	74
Antalet barn i förskoleklass (kommunal)	339	340	327	338
Antalet elever i grundskolan 1-6 (kommunal) exkl anpassad grundskola, inkl integrerad anpassad grundskola	2052	2 029	2 069	2 019
Antalet elever i grundskolan 7-9 (kommunal) exkl anpassad grundskola, inkl integrerad anpassad grundskola	1004	988	969	890
Antalet elever i anpassad skola (grund samt gymnasiet exkl elever från annan kommun)	54	56	72	68
Antalet elever på Njudungsgymnasiet (folkbokförda i Vetlanda kommun) exkl anpassad gymnasieskola	746	782	777	830
Antalet elever på Njudungsgymnasiet från annan kommun (inkl anpassad gymnasieskola)	235	219	231	199
Antalet gymnasieelever studerande på annan ort (folkbokförda i Vetlanda kommun) inkl anpassad gymnasieskola	179	179	186	161
Antalet elever inskrivna i kulturskolan	286	348	358	362

Personal

Barn- och utbildningsnämnden hade december 2023 1114 månadsavlönade årsarbetare, där medelåldern var 44 år. Av våra medarbetare är 79 % kvinnor. Av de 1114 årsarbetarna är 77 % tillsvidareanställda. Antalet tillsvidareanställda årsarbetare har minskat något, vilket är ett tecken på våra svårigheter att anställa behöriga lärare och förskollärare. Störst andelen visstidsanställda finns inom grundskola och det är här vi har störst utmaningar inom kompetensförsörjningen. Det saknas utbildade lärare och svårast är det att rekrytera lärare utbildade för högstadiet inom naturvetenskapliga ämnena och moderna språk.

Även förskolan har en stor del visstidsanställda. Där har skett en positiv utveckling senaste åren och motsvarande 64% av pedagogerna är förskollärare eller barnskötare.

Dock behöver vi rekrytera motsvarande 160 tjänster behöriga barnskötare, förskollärare och lärare under 2023 utan att pensionsavgångarna räknas in. Detta är ett prioriterat område att arbeta med för att stärka kvaliteten i våra verksamheter.

Vid senaste medarbetarundersökningen var medarbetarindexet 4,25 vilket är något bättre än tidigare år. Vi har dock fortfarande utmaningar inom området hälsa inom alla våra verksamheter, så väl för chefer som anställda. Detta är fortfarande ett prioriterat område.

Den totala sjukfrånvaron för hela förvaltningen låg på 4,67 % ackumulerat under hela året. Förskolan har högst sjukfrånvaro och gymnasiet lägst. Sjukfrånvaron är lägre än föregående år.

Målarbete

Medborgarundersökning visar att medborgarna i Vetlanda är nöjda med samtliga delar av våra verksamheter, från förskola till vuxenutbildning. Att vi har satsat på våra lokaler både inom skola och förskola gör att vi har än bättre förutsättningar att bli än mer attraktiva. Att erbjuda bra förskola och skola en faktor som göra att fler barnfamiljer väljer att bosätta sig i Vetlanda och därmed bidrar till Vetlanda kan bli 30 000 tusen invånare 2030.

Vuxenutbildning har fler som läser eftergymnasiala utbildningar och med satsningen på teknikspåret kommer det skapas ännu bättre förutsättningar läsa på hemmaplan.

Vi förbättrat våra resultat på medarbetarundersökningen årligen, fler behöriga lärare och ett mer attraktivt löneläge har gjort att vi uppnått våra egna mål om attraktiv arbetsgivare.

Satsningen på likvärdiga förutsättning för barn och elever i våra förskolor och skolor är en långsiktig satsning som bär frukt först om några år. Vi kan trots det se en positiv utveckling i det korta perspektivet, men det finns mycket kvar att göra.

Fullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2030

Bedömning	Trend
	→

Kommentar:

Fler satsningar på nya lokaler ger bättre förutsättningar att skapa attraktiva skolor och förskolor. Flera projekt att färdigställts som Withalaskola, Mogärdeskolan, förskolorna Himlabackarna och Vildvinet. Vi står dock för ett minskande barn och elevantal i framtiden vilket utmanar målet om 30 000.

Nämndmål

Fullmäktiges mål - Service i toppklass

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Barn- och utbildningsnämnden har eller planerar flera satsningar för att bli mer attraktiva. Bästa platsen tillsammans med socialförvaltningen och kultur och fritidsförvaltningen är ett samarbetsprojekt över tre nämnder där målet är en bättre kvalitet på servicen för invånare. Vi har flera projekt i gång för att stärka de eftergymnasiala utbildningsmöjligheterna i Vetlanda. Ett samarbete med Linköpings universitet är igång, där det går att läsa till lärare i fritidshem på plats i Vetlanda.

Nämndmål

Fullmäktiges mål - Hållbart i alla led

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Nämnden har arbetat med att ge likvärdiga förutsättningar genom lokalinvesteringar och prioriteringar av resurser genom vår resursfördelningsmodell. Resursfördelningsmodell fördelar utifrån socioekonomiska parametrar. Dock är resultaten för våra elever i skolan fortfarande ojämlika. Föräldrars utbildningsbakgrund slår igenom som den främsta framgångsfaktorn för att lyckas i skolan. Vi måste dock arbeta med för att kompensera och ge barn/ elever rätt att lyckas.

Aktiviteter som "Riktade insatser för nyanländas lärande" och projektet "Bästa platsen" handlar om att långsiktig ger en mer likvärdig förskola och skola och därmed ett socialt hållbart samhälle.

Fler aktiviteter som exempelvis Axpocket stärker vårt arbete med ekologisk hållbarhet.

Nämndmål

Barn- och utbildningsnämndens mål - Likvärdighet- rätt att lyckas

Fullmäktiges mål - Nyttänkande och livslångt lärande

Bedömning	Trend
	→

Nämndmål

Barn- och utbildningsnämndens mål - Barn och elevers rätt till lärande och utveckling

Barn- och utbildningsnämndens mål - Attraktiv arbetsgivare

Framtid

Vi håller för närvarande på att tillsammans med övriga höglandskommuner att se över gymnasiesamverkan på höglandet. I samband med detta beslutade regeringen enligt en lagrådsremiss

kring planering och dimensionering av gymnasieskolan. Regionen och Skolverket kommer enligt förslag få ett större ansvar för dimensioneringen av antalet platser på våra gymnasieskolor och där arbetsmarknadens behov skall få en större påverkan på fördelningen av platser än elevernas önskemål. Vi måste samverka med minst två av våra grannkommuner i någon form, fördjupat samverkansavtal eller förbund. Beslutet om ett kommunalförbund för gymnasieskolan fattas under våren 2024.

Grundskolans måluppfyllelse är fortfarande låg och arbete med detta är prioriterat.

Satsningen på teknikspåret är viktigt för oss, dels för att stärka utbildningsmöjligheterna inom de eftergymnasiala tekniska utbildningarna, dels som en katalysator för att inspirera våra barn och ungdomar inom de naturvetenskapliga ämnena och matematik. Vi har i relation till övriga ämnen sämre resultat dessa ämnen och det påverkar att eleverna väljer bort tekniska utbildningar.

Ökningen av antal barn och elever har stannat av. Antalet födda barn i Vetlanda 2023 var fortsatt lågt. Det som sker de närmaste åren är att de stora barn och elevgrupperna förflyttas upp i de äldre åren till högstadiet och gymnasiet. Kostnaden för varje utbildningsplats ökar med stigande ålder. För att kunna minska barngrupperna i förskolan behöver vi effektivisera vår organisation, risken är att vi får för många halvfulla förskolor. Vi har behov av fler lärare i grundskolan för att kunna erbjuda en god och hållbar arbetsmiljö för våra barn, elever och personal. Verksamheterna behöver mer resurser till pedagoger från förskola till vuxenutbildning.

Mycket positivt har skett inom lokalförsörjningen, men det kvarstår en del att göra. Det är viktigt för oss att ha bra och funktionella lokaler. Viktigt om målet för kommunen att bli 30 000 invånare kvarstår.

Gymnasieskolan som står inför ett ökat elevantal och behöver byggas ut. Kan vi inte erbjuda plats för våra egna elever och elever från andra kommuner kan kostnaderna för gymnasieskola öka mycket. Att vara ett attraktivt alternativ för våra grannkommuners elever göra att vi driver skolan med välfyllda program och med en hög effektivitet. Våra egna elever väljer annan gymnasieskola i första hand för att det sökta programmet inte finns i vårt

programutbud, som exempelvis natur- och skogsbruksutbildningar.

Musikskolan som blivit kulturskola har lämnat sina lokaler och finns i tillfälliga lokaler. Det är glädjande att beslut har fattats om renovering av lokaler på Mogärdeskolan. Kulturskolan är en viktig del för att skapa ett attraktivt Vetlanda.

Arbetet med "Bästa platsen" är också ett arbete som är viktigt för framtiden. Vår förmåga att tillsammans, möta och stödja våra medborgare och med deras hjälp utveckla Vetlanda till att bli den bästa platsen att växa upp, leva och åldras på är ett mycket viktigt arbete.

Ekonomi

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett positivt resultat på 4 200 tkr, vilket främst förklaras av ökade statsbidrag.

Förskoleverksamheten visar ett utfall som är 2 200 tkr bättre än budgeterat. Intäkterna gällande barnomsorgsavgifter samt statsbidraget kvalitetshöjande åtgärder utföll högre än förväntat.

Grundskola, fritidshem och förskoleklass redovisar ett utfall på -5 100 tkr. Elever med komplexa behov har ökat och extra stöd har behövt tillsättas på vissa skolor. Det är även fler elever placerade i andra kommuner och fristående skolor, vilket gjort att kostnaderna gällande de interkommunala ersättningarna ökat.

Inom kulturskolan har det under året varit vakanta tjänster vilket, vilket genererar ett överskott mot budget på 1 000 tkr.

Gymnasieverksamheten noterar ett utfall på -1 400 tkr. Kostnaderna gällande interkommunala ersättningar har varit något högre än budgeterat. Intäkter på Njudungsgymnasiet utföll lägre än förväntat.

Inom anpassad grund- och gymnasieskola redovisas ett resultat på -1 500. Utfallet förklaras främst av färre elever från andra kommuner, vilket genererar minskade intäkter gällande interkommunala ersättningar.

Vuxenutbildningen noterar ett positivt överskott på 2 600 tkr till följd av ökade statsbidrag.

Resursteam redovisar ett överskott i förhållande till budget på 1 900 tkr. Här har det varit en del sjukskrivningar under året, ej tillsatta tjänster bland annat övergripande specialpedagog samt föräldraledigheter.

Kostnaderna för skolskjutsen har ökat under året och överstiger budget med -1 800 tkr. Drivmedelspriserna samt kostnaderna på busskort från Jönköpings länstrafik har varit högre än förväntat.

Den centrala ledningsorganisationen och central administration visar ett positivt överskott på 6 300

tkr till följd av vakanta tjänster samt ej budgeterade statsbidrag som tillkommit under året.

Barn- och utbildningsnämndens investeringar för 2023 redovisar en differens mot budget på -746 tkr, det vill säga den tilldelade investeringsbudgeten för 2023 har ej räckt till. Förklaringen är att den totala budgeten gällande ombyggnationen för Tomaslundsskolan (5 300 tkr) inryms i 2024 års budget och inköp har påbörjats redan under 2023. Här görs ett förskott från 2024 till 2023 års budget.

DRIFTREDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Barn- och utbildningsnämnd	740	0	739	1	740	0	602	138
Kulturskola	6 172	-756	5 913	1 015	5 387	-728	5 242	873
Förskoleverksamhet	140 168	-33 003	170 933	2 238	130 119	-32 678	159 695	3 102
Grundskola, fritidshem, förskoleklass	268 965	-25 372	299 497	-5 160	249 039	-25 823	278 315	-3 453
Mottagningsenhet flykting	1 568	-26	1 468	126	1 484	-136	1 716	-96
Anpassad skola	18 574	-10 007	30 086	-1 505	16 203	-9 735	26 205	-267
Gymnasieskola	89 020	-40 776	131 260	-1 464	82 693	-40 651	129 339	-5 995
Vetlanda lärocentrum	23 229	-9 836	30 461	2 604	21 391	-9 476	32 879	-2 012
Skolskjuts	29 075	-1 825	32 787	-1 887	27 052	-1 696	31 432	-2 684
Resurscentrum	21 396	-422	19 913	1 905	19 660	-998	19 268	1 390
Komback	1 215	0	1 123	92	1 765	0	1 341	424
Central ledningsorg. BoU	46 967	-247	44 612	2 602	44 145	-236	42 002	2 379
Administration BoU	35 749	-23 516	55 632	3 633	33 927	-21 515	54 677	764
SUMMA	682 838	-145 786	824 424	4 200	633 605	-143 672	782 713	-5 437

INVESTERINGSREDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Inkomster	Utgifter			Inkomster	Utgifter	
Administration BoU	2 775	0	226		4 142	0	150	3 992
Förskoleverksamhet	1 085	0	1 006		2 045	0	1 773	272
Grundskola, fritidshem, förskoleklass	4 438	0	7 579		7 857	0	7 054	803
Gymnasieskola	3 090	0	3 552		2 473	0	1 762	711
Vetlanda Lärocentrum	546	0	317		415	0	259	156
SUMMA	11 934	0	12 680	0	16 932	0	10 998	5 934

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde är till största del reglerat av lagstiftning genom till exempel socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med flera. Nämnden beslutar om behovsbedömda insatser till brukare utifrån aktuell lagstiftning. Insatserna kan till exempel verkställas som särskilt boende för äldre (SoL), boendestöd till personer med psykisk funktionsnedsättning (SoL) och boende enligt LSS. Insatserna varierar efter den enskildes behov. Nämnden har ett betydande ansvar för hälso- och sjukvård och då för den del av primärvård där kommunen är huvudman. Ansvaret gäller hemsjukvård på särskilt boende och ordinärt boende och det gäller för patienter i alla åldrar, från 0 år och uppåt. Inom organisationen finns över 1 000 medarbetare.

Hänt i verksamheten

Nämndens prioriterade områden 2023 har varit ekonomi i balans, kompetensförsörjning och utveckling av digitalisering/välfärdsteknik. Stort fokus har varit på rekrytering och kompetensförsörjning.

År 2023 har varit ett år med hög sjukfrånvaro. Såväl brukare som medarbetare har varit sjuka i de olika virussjukdomar som pågått under året. På grund av att det är svårt att rekrytera medarbetare har det uppstått vakanser som i sin tur fört med sig övertid hos de ordinarie medarbetarna och att insatser hos brukaren fått omprioriteras.

Utifrån den antagna planen för utveckling av funktionshinderomsorgen har nämnden antagit en handlingsplan för utveckling av boendeformer enligt LSS. Under 2023 planerades det för byggnation av ytterligare en gruppbostad, LSS. Det var Witalabostäder som fick ansvaret för byggnationen och nämnden kommer att hyra lokalerna. Förhoppningsvis är det nya boendet klart första halvåret 2025. Diskussioner har förts om behovet om ytterligare en gruppbostad. Korttids inom LSS där barn och unga vistas har inte ändamålsenliga lokaler och här undersöker Tekniska kontoret olika alternativ för att komma till rätta med korttids lokaler. Under året har det funnits brukare som haft boendebeslut enligt LSS, där nämnden inte har

kunnat erbjuda boende på grund av brist på platser. Nämnden har fått köpa "externa platser" för att kunna verkställa boendebeslut enligt LSS. Risken att det uppstår viteskostnader är stor då nämnden under 2023 har haft och har brukare med beslut om boende enligt LSS som ej kunnat verkställas.

Förvaltningen har arbetat med att möta den omställning av vårdnivåer som pågår, "Nära Vård". Förvaltningen har kunnat erbjuda vård- och omsorg i hemmet alternativt korttidsplats efter att patienten varit utskrivningsklar från sjukhusvård. Det har funnits perioder där det varit stor efterfrågan på korttidsplatser, dock har sommaren varit lugn och det har varit god tillgång på platser. Nämnden har inte haft några betalningsdagar till Regionen vilket tyder på ett bra och snabbt planerande av eventuella insatser från biståndshandläggarna. Hemtjänsten har varit flexibel och till största del kunnat starta upp hemtjänst för brukare som kommer från sjukhuset och har behov av till exempel utökad hemtjänst. Hemsjukvården har i omställningen till Nära vård kunnat möta de olika medicinska behov som varit. Klart är att behoven blir mer komplexa och krävande.

En stor omställning har varit från och med första oktober att följa arbetstidslagens regel om 11-timmars dygnsvila. Förändringen har verkställts inom särskilda boende och hemtjänst, funktionshinder kommer att göra motsvarande i februari 2024. Införandet för med sig extra kostnader för nämnden, en kostnad som varit mycket svår att precisera. Efter de tre första månaderna, sista kvartalet 2023, kan förvaltning se en årskostnad på cirka 8 miljoner. Verksamheterna "skruvar" fortfarande på till exempel schema för att det ska bli så effektivt som möjligt. Det görs försök med att använda AI som hjälp för schemaläggning, så kallat autoschema, utifrån de regler som gäller. Förvaltningen kan se att genom att använda autoschema kan det göras en tidsbesparing då chef och medarbetare lägger mycket tid på att få fram ett fungerande schema för perioden.

Omvärldens förändrade säkerhetsläge har gjort att fokus på säkerhet blivit än mer viktigt i förvaltningen och kommunal verksamhet. Med statliga medel har ett arbete med kontinuitetsplanering (krisberedskap) påbörjats. I detta arbete har

räddningstjänsten varit behjälpliga. En tydlig förändring som ses är att fler säkerhetsuppdateringar kommer och där vi med kort varsel behöver ta fram instruktioner utifrån nya förutsättningar. Ett exempel kan vara när alla trygghetslarmen ute i ordinärt boende inte fungerade på grund av en attack mot leverantören. Larmen låg nere från tidig morgon tills långt in på kvällen. Den tidigare framtagna kontinuitetsplaneringen fungerade med vissa små undantag. Statliga medel kommer också att utlysas för 2024.

En utredning som handlar om "Gemensam avgiftshantering" för Högländet har tagits fram. Det är Högländsförbundet som tagit fram underlaget och nämnden har ärendet på dagordningen i januari 2024 för att ärendet sedan ska skickas till kommunstyrelsen och fullmäktige för beslut.

Förvaltningens medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS) och socialt ansvarig samordnare (SAS) har arbetat med kvalitetsuppföljningarna ute i verksamheten, till exempel särskilt boende. Syftet är att se vilka förbättringar verksamheten kan jobba med för att det ska bli bättre och säkrare för brukaren, Esther.

Nämnden har under 2023 haft studerande inom ramen för det statliga bidraget "Äldreomsorgslyftet" som ger möjlighet för redan anställd personal att studera (heltidsstudier med lön) till undersköterska. Vid årsskiftet examinerades tio nya undersköterskor varav majoriteten stannar inom nämndens ansvarsområde. Det statliga bidraget finns också 2024 - 2026. Nämnden ser att denna möjlighet har gett en kompetenshöjning inom nämndens ansvarsområde.

Arbetet med att utveckla "Bästa platsen att åldras på" och Nära vård och har pågått hela 2023. Ett fortsatt prioriterat område har varit att arbeta proaktivt med ensamma äldre som idag är ett stort samhällsproblem. Arbetet med att finna de personer där känslan av ensamhet finns har pågått under ett par år. Det har skapats mötesplatser centralt och på landsbygd där det varit varierande innehåll. Idag finns det åtta mötesplatser. För att kunna komma in tidigt med preventiva insatser har det i anslutning till ansökan om trygghetslarm erbjudits hembesök av arbetsterapeut och sjukgymnast. Vid besöket ser arbetsterapeuten och sjukgymnast till helheten och

vad som kan underlätta vardagen för den äldre. Det är mer än hälften av de som fått besök har varit i behov av någon form av stöd, till exempel olika hjälpmedel och fallprevention. Våren 2023 övergick projektet i ordinarie verksamhet. Funktionen hälso- och sjukvård har arbetet med att forma ett sätt att få kontakt med brukare/patienter som från slutenvården meddelas till kommunen men inte vårdplaneras. Syftet att arbeta proaktivt och skapa trygghet för patienten som då vet vad hemsjukvård innebär. Det förhindrar också återinläggningar på sjukhuset. Återigen är det rätt vårdnivå som gäller. Detta förväntas skapa mervärde för patienten. Inom ramen för bästa platsen att åldras på finns också "Träningsviljan", en plats dit brukare kommer efter rekommendation från kommunens sjukgymnast alt. arbetsterapeut. Här ges möjlighet till träning men också social samvaro.

Förvaltningen har påbörjat ett större AI-projekt tillsammans med Ensolution och Halmstad högskola. Förvaltningen har fått pengar från Vinnova för att kunna arbeta med projektet. Projektet går ut på att med AI granska journaler och kunna identifiera personer där det är av vikt med förebyggande insatser som i sin tur leder till ökad självständighet. Detta projekt är också viktigt för arbetet med "Bästa platsen att åldras på".

Verksamhetsmätt

Verksamhetsmätt/nyckeltal	2023	2022	2021	2020
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare		883 089	843 111	861 933
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare		455 955	413 585	378 600
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg %		-3,70%	-2,30%	-0,80%
Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare		1 094 057	1 055 882	960 680
Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare		196 977	192 496	184 892
Nettokostnadsavvikelse LSS %		3,80%	4,40%	4,50%
Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	46	61	43	93
Väntetid i antal dagar från beslut till första erbjudna inflyttningsdatum avseende boende enl. LSS, medelvärde			135	102

Personal

Medarbetarundersökningen visar ett trivselindex på 4,16 på en skala 1 - 5, där 5 är högst. 2022 var resultatet 4,14. Hälsa är det område som skattas lägst, medarbetarskap och likabehandling skattas högst. Hälften av medarbetarna anger att de inte har ork att göra andra saker efter arbetspassets slut. Det finns en liten skillnad mellan funktionerna. Det ses att första linjens chefer upplever att de har en stor arbetsbelastning. Under året har förvaltningen arbetat med att stärka upp med administrativt stöd för områdescheferna på särskilt boende. Uppföljning av den insatsen kommer att göras under 2024. Brist på personal har gjort att medarbetare har fått arbeta mycket övertid.

Kompetensförsörjning var och är ett prioriterat område. År 2023 var det stor efterfrågan av medarbetare och då framför allt undersköterskor och vårdbiträde. Det är svårt att rekrytera medarbetare med rätt kompetens och det för med sig att fler och fler medarbetare saknar adekvat utbildning och denna utveckling kan påverka kvalitén i mötet med brukaren. När det gäller hälso- och sjukvårdspersonal går det inte att göra avkall på kompetens. Mycket positivt är att det inom ramen för "Äldreomsorgslyftet" utbildats nya undersköterskor till vård och omsorgs verksamheter. Ett arbete med att försöka differentiera

arbetsuppgifter på äldreboende har initierats. Det har via rekryteringsenheten anställts servicebiträde som ska ha arbetsuppgifter som skiljer sig från undersköterskans. I huvudsak är det städ och tvätt men också hantera avdelningskök och de arbetsuppgifter som tillhör det. Just denna insats upplevs som mycket positivt ute i verksamheterna.

Sjukfrånvaron har varit hög och legat högre än kommunens snitt. Genomsnittet för 2023 är 8,29 % motsvarande siffra för 2022 var 9,63 %. En sjukfrånvaro som delvis varit relaterat till smittspridning av infektionssjukdomar som har pågått hela året.

Målarbete

Nämnden har under året arbetat mot kommunfullmäktiges mål och riktningar. Att vara en attraktiv kommun innebär för nämnden att ha boendeformer som tillgodoser medborgarens behov. Under året har det planerats för ytterligare LSS-boende och det har också förts diskussioner och "korttids", Sturebo. Service i toppklass där nämnden bland annat arbetar med brukarens känsla av delaktighet där resultat följs via nationella brukarundersökningen. Det redovisas ett litet underskott som till största del beror på införandet av 11-timmars dygnsvila. Den digitala utvecklingen har under året fortsatt.

Fullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2030

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Det planeras för att nytt LSS-boende, Kantarellvägen. Behovet är relativt stort då nämnden har ett flertal brukare som är beviljade insatsen LSS-boende. Planen för utveckling av LSS-boende är ett pågående arbete. Den nödvändiga "flyttprocessen" har påbörjats och kommer fortsätta enligt plan.

Antalet äldre ökar och framöver kommer det behövas fler särskilda boendeplatser något som också nämnden beslutat att initiera hos Tekniska förvaltningen.

Nämndmål

Vård- och omsorgsnämnden ska verka för att det finns boendeformer utifrån målgruppernas behov.

Fullmäktiges mål - Service i toppklass

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Brukarundersökning visar att det är svårare att påverka när man som brukare vill ha sina insatser. De flesta upplever att de kan vara delaktiga när insatserna planeras.

Brukarnas bedömning av helheten inom äldreomsorg är något bättre för särskilt boende jämfört med hemtjänsten. Kontinuiteten inom hemtjänsten är mindre bra, många brukare möter upp till 17 olika personer under en 14-dagarsperiod (en mindre förbättring jämfört med 2022). Förvaltningen arbetar med att öka kontinuiteten t.ex. mindre arbetsgrupper.

Nämndmål

Brukarens upplevelse av delaktighet och möjlighet att påverka insatsernas utförande ska öka

Fullmäktiges mål - Hållbart i alla led

Bedömning	Trend
	→

Kommentar:

Nämnden arbetar för en hållbar ekonomi. Statsbidragen är viktiga för verksamheten och de ger möjligheter. Nämnden har kostnader som oroar, mycket övertid, relativt hög sjukfrånvaro och förändringar i Arbetstidslagen. Den sistnämnda kan föra med sig mycket stora kostnader. Förvaltningen arbetar med att lösa 11-timmars dygnsvila på ett kostnadseffektivt arbets sätt.

Medarbetarundersökning visar att de flesta känner trivsel och delaktighet. Resultatet visar på ett högre trivselindex 2023 jämfört med 2022.

Nämndmål

Vård- och omsorgsnämndens mål - Genom medvetna beslut och systematisk uppföljning skapa förutsättningar/strategier för en hållbar ekonomi

Vård- och omsorgsnämndens mål - Medarbetaren ska trivas, känna delaktighet och vara en god ambassadör för verksamheten

Fullmäktiges mål - Nyttänkande och livslångt lärande

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Förvaltningen arbetar med att öka kunskapen i olika digitala lösningar. Förvaltningen har internt haft flera grundutbildningar för medarbetare. Kunskapsbehovet upplevs som stor och efterfrågat. Det finns nya system installerat och användningen av dessa ska optimeras. Nämnas kan de digitala låsen inom hemtjänsten som nu är i slutfasen av installation.

Förvaltningen fortsätter utbilda nya Esthercoacher. Flera medarbetare har fått lära om i sättet att arbeta med digitala verktyg och på så sätt få en viss effektivisering. Arbetsplatser har också premierats för mindre men mycket goda exempel på förbättringsarbeten som får positiva effekter för brukarna.

Äldreomsorgslyftet ger oss nya undersköterskor och det kommer statliga medel ytterligare tre år.

Esthercoacher har stöttat verksamheten med att göra Kuben-mätningar på säbo. Kuben är ett verktyg

där man mäter brukarens behov och fördelar resurser efter resultatet.

Nämndmål

Vård- och omsorgsnämnden ska stärka förutsättningarna för nya arbetssätt och digital mognad

Vård- och omsorgsnämnden skapar goda förutsättningar till en kultur som präglas av lärande och mod att testa nytt

Framtid

Nämnden har utmaningar att möta de kommande åren. Det ses i befolkningsprognos att kommunen får en ökad andel äldre. En sådan utveckling för med sig ökade krav på vård och omsorg. Det kommer finnas behov av ytterligare platser inom särskilt boende efter 2025. Under 2024 kommer en revidering av den tidigare antagna Äldreomsorgsplanen att göras. Nämnden står också inför omställningen till "Nära Vård", en omställning som kräver att det finns medarbetare med rätt kompetens. När det blir fler äldre är det viktigt att arbeta med förebyggande insatser från vård och omsorg för att kunna förskjuta tidpunkten för behovet av ökade insatser. Förhoppningen är att projektet fortsätter 2024 då det upplevs som mycket positivt. Detta utvecklingsprojekt är också viktigt för arbetet med "Bästa platsen att åldras på".

Nämnden har också en utmaning i att agera utifrån den antagna utvecklingsplanen för funktionshinderomsorgen och då inte minst att leva upp till de krav som ställs på ett LSS-boende. Behov av nya gruppboende är av största vikt. Korttidsboende för LSS är också en del som är viktig då nuvarande lokaler inte är optimala, med andra ord fungerar det mindre bra att ha verksamheten i befintliga lokaler. En handlingsplan kommer till nämnden i januari.

Kompetensförsörjning och rekrytering av medarbetare med adekvat utbildning är en mycket stor och pågående utmaning. Tillsammans med kommunens bemanningsenhet rekryteras medarbetare till verksamheten.

En hållbar ekonomi är ett pågående arbete i nämnden. De senaste åren har det redovisats ett överskott och det beror på att det kommit statliga medel som varit riktade mot äldreomsorg. År 2023

visar resultat på ett litet underskott. De riktade statliga ersättningarna kommer, som det ser ut ut idag, att minska 2024 och det innebär troligen att vi ser ett underskott. Den stora delen som påverkar utfallet 2024 är "11-timmars"-regeln som påverkar i negativ riktning. I detta fall har nämnden inte någon täckning i budgeten. Det har varit svårt att förutsäga och är också i nuläget svårt men det är en stor kostnad det handlar om, cirka åtta miljoner. Förvaltningen håller på att "skruva" på schema för att komma ner i kostnader. Nämnden ser att det är av största vikt att det riktade bidrag avseende äldreomsorgen som om ett par år övergår till att bli ett generellt statsbidrag tillfaller vård- och omsorgsnämnden i form av ramjustering.

Ekonomi

Nämnden noterar år 2023 ett underskott på 1 354 tkr. Underskottet är främst kopplat till arbetstidslagens regel om 11-timmars dygnsvila men även ökade kostnader för drivmedel, livsmedel och material, ökade kostnader till HIT samt externa placeringar. En liten del av verksamheten har finansierats med statliga medel som varit riktade mot äldreomsorgen och hemsjukvården. Under 2024 kommer en del av de statliga bidragen finnas, dock i något begränsad utsträckning.

Alla verksamheter har under året haft utmaningar i bemanningen vilket som tidigare beskrivits till stor del beror på hög sjukfrånvaro. Situationen har medfört höga kostnader för både sjukfrånvaro samt vikarietillsättning. När det varit svårt att rekrytera vikarier har det uppstått kostnader för övertid för att ersätta ordinarie personal som då fått arbeta mycket tid utöver sitt ordinarie schema.

Verksamheten administration VO:s överskott beror på vissa ej utfördelade och använda centrala medel samt statsbidrag.

Hemtjänsten har haft höga lönekostnader vilket är kopplat till hög sjukfrånvaro, övertid och vikariekostnader, arbetstidslagen har även påverkat.

LSS-verksamhet har arbetat med att komma ner i kostnader och det arbetet kommer att pågå också 2024. Underskottet i verksamheten är främst kopplat till externa placeringar och korttidstillsyn skola. Funktionshinderomsorgen inför 11-timmarsregeln februari 2024 och det kan påverka ekonomi i negativ riktning, dock försöker

verksamheten att göra det kostnadsneutralt. Den effekten kanske inte kan uppnås fullt ut 2024.

Kostnader för externa placeringar återfinns både inom LSS och SoL. Kostnaderna överstiger budget med ca 5 400 tkr. Nämnden arbetar löpande för att sänka dessa kostnader i möjligaste mån. Det anses dock att de placeringar som varit aktuella 2023 varit nödvändiga.

Särskilt boende har stundtals behövt höja bemanningen då brukares behov har överstigit budgeterad bemanning. Även här höga lönekostnader som till viss del är kopplat till sjukfrånvaro, övertid, vikarier samt arbetstidslagen.

Överskottet i verksamheten Äldreomsorg övr vht beror på statsbidrag och vakanser.

DRIFTRIEDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Administration VO	38 365	-1 376	30 675	9 066	36 574	-721	28 782	8 513
Bemanning	11 444	-189	12 451	-818	10 361	-84	10 251	194
Färdtjänst	200	0	213	-13	200	0	186	14
Hemsjukvård	59 702	-9 436	65 796	3 342	54 897	-2 692	59 721	-2 132
Hemtjänst	107 579	-87 844	201 864	-6 441	104 827	-78 122	181 375	1 574
Korttidsvård	16 382	-969	18 123	-772	15 306	-1 184	17 784	-1 294
Insatser enl LSS	143 419	-32 912	180 946	-4 615	144 241	-26 535	168 470	2 306
Myndighetskontor	10 471	0	10 103	368	8 567	0	9 770	-1 203
Vård- och omsorgsnämnd	807	0	894	-87	801	0	787	14
Insatser enl SoL	22 420	-3 001	25 128	293	20 419	-2 981	23 889	-489
Särskilt boende ÄO	145 206	-32 687	185 551	-7 658	138 298	-30 372	172 406	-3 736
Äldreomsorg övr vht	12 652	-24 499	32 086	5 065	8 994	-20 441	29 352	83
Övrig vht VO	4 036	-2 270	5 390	916	4 355	-2 014	4 749	1 620
SUMMA	572 683	-195 183	769 220	-1 354	547 840	-165 146	707 522	5 464

INVESTERINGSREDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Inkomster	Utgifter			Inkomster	Utgifter	
Inventarier vård o omsorg	250	19	231	19	350	409	-59	
Inventarier särskilt boende ÄO	150	4	146	4	150	0	150	
Trygghetslarm/säkerhetsutrust.	250	250	0	0	250	210	40	
Elcyklar VO	30	0	30	30	30	52	-22	
E-hälsa SITHS		0				60	-60	
Specialsängar	650	661	-11	-11	650	575	75	
Personlyftar		0			150	59	91	
Ugn Magasinet		0			150	0	150	
Madrasser	295	207	88	88			0	
Inventarier boendemiljö	3 000	2 770	230	230			0	
Verksamhetssystem Combine VoO	450	0	450	450	450	0	450	
Inventarier LSS-boende		0			300	238	62	
SUMMA	5 075	0	3 911	1 164	2 480	0	1 603	877

Socialnämnden

Socialnämnden fullgör kommunens socialtjänstuppdrag för individ –och familjeomsorg reglerat i socialtjänstlagen (SOL) med kompletterande tvångslagstiftning och följdlagar jämte familjerättslig lagstiftning med undantag av det som gäller äldre- och funktionshinderomsorgen. I nämndens ansvar ingår också uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen i de delar som rör missbruksvården. Socialnämnden ansvarar även för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn samt arbetsmarknadsfrågor.

En stor del av nämndens verksamhet är lagstyrd och detaljreglerad. Viktiga delar inom barn och ungdomsvården består i att utreda och bedöma barns behov av skydd och stöd. Genom lagstyrd anmälningsskyldighet tar nämnden emot orosanmälningar från andra myndigheter och även enskilda som uttryckt oro för att ett barn utvecklas ogynnsamt. Nämnden genomför utredningar för att bistå och ibland ingripa för att bryta en negativ utveckling eller risk. Nämnden ansvarar för att bevilja dygnsvård i form av familjehem och andra placeringsformer som HVB-vård, men även bevilja olika typer av stöd i öppna former till enskilda och familjer. Nämnden utreder och rekryterar egna familjehem. För varje individ som beviljas insatser upprättas individuella vårdplaner som regelbundet följs upp fram till dess att behov ej längre föreligger.

På likande sätt ger nämnden stöd till vuxna personer som behöver nämndens hjälp med att bryta ett pågående missbruk eller som är i behov av skydd på grund av våld i nära relationer med mera. Nämnden ansvarar även för att pröva ansökningar om försörjningsstöd och om man har rätt till det bevilja sådant stöd, men också bidra till att ge stöd till människor som befinner sig långt från arbetsmarknaden till att bryta bidragsberoende och komma in i egenförsörjning. Nämndens ansvar för arbetsmarknadsfrågorna förvaltas genom arbetsmarknadsenheten vars främsta uppdrag är att hjälpa människor till egen försörjning, då de befinner sig långt från arbetsmarknaden och uppstår försörjningsstöd. Nämnden arbetar även brett med olika former av förebyggande insatser i nära samarbete med andra myndigheter, organisationer och civilsamhälle.

Hänt i verksamheten

Trenden med höga och ökande volymer har fortsatt 2023 och antalet anmälningar som rör oro för barn har varit rekordhøgt, över 2 000 på helåret. Samtidigt har andelen ärenden med hög allvarlighetsgrad också varit høgt. En relativt stor andel av nämndens totala kostnader är känsliga för inflation, då de baseras på indexrelaterade nivåer. Detta är en viktig orsak till att nämndens kostnader har ökat och det ekonomiska bokslutet uppvisar ett större underskott. Konsekvenserna av kraftigt ökade volymer och i stor påverkan av høgre inflation, samt statens aviseringar av stora förändringar i lagstiftningen har skapat behov av en analys av förvaltningens behov, organisering och resurstilldelning, samt initiera förbättringsförslag.

Nämnden har under våren 2023 genomfört en sådan översyn som har legat till grund för att fullmäktige beslutat om en utökad budgetram 2024. Detta för att kunna finansiera kostnadsökningar och förstärka organisationen inom Barn och ungdomsområdet. Införandet av gruppleddare inom utredning och placering-enheterna, samt ytterligare handläggartjänster kommer att rekryteras under början av 2024.

För att möta de ekonomiska utmaningarna har nämnden initierat och genomfört en rad förbättringsarbeten i syfte att minska kostnader, öka effektivitet och möta nya behov:

-Förvaltningen har särskilt sett över HVB-vårdens beslutsprocesser, arbetsmetoder inom barn och ungdomsområde i syfte att uppnå ökad kvalitet och høgre effektivitet vid köp av extern HVB-vård. Detta arbete har lett till goda resultat under året då antalet placerade barn och unga varit relativt få. Även det förebyggande arbetet ses över som en förberedelse för den kommande nya socialtjänstlagen.

-Stärkt samverkan och dialog med civilsamhället har intensifierats under året och en av förvaltningens fältassistenter har särskilt ansvar för att verka för god samordning med våra samverkanspartner i det viktiga förebyggande arbetet.

-Arbetet med att- tillsammans med viktiga samarbetspartners stärka tidiga insatser riktade till

barn o unga genom "Bästa platsen att leva bo och växa upp på" har tagit stora steg framåt under året. En ledningsorganisation har bildats med representanter från både kommunen och regionen. Denna satsning är inriktad på att förbättra barn och ungas hälsa genom att förebygga psykisk ohälsa, förbättra skolresultat med mera.

-Förvaltningen har under året infört digital inlämning av underlag och ansökningar om försörjningsstöd, som ett första steg i att införa en E-tjänst för ansökan om försörjningsstöd.

Nämnden har under året utökat boendestödet genom tillsättandet av en boendesamordnare i missbruksvården. Tjänsten som finansieras genom statsbidrag är ett led i att införa modellen "Bostad först", som innebär ett medvetet arbete för att skapa goda boendeförhållanden för personer som

befinner sig i ett förändringsarbete med att bryta missbruk och beroende.

Tillsammans med Socialstyrelsen och SKR har flera ytterligare initiativ tagits för att under kommande år tydliggöra behov och samordna resurser för att se och möta barns behov tidigt och förbereda för en socialtjänst i linje med den kommande nya socialtjänstlagen. Ett gott exempel är den barnkonsekvensanalys som ett led i införandet av en ny socialtjänst. Ett initiativ som uppmärksammats nationellt.

Samtliga utvecklingsprojekt ligger i linje med nämndens långsiktiga strategi som anger i vilken riktning nämnden vill utveckla socialtjänsten. Den består av tre huvudspår som tillsammans med nämndens ekonomiska utmaningar är det som främst påverkat mål och aktiviteter i förvaltningens verksamhetsplan.

Verksamhetsmått

Verksamhetsmått/nyckeltal	2023	2022	2021	2020
Antal inkomna anmälningar 0-20 år	2 072	1 566	1 473	1 283
Antal inledda utredningar 0-20 år	634	582	430	437
Antal vårddygner HVB 0-20 år inkl ensamkommande	1 877	3 455	2 443	2 300
Vårddygner familjehem 0-20 år inkl ensamkommande	8 762	10 710	13 790	15 945
Antal inledda utredningar över 20 år inkl Våld i nära relationer (exkl. yttranden)	231	221	166	122
Vårddygner HVB över 20 år inkl våld i nära relationer	2 765	2 190	3 452	2 994
Antal hushåll med försörjningsstöd i december	255	241	249	286

Årets verksamhetsmått visar nämndens utmaningar. Antalet anmälningar om barn som far illa överskred för första gången 2 000 st. Det är ytterligare en kraftig ökning. Jämfört med 2019 har antalet anmälningar fördubblats. Externa placeringar minskar 2023, mätt i antalet vårddygner. Antalet vårddygner på HVB för barn och unga har nästan halverats. Familjehemsvården mätt i vårddygner har minskat för tredje året i rad, främst beroende på att antalet ensamkommande barn och unga minskar, men även borträknat det har familjehemsvården minskat, mätt i antalet vårddygner. Antal hushåll som uppbär försörjningsstöd har ökat marginellt med 14 på helåret.

Personal

Både nämnd och förvaltning har tydligt lyft fram vikten av att ha en hög ambition när det gäller att

prioritera personalens arbetssituation och verka för en god personalpolitik. Nämnden har valt att lyfta personalperspektivet i sina mål för året. Det medvetna arbetet för en god personalpolitik har givit resultat inom flera områden. Året har hittills kännetecknats av en relativt stabil personalsituation där vakanser som uppstår har kunnat fyllas ofta med högt tillfredsställande söktryck och bra sökande. Årets medarbetarundersökning uppvisar ett samlat trivselindex på 4,31 på en femgradig skala, en liten sänkning jämfört med föregående års resultat, men är ändå ett mycket gott resultat.

Det finns dock ett område som alltjämt är otillfredsställande och kräver ytterligare åtgärder framöver. Den medarbetarundersökningen bekräftade att förvaltningen har en väldigt ansträngd personalsituation inom flera enheter, samt hos cheferna, där de delar som mäter stress och

arbetstyngd uppvisar alarmerande höga nivåer. Ett arbete pågår för att möta dessa problem. Nämnden har bland annat infört gruppleदारfunktioner inom myndighet Barn o Unga, en åtgärd som syftar till att avlasta enhetscheferna inom de enheter som är allra mest belastade. Ytterligare åtgärder och omprioriteringar kommer att behövas för att skapa rimliga nivåer för verksamhetsområden som identifierats i organisationsanalysen och finns med i förvaltningens åtgärdsplan.

Sjukfrånvaron 2023 är i genomsnitt 7,82%, vilket är över kommunens genomsnitt (7,18%) och har inte förändrats nämnvärt jämfört med tidigare år.

Förvaltningen har haft en långsiktig ambition att arbeta med att stärka motivation och engagemang. Nämnden har ett uttalat mål att ha en fokusera på god arbetsmiljö.

Förvaltningen har god personalförsörjning.

Målarbete

Nämnden arbetar efter en långsiktig strategi som är förankrad i kommunens övergripande mål. Strategin styr årliga mål och förvaltningens utvecklingsarbete mot en effektiv, flexibel socialtjänst med betoning på samarbete, förebyggande och tidiga insatser och dialog med andra aktörer i samhället. Strategin anger även en hög ambition i nytänkande och i att utnyttja fördelarna med digitalisering och ny teknik.

I summeringar, kvalitetsrapporter och analyser framstår tydligt att nämndens inriktning under året har påverkat förvaltningens utveckling i den riktning som strategin anger.

Fullmäktiges mål - Service i toppklass

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Målet bedöms som i hög grad uppfyllt. Nämnden har ett välfungerande ledningssystem för att öka kvaliteten i förvaltningens arbete genom ständigt pågående förbättringar och en lärande organisation. Genom en hög ambition att dokumentera och utreda avvikelser, avsätta tid för analys i särskilda hållplatser för lärande m m jobbar förvaltningen med att upprätthålla en hög kvalitet. Nämndens systematiska förbättringsarbete, kallat Tryggve är

välrenommerat och har tagits efter av många kommuner och även uppmärksammats nationellt och har skapat en hög ambition och servicenivå i förvaltningens arbete. Förvaltningen har också under året förstärkt barnperspektivet genom att göra barn och unga mera delaktiga i handläggning men även på andra sätt. En barnrättsgrupp sammansatt av personal från olika verksamhetsgrenar initierar förslag som till exempel att göra den fysiska miljön mer barnvänlig. Här har också barn varit med.

Nämndmål

SN mål 1: Den enskilde ska vara delaktig i utredningar och insatser

SN mål 2: Människor med försörjningsstöd ska komma i rätt försörjning

Fullmäktiges mål - Hållbart i alla led

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Målet bedöms som devis uppfyllt. Nämnden har två mål knutna till nämndmålet. Det handlar om att bredda dialog och samarbete med civilsamhällets resurser, något som också finns med i nämndens långsiktiga strategi. Nämnden har också i samarbete med Skola, Kultur och fritid, vård och omsorg och Regionen initierat en plattform för ökat samarbete och samsyn Barn och unga kallat "Bästa Platsen". Detta är exempel på att arbeta med långsiktig hållbarhet som utgångspunkt när vi hanterar vårt uppdrag.

Nämndmål

Socialnämndens mål - SN mål 3: En levande dialog med andra förvaltningar, föreningsliv, organisationer och företag ska föras under 2023

Socialnämndens mål - SN mål 4: Arbetsmiljön ska bidra till god hälsa hos medarbetarna

Socialnämndens mål - SN mål 5: Ekonomisk medvetenhet ska prägla verksamheterna

Fullmäktiges mål - Nytänkande och livslångt lärande

Bedömning	Trend
	↗

Kommentar:

Målet bedöms som delvis uppfyllt. Under året har flera nya E-tjänster kommit till och flera är under utveckling. Nämnden har nu 4 färdiga E-tjänster som syftar till att göra digital kommunikation möjlig med socialförvaltningen och 4 som planeras bli klara under 2024.

Färdiga E-tjänster: Återansökan ekonomiskt bistånd, intresseanmälan extravuxen, anmälan oro missbruk vuxen, ansökan missbruk vuxen

Planerade e-tjänster för 2024:

Konsultationsdokument, samarbete med skolan, nyansökan ekonomiskt bistånd, intresseanmälan insats barn och unga

Nämndmål

SN mål 6: Digital kommunikation ska vara möjlig i kontakten med socialförvaltningen

Framtid

En osäker och oroande samhällsutveckling med ökad inflation, kraftigt ökade levnadsomkostnader på livsmedel, boende m m har stor inverkan på nämndens uppdrag och ses också som utmaningar i ett framtidsperspektiv. Nämnden arbetar långsiktigt för att minska riskerna för att fler ska fastna i försörjningsstöd, främst genom ökat fokus på att få människor i arbete och sysselsättning, men även med fördjupade utredningar för att fler personer ska komma i rätt försörjning i välfärdssystemet. Införandet av en medborgarportal, ökad digitalisering och automatisering är också en del av nämndens strategi för att öka differentiering och styra resurser rätt.

Förväntningarna på socialtjänsten i samhället är på gång att förändras i flera avseenden. Arbetet med en ny socialtjänstlag fortskrider där bland annat det förebyggande arbetet betonas betydligt kraftigare med ambitionen att skapa en mer tillgänglig socialtjänst med starkare betoning på tidiga icke biståndsbeslutade insatser. Nämnden har tagit en rad initiativ för att förbereda sig för denna utveckling. Genom initiativet "Bästa Platsen, flera orsaker till nämndens stora underskott 2023. En relativt stor andel av nämndens kostnader är känsliga för inflation. Så höjdes t ex riksnormen för försörjningsstöd som skrevs upp med 8,6% 2023.

kommer behov, resurser och initiativ i högre grad än tidigare att analyseras och koordineras gemensamt med viktiga aktörer som skola, kultur och fritid, vård och omsorg, men även med civilsamhället. Ett sådant exempel är att större fokus på kommunens utsatta områden har redan nu initierats med en rad olika initiativ.

En olycklig samhällsutveckling med ökad kriminalitet långt ner i åldrarna är också en hotbild som ställer nya krav på socialtjänsten som säkert också kommer att påverka vår kommun. För att möta utvecklingen lokalt med ett mer proaktivt arbete har förvaltningen tillsammans med andra kommunala aktörer och polis initierat ett mer aktivt samarbete genom modellen SSPF.

Den sk samsjuklighetsutredningen har lämnat sitt slutbetänkande och mycket tyder på att vi går mot en förändrad lagstiftning där Regionen tar över behandlingsansvaret för missbruksvården från kommunerna. Detta är en stor förändring där socialtjänstens uppdrag i arbetet med missbruksfrågor i högre utsträckning sannolikt kommer att gå mot mer stöd/boende m m, medan Regionen tar över behandlingsansvaret. Socialförvaltningen har förberett sig genom att med statliga projektmedel tillsätta en boendesamordnare som utökar boendestödet riktat till dessa grupper och därmed också tagit aktiva steg mot att införa behandlingsmodellen Bostad Först.

Förändringar i lagstiftningen som syftar till att öka kvalitet och rättssäkerhet för barn och även vuxna (oftast kvinnor) vid placeringar i skyddade boenden vid våld i nära relationer är planerad att införas 1 mars 2024. Denna förändring kommer att kraftigt öka kraven på socialtjänstens myndighetsutövning med ökade kostnader som följd. F n är det oklart i vilken grad staten stödjer kommunerna i denna förändring.

Ekonomi

Nettokostnaden för nämndens verksamhet har ökat från 129 500 t kr (2022) till 138 758, tkr (2023). Det är en ökning med 9 258 t kr eller 7,2 % och ett underskott gentemot budget på 9 118 t kr. Det finns

Försörjningsstödet uppvisar därför ett underskott på 2 522 t kr trots att antalet hushåll inte ökat nämnvärt och att nämnden under året arbetat

framgångsrikt med för att minska antalet personer med långvarigt försörjningsstöd.

Även arvoden till familjehem och familjehem som tagit över vården i samband med vårdnadsöverflyttningar följer liknande kostnadsuppskrivningar. Antal barn i familjehem minskade under året och har inte varit så lågt på många år. Samtidigt ökade kostnaderna för familjehemsvården inkl. vårdnadsöverflyttningar från 13 929 t kr till 17 644 t kr (-553 t kr jämfört med budget). (I detta belopp återfinns dock en avskrivning på knappt 500 t kr av flera år gamla oreglerade fordringar rörande obetalda egenavgifter i samband med placeringar).

Dessa inflationsbaserade ökningarna var inte beaktade i nämndens ram. Nämnden förutsåg tidigt att den jämfört med 2022 minskade ramen inte skulle kunna klara dessa kostnadsökningar utan ansökte i januari 2023 om ett tilläggsanslag på 8 600 t kr. Nämnden arbetade aktivt för att balansera kostnadsökningarna med effektiviseringar och förbättringsarbeten. Samtidigt fortsatte antalet ärenden nämnden hanterar att öka kraftigt. Efter flera års obruten ökning av antalet orosanmälningar blev ökningen ännu kraftigare. Under 2023 registrerades över 2 000 anmälningar en ökning med ca 500, eller 33% på ett år. Kraven på den handläggning som dessa ärenden kräver leder oundvikligen till högre kostnader i flera av förvaltningens myndighetsgrupper. Förvaltningen har gjort viss överanställning och även tillfälligt anlitat konsulter under tillfälliga vakanser för att klara lagstadgade krav. För att få ett bra underlag till ytterligare åtgärder har nämnden beslutat att ge förvaltningen uppdrag att genomföra en utredning och analysera anledningen till den kraftiga ökningen, som visat sig vara högre även i relation till andra kommuner.

Antalet placerade barn på HVB har minskat under året, framför allt genom ett aktivt kvalitetsarbete som kunnat genomföras tack vare finansiering genom kommunens utvecklingsreserv. Kostnaderna för varje enskild placering har däremot även de ökat kraftigt. Trots att antalet barn har minskat och legat på en historiskt låg nivå har kostnaden för HVB-vården ökat från 14 080 t kr (2022) till 16 216 t kr (2023) och står för 6 216 t kr av nämndens underskott.

Nämnden har under 2023 haft fler externa placeringar för behandling av missbruk och beroende. En ökning med 4 000 t kr och ett underskott gentemot budget på 4 588 t kr. Antalet skyddsplaceringar Våld i nära relationer har minskat under året. Kostnaden har minskat med drygt 3 m kr och uppvisar ett överskott gentemot budget på +547 t kr.

I huvudsak tack vare att migrationsöverdomstolen gav nämnden rätt i ett överklagningsärende slutar kontot för ensamkommande på ett kraftigt överskott på 5 117 t kr gentemot budget.

Genom arbetsmarknadsenheten har personer med långvarigt försörjningsstöd brutit utanförskap och kommit ut i sysselsättning och/eller fått sin försörjning från det allmänna ersättningssystemet. Genom fördjupade utredningar, förbättrade samarbetsprocesser har personer som annars riskerat att fastna i långvarigt försörjningsstöd, i arbetssättet Rätt stöd-Rätt försörjning minskat kostnaderna för försörjningsstödet, med ca 1 m kr bara under ett år.

DRIFTREDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Ledning och administration	12 317	-1 388	14 496	-791	12 575	-371	12 762	184
Myndighetsutövning	33 268	-636	34 478	-574	31 412	-226	30 873	765
Öppna insatser	21 085	-3 613	23 399	1 298	19 110	-4 133	21 886	1 358
Placeringar	37 956	-1 744	51 125	-11 425	43 076	-2 698	44 501	1 272
Ekonomiskt bistånd	22 050	-1 899	26 481	-2 532	22 500	-1 412	24 357	-445
Ensamkommande	496	-5 980	1 358	5 117	1 456	-2 722	4 723	-545
Gemensamma verksamheter	2 468	-30	2 709	-211	2 653	0	1 961	692
SUMMA	129 640	-15 289	154 047	-9 118	132 782	-11 562	141 062	3 282

INVESTERINGSREDOVISNING Belopp i tusen kronor Projekt	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Inkomster	Utgifter			Inkomster	Utgifter	
Inventarier IFO	150	-16	274	-108	150	0	76	74
Verksamhetssystem Combine	0	0	11	-11	0	0	294	-294
Verksamhetssystem/digitalisering	1 200	0	15	1 185	250	0	0	250
Automatiserat försörjningsstöd	0	0	0	0	0	0	0	0
SUMMA	1 350	-16	300	1 066	400	0	370	30

Miljö- och byggnämnden

Miljö- och byggnämnden är den kommunala myndighet som hanterar bygglov och anmälan med stöd av plan- och bygglagen. Nämnden är även den kommunala myndigheten för miljö- och hälsoskyddsfrågor med stöd av bland annat miljöbalken och livsmedelslagen.

Hänt i verksamheten

Bostadsbyggande

Nybyggnationen har legat på en ännu lägre nivå än under 2022. Det har beviljats bygglov för 9 nya enbostadshus, 6 fritidshus samt 1 flerbostadshus. Inflationen med påföljande kostnadsökning och räntehöjning påverkar byggnationen negativt. Prognoser visar att byggbranschen förväntas få en svag tillväxt även framöver om läget i omvärlden fortsätter att vara oroligt. Förhoppningsvis kommer de nya detaljplanelagda områdena trots allt att bebyggas, men i långsammare takt än hittills.

Livsmedelskontroll

Under 2023 skulle alla livsmedelsföretag riskklassas om enligt Livsmedelsverkets nya riskklassningsmodell. Det innebär att tillsynsintervallet blir längre och tillsynsbesöken minskar med ca 30 procent. Verksamheten har därför minskats med 0,2 tjänster. Denna tid förs över till alkoholtillsyn och miljötillsyn.

Serveringstillstånd

Miljö- och byggnämnden övertog ansvaret för tillsyn över serveringstillstånd den 1 mars. Det innebar en större initial arbetsinsats än förväntat. Det behövdes ny registerhållning, nya mallar, mer information på hemsidan samt nya riktlinjer. Tanken är att denna tillsyn kan kombineras med tillsynen på livsmedelsverksamheter under arbetstid. Kvällsöppna restauranger och nöjesinrättningar ska dock besökas kvällstid.

Tillsyn enligt miljöbalken

Tillsynsplanen för 2023 har i stort genomförts enligt plan. Några axplock från det gångna året är:

Nationella tillsynsplanen

- På förskolor och skolor har kontroll genomförts av rutiner för städning och ventilation.

- Avfallshantering och då framför allt illegal avfallshantering är ett växande problem både i Sverige och internationellt som kan få stora konsekvenser både för miljön och människors hälsa. För att få kunskap om hur situationen ser ut i vår kommun har ett antal företags hantering av avfall kontrollerats.
- På fordonstvättar och fordonsverkstäder har tillsyn genomförts för att öka kunskapsnivå hos verksamhetsutövare. Denna typ av verksamhet är vanligt förekommande och kan sammantaget ge stor miljöpåverkan.

Regionala åtgärdsprogram

- För att minska användningen och spridningen av farliga kemikalier i länet har tillsyn genomförts på ett antal industrier för att kontrollera hur företagen arbetar för att fasa ut av farliga kemikalier.
- Inom vattenskyddsområde har kontroll gjorts av att vattenskyddsföreskrifterna följs gällande exempelvis brandfarliga vätskor, cisterner och bekämpningsmedel.

Egna fokusområden har också genomförts såsom tillsyn av avfall i livsmedelsverksamheter och tillsyn av boende för personer med funktionsnedsättning.

Verksamhetsmätt/nyckeltal	2023	2022	2021	2020
Insikt, ranking bygglov*	-	8	7	20
Insikt, ranking miljötillsyn*	-	26	72	33
Insikt, ranking livsmedelstillsyn*		39	43	21
Antal diarieförda ärenden	2 392	2 354	2 472	2 600
Antal beslut (inklusive delegation)	1 458	1 859	1 873	2 071
Antal nybyggda en- och tvåbostadshus (inkl fritidshus)	15	28	54	43
Antal nybyggda flerbostadshus	1	0	2	1
Antal ny- och tillbyggda företagslokaler	11	10	10	12
Antal besök:				
miljöfarliga verksamheter	298	275	293	295
enskilda avlopp (nya)	42	60	109	176
tillsyn enskilda avlopp	35	62	48	22
lantbruk	85	82	109	114
arbetsplatsbesök och slutsamråd	113	168	172	169
livsmedelsföretag	205	219	256	199
detaljhandel med tobak/folköl/läkemedel	24	27	29	19
Årsarbetskrafter	16,1	16,6	15,5	16,6
Antal anställda	18	18	19	19
Nettokostnad per innevånare	210	213	106	180

Personal

I 2023 års medarbetarundersökning låg förvaltningens sammanvägda resultat på 4,56 av 5 möjliga vilket är en liten ökning från föregående år.

Förvaltningens sjukfrånvaro låg på 4,98 % vilket är högre än vanligt. Då förvaltningen endast består av 18 medarbetare påverkar en långtidssjukskrivning mycket.

Genomsnittlig anställningstid på förvaltningen är 13 år, förvaltningschefen undantagen.

Målarbete

Fullmäktiges mål - 30 000 invånare år 2030

Bedömning	Trend
	→

Nämndmål

Attraktivt boende

Attraktiv arbetsplats

Vi försöker bidra till att Vetlanda kommun är en plats man vill flytta till och stanna i. Vi har en god tillsyn på livsmedelsverksamheter så ingen ska bli sjuk av maten. För att barn och unga ska få en bra lärmiljö kontrollerar vi skolor och förskolor och driver på arbetet med nybyggnation, underhåll och åtgärder för gott inomhusklimat. Vi arbetar också för att få ett rent Vetlanda utan markföroreningar.

Vi har låg personalomsättning och ett högt värde i medarbetarundersökningen.

Fullmäktiges mål - Service i toppklass

Bedömning	Trend
	→

Nämndmål

Gott företagsklimat

Vi arbetar kontinuerligt för att ha en bra dialog med företagare och allmänhet. Vi arbetar för korta handläggningstider och lättillgängliga e- tjänster. Vi följer upp målet genom företagsmätningen Insikt från SKR, där resultaten hittills varit bra.

Fullmäktiges mål - Hållbart i alla led

Bedömning	Trend
	→

Nämndmål

Resurshushållning

I vår tillsyn arbetar vi för att företag ska använda bästa möjliga teknik och minska energiförbrukningen. Vid byggande av nya bostäder måste hänsyn tas till vårt förändrade klimat. Bokslutet för 2023 visar på ett litet överskott.

Fullmäktiges mål - Nyttänkande och livslångt lärande

Bedömning	Trend
	↗

Nämndmål

Ständiga förbättringar

Vi har väl utarbetad samverkan med Höglandet genom samarbetsavtal och i länet genom Miljösamverkan och från och med i år även Byggsamverkan. Vi har under året handlagt byggärenden åt Sävsjö och Eksjö genom samverkansavtalet och i det gemensamma verksamhetssystemet.

Framtid

Byggkonjunktur

Byggkonjunkturer har stagnerat väsentligt då inflation, räntehöjningar och priser på både råvara och energi stigit kraftigt. Det är inte lätt att se om framtiden i denna oroliga värld. Det finns framtagna detaljplaner och nya områden för bebyggelse är på gång. Det är bara att hoppas att konjunkturer vänder uppåt.

Samverkan

Höglandskommunerna har ett gemensamt verksamhetssystem. Nu har Vetlanda, Sävsjö, Eksjö och Aneby arbetat i samma system i drygt fyra år. Nässjö anslöt i november 2023. Höglandskommunerna inklusive Tranås har upprättat ett samarbetsavtal inom områdena miljö, livsmedel, bygg, plan, trafik, GIS och alkoholservering. Under 2023 har vi handlagt byggärenden åt Sävsjö och skickat ut påminnelser om OVK åt Eksjö. Vi samarbetar också med Sävsjö vid tillsyn av serveringstillstånd kvällstid, då det är lämpligt att vara två.

Tillsyn

Den nationella tillsynsstrategin ger vägledning till kommunerna om hur och inom vilka områden tillsynen främst ska bedrivas. Det är en styrka att man prioriterar lika i landet under samma tidsperiod.

Den nya riskklassningen som ska införas på livsmedelssidan fr o m 2024 kommer innebära längre intervall mellan kontrollerna och det påverkar då också vår budget.

Digitalisering

Under pandemin, när vi arbetat på distans, har vi kunnat utnyttja den digitalisering av pappershandlingar som vi tillämpat sedan några år tillbaka. Nästan alla handlingar finns nu digitalt. Vi arbetar kontinuerligt med att gallra och digitalisera vårt analoga närarkiv. Våra e- tjänster kommer nu direkt in i verksamhetssystemet.

Ekonomi

Budgetramen inför 2023 var realistisk. Det uppkomna överskottet beror främst på sjukskrivningar. Intäkterna på bygg- och livsmedelssidan är lägre än tidigare år.

DRIFTRÉDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Miljö- och byggnämnd	255		353	-98	259		262	-3
Bygg	173	-2 659	2 838	-6	-786	-2 816	2 770	-740
Miljö- och hälsoskydd	2 449	-3 323	5 417	355	2 235	-3 141	5 419	-43
Livsmedel	472	-609	987	94	334	-536	1 017	-147
Alkohol	172	-264	266	170				
Administration	2 932	-144	2 930	146	2 954	-43	2 839	158
Summa	6 453	-6 999	12 791	661	4 996	-6 536	12 307	-775

INVESTERINGSRÉDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Inkomster	Utgifter			Inkomster	Utgifter	
Inventarier	50		36	14	50		16	34
Summa	50		36	14	50		16	34

Höglandets överförmyndarnämnd

Höglandets överförmyndarnämnd är gemensam för Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda kommuner. Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet och har som sitt huvudsakliga uppdrag att utöva tillsyn över ställföreträdare. Tillsynen syftar till att motverka att personer som är underåriga eller på grund av sjukdom eller annan anledning har god man eller förvaltare förordnad för sig lider rättsförluster. Tillsynen utövas främst genom att granska årliga redovisningar som ställföreträdarna lämnar och även genom olika samtycken som en ställföreträdare ansöker om. Verksamheten utreder också behov av att ställföreträdare förordnas samt rekryterar och utbildar personer som vill åta sig uppdrag som ställföreträdare.

Hänt i verksamheten

Höglandets överförmyndarnämnd har under 2023 granskat cirka 1 100 redovisningar (årsräkningar och sluträkningar). Verksamheten har påbörjat införande av e-arkivering i verksamhetssystemet *Provisum* och samverkat i utvecklingsarbetet av e-tjänsten *Provisum Ställföreträdare* och verksamhetssystemet

Verksamhetsmått

Verksamhetsmått/nyckeltal	2023	2022	2021	2020
Antalet ställföreträdarskap (godmanskap, förvaltarskap och förmyndarskap)	1 255	1 286	1 286	1 280
Antalet ställföreträdare (gode män, förvaltare och förmyndare)	998	1 035	1 064	970
Antalet inlämnade årsräkningar	969	967	977	993
- varav digitalt inlämnade årsräkningar, i procent	19	19	19	13
Antalet inlämnade sluträkningar	203	189	197	inget utfall
- varav digitalt inlämnade sluträkningar, i procent	19	18	18	inget utfall

Personal

Höglandets överförmyndarverksamhet bestod den 31 december 2023 av 9,5 årsarbetare och en tillförordnad överförmyndarchef. Under året har det skett rekrytering av 3 handläggare (två medarbetare valde att lämna verksamheten samt utökning av en handläggartjänst) samt en visstidsanställd administratör på 50 procent (digitalisera akter).

tillsammans med Sambruks medlemskommuner och systemleverantören.

I början av året erbjöds två digitala utbildningar för ställföreträdare i e-tjänsten *Provisum Ställföreträdare* och i december skickade överförmyndarverksamheten ut inbjudan om utbildningar för ställföreträdare i upprättande av årsräkning som genomförs under januari och februari 2024 (10 utbildningstillfällen; 8 fysiska tillfällen i de fem samverkanskommunerna och 2 tillfällen digitalt). Under året har vi informerat om överförmyndarverksamheten för förtroendevalda i några av samverkanskommunerna, träffat Höglandets God man- och förvaltarförening och Rotary.

Två gånger per år arrangeras Länsträffar för överförmyndarna i Jönköpings län. Höglandets överförmyndarverksamhet var arrangör av vårens länsträff och Jönköpings överförmyndarverksamhet arrangerade höstens träff. Nämnden och verksamheten har även deltagit på "Studiedagarna 2023" som Föreningen Sveriges Överförmyndare anordnade i slutet av augusti.

trivselindex, för Högländets överförmyndarverksamhet var 4,23 av 5,0. Medarbetarskapet var högst med 4,63 och hälsa lägst med 4,04.

Svarsfrekvensen var 100 procent.

Sjukfrånvaron 2023: 0,72 procent.

Målarbete

Fullmäktiges mål - Service i toppklass

Bedömning	Trend
	→

Kommentar:

Som tillsynsmyndighet bidrar överförmyndarverksamheten till kommunfullmäktiges mål genom nämndens mål om rättssäker och effektiv granskning samt att utbilda och informera ställföreträdare (gode män, förvaltare och förmyndare).

Högländets överförmyndarverksamhet har ett samarbete med Kontaktcenter Vetlanda som tar emot inkommande telefonsamtal och lämnar meddelanden till handläggare via Vetlanda kommuns ärendesystem. För att möta behov av teknisk support och ökad servicenivå i e-tjänsten *Provisum Ställföreträdare* har Högländets överförmyndarverksamhet tillsammans med Sambruks medlemskommuner en helpdesk från och med 2 januari 2024 som systemleverantören bemannar.

Nämndens mål om kontinuerlig rekrytering av lämpliga ställföreträdare bidrar också till kommunfullmäktiges mål. Ställföreträdare rekryteras vid byten, anmälningar och ansökningar som avser godmanskap och förvaltarskap. För att rekrytera nya ställföreträdare finns e-tjänsten *Intresseanmälan för att bli god man eller förvaltare* på Vetlanda kommuns webbplats, där medborgare kan lämna en intresseanmälan. Återkoppling på intresseanmälan sker med länk till våra två digitala utbildningar (grundutbildning och redovisning) och därefter lämplighetsprovning. I nyhetsbrevet söker verksamheten regelbundet nya ställföreträdare och nuvarande ställföreträdare som kan ta fler uppdrag. Under året har verksamheten besökt bland annat Rotary för att informera om verksamheten och därigenom även söka nya ställföreträdare.

Nämndmål

Nämndmål: Rättssäker och effektiv granskning

Nämndmål: Kontinuerlig rekrytering av lämpliga ställföreträdare

Fullmäktiges mål - Nyttänkande och livslångt lärande

Bedömning	Trend
	→

Kommentar:

Högländets överförmyndarnämnd bidrar till fullmäktiges mål genom nämndens mål om ökad digitalisering. I slutet av 2022 lanserades e-tjänst *Provisum Ställföreträdare* och under 2023 har Högländets överförmyndarnämnd tillsammans med leverantören Resursen AB och Sambruks medlemskommuner arbetat med utveckling och ny funktionalitet för att förenkla och förbättra för ställföreträdare. Under hösten 2023 har även utvecklingsarbete inom e-arkivering i verksamhetssystemet Provisum genomförts.

Vi arbetar fortsatt med att öka användandet av e-tjänsten *Provisum Ställföreträdare* och effektivisera verksamhetsprocesser. I början av året erbjöds två utbildningar för ställföreträdare i e-tjänsten *Provisum Ställföreträdare* och i december skickade Högländets överförmyndarverksamhet ut inbjudan till ställföreträdare om utbildning i upprättande av årsräkning som genomförs under januari och februari 2024. Vi utbildar vid 10 tillfällen; 8 tillfällen är fysiska utbildningar i våra fem samverkanskommuner och 2 tillfällen är digitala.

Nämndmål

Nämndmål: Utveckling och innovation

Framtid

Den demografiska utvecklingen i samhället i form av ökad livslängd och en allt äldre befolkning ställer högre krav på vårt välfärdssystem. Även den psykiska ohälsan fortsätter att öka. För överförmyndarverksamheten innebär det att behovet av gode män och förvaltare ökar liksom att komplexiteten i uppdragen ökar. Sveriges modell

med gode män och förvaltare bygger på ett stort ideellt engagemang och en vilja att göra en värdefull insats för att stödja en medmänniska. Höglandets överförmyndarverksamhet har fortsatt en utmaning när det gäller rekrytering av gode män och förvaltare.

Digitalisering, artificiell intelligens (AI) och utveckling av ny teknik är en övergripande förändringskraft som påverkar hela vårt samhälle. Den digitala samhällsutvecklingen ställer nya krav på offentlig verksamhet att stärka sin innovativa förmåga för att kunna motsvara de behov och önskemål som befolkningen efterfrågar samtidigt som rättssäkerhet, personlig integritet och övriga lagkrav ska efterlevas. Att ta tillvara digitaliseringens möjligheter och samtidigt ta hänsyn till att den digitala transformationen innebär även en risk för digitalt utanförskap.

Överförmyndarverksamheten kommer fortsätta utveckla digitala verktyg för ställföreträdare tillsammans med Sambruks medlemskommuner och genomföra utbildningar för ställföreträdare. Ärendemängden innebär en utmaning utifrån tillgänglighet och handläggningstider.

Regeringen beslutade 2019 att tillsätta en särskild utredare för att göra en översyn av reglerna om gode män och förvaltare (SOU 2021:36 Gode män och förvaltare). I uppdraget har ingått att se över reglerna på området med syftet att de ska vara moderna och rättssäkra. Under 2021 tog regeringen emot den statlig utredningen, den så kallade Ställföreträdarutredningen. I september 2023 deltog bland annat Föreningen Sveriges Överförmyndare och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i ett

samråd på justitiedepartementet. Ett förslag är att göra ett snabbspår för vissa av förslagen som inte kräver lika stor utredning som andra. Höglandets överförmyndarverksamhet ställer sig positiv till snabbspåret, men har flaggat för att förslag såsom att otvistiga godmanskap ska flyttas från tingsrätten till överförmyndaren är kostnadsdrivande och utmanande för överförmyndarverksamheten.

Ekonomi

Höglandets överförmyndarnämnd 2023 har ett överskott om 916 000 kronor för helåret 2023. Överskottet beror i huvudsak på att arvodeskostnaden för ställföreträdare är lägre än budgeterat. Effekten av att prisbasbeloppet har höjts har inneburit bland annat att gränsen för när huvudmannen betalar arvode har blivit högre och därmed har kommunens arvodeskostnader till ställföreträdare blivit lägre. Även arvodeskostnader för ensamkommande barn är lägre än budgeterat. Överförmyndarkansliets underskott beror till största del på högre systemkostnader och utbildningskostnader än budgeterat. Nämndens överskott för 2023 regleras enligt samverkansavtalet. Budgetavvikelsen i driftredovisningen blir därmed noll kronor.

Höglandets överförmyndarnämnd har inte använt de budgeterade medel om 200 000 kronor som avser investeringsprojektet digitalisering e-arkiv. Investeringen avser överförmyndarkansliets arkiv och arbetet som påbörjats under hösten medförde inte några investeringsutgifter 2023. Däremot har systemutveckling inom verksamhetssystemet medfört investeringsutgifter om 60 000 kronor.

DRIFTREDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Intäkter från kommunerna	-12 469	-11 553		-916	-12 144	-11 394		-750
Överförmyndarnämnd	345		385	-40	342		344	-2
Överförmyndarkansli	7 726	-32	8 147	-389	6 895	-123	7 118	-100
Överförmyndaren Ställföreträdare	4 398		3 053	1 345	4 907		4 055	852
SUMMA	0	-11 585	11 585	0	0	-11 517	11 517	0

INVESTERINGSREDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Inkomster	Utgifter			Inkomster	Utgifter	
Digitalisering e-arkiv	200	0	0	200	200	0	0	200
Verksamhetssystem ÖF-vht	0	0	60	-60	300	0	0	300
SUMMA	200	0	60	140	500	0	0	500

Finansförvaltningen

DRIFTRIEDOVISNING Belopp i tusen kronor Verksamhet	2023				2022			
	Budget	Utfall		Avvikelse	Budget	Utfall		Avvikelse
		Intäkter	Kostnader			Intäkter	Kostnader	
Kapitalkostnader teknisk verksamhet mm	78 084	0	78 508	-424	74 670	0	70 571	4 099
Pensioner	177 400	0	198 397	-20 997	114 400	-692	119 243	-4 151
Internfinansiering pension och försäkringar	-118 100	-107 055	0	-11 045	-85 000	-96 174	0	11 174
Förändring semesterlöne-skuld	515	0	3 284	-2 769	0	0	1 234	-1 234
Interna intäktsräntor	-18 107	-18 217	0	110	-15 280	-13 886	0	-1 394
Skatter	-1 395 100	-1 428 872	0	33 772	-1 336 100	-1 363 029	0	26 929
Generella statsbidrag & fastighetsavgift	-553 200	-563 794	0	10 594	-503 700	-531 454	0	27 754
Finansiella intäkter	-20 700	-15 519	0	-5 181	-7 401	-8 709	0	1 308
Finansiella kostnader	16 700	0	19 094	-2 394	2 800	0	5 716	-2 916
Avskrivningar/nedskrivningar	3 190	0	0	3 190	-2 102	0	0	-2 102
Reavinster fastigheter	0	-4 424	0	4 424	0	-3 302	0	3 302
Reaförluster fastigheter	0	0	0	0	0	0	1 087	-1 087
Övrigt	0	-3 054	0	3 054	0	-11 504	5 776	5 728
SUMMA	-1 829 318	-2 140 935	299 283	12 334	-1 757 713	-2 028 750	203 627	67 410

Verksamhetsbeskrivning

Under Finansförvaltningen redovisas merparten av de intäkter som finansierar kommunens verksamhet i form av bland annat skatter och generella statsbidrag. Här hanteras också kapitalkostnader för kommunens fastigheter, gator och vägar samt pensionskostnader och finansiella poster. Nedan kommenteras de olika posterna i ovanstående tabell.

Kapitalkostnader, teknisk verksamhet

Med kapitalkostnader för teknisk verksamhet menas avskrivningar och internräntor för de anläggningstillgångar i form av fastigheter, mark, gator och vägar och liknande som kommunen äger.

Budget för detta område sätts utifrån vilka avskrivningar och internräntor nya/befintliga anläggningstillgångar bedöms leda till. Vilket utfall det sedan blir för denna post är beroende av hur kommunens planerade investeringar faller ut under året jämfört med hur de budgeterats. Under 2023 blev resultatet ett mindre underskott mot budget med cirka -0,4 mnkr. Den främsta förklaringen är att investeringarna aktiverats något tidigare än planerat

i budget samt att storleken på ombudget (överföring av investeringsbudget mellan 2022 och 2023) var relativt stor, 49 mnkr. Under året var genomförandegraden av investeringarna betydligt högre än föregående år, cirka 86 % jämfört med 54% föregående år.

Pensioner

Det nya pensionsavtal som trätt i kraft från och med 2023 har inneburit markant högre pensionskostnader. Detta har fått konsekvenser för hela den kommunala sektorn där denna kostnadsökning tillsammans med andra högre kostnader utifrån inflation medför att kommunerna fått betydligt tuffare förutsättningar än de senaste åren. Inför kommande år är ytterligare kostnadsökningar inom pensionsområdet att vänta.

Sedan 1998 gäller den så kallade blandmodellen vid redovisning av kommunens pensionsåtagande. Pensionsrätt intjänad före 1998 ska redovisas som ansvarsförbindelse och inte som skuld. Under ett normalt år påverkas ansvarsförbindelsen främst genom att kommunen betalar ut delar av de

pensioner som finns upptagna i densamma och detta minskar ansvarsförbindelsen. Uppräkningar för att värdesäkra avsättningen verkar i motsatt riktning och ökar storleken. Kostnaden för kommunens pensioner påverkas i hög grad av den så kallade RIPS-räntan vars uppgift är att värdesäkra kommande pensionsutbetalningar. Vid ett lågt ränteläge med låg avkastning kommer de framtida pensionerna att bli dyrare att lösa och omvänt. Under 2011 och 2013 beslutade SKL att den så kallade RIPS-räntan skulle sänkas vilket medförde en kraftig ökning av ansvarsförbindelsen. Någon förändring av RIPS-räntan har därefter inte skett trots att räntan nu är väsentligen högre än den varit de senaste åren. En förändring borde i så fall påverkat ansvarsförbindelsen så att den minskade.

Under året har 31,2 mnkr utbetalats som minskat ansvarsförbindelsen. Förändringar av basbelopp har påverkat ansvarsförbindelsen i motsatt riktning med en ökning som uppgår till hela 34,0 mnkr för att värdesäkra framtida pensioner. Övriga förändringar av ansvarsförbindelsen har medfört att den netto har ökat med 5,8 mnkr exklusive löneskatt. Under ett år med lägre inflationssiffror minskar normalt ansvarsförbindelsen löpande.

Den största enskilda delen av pensionskostnaderna består av den s.k. individuella delen vilken innebär att kommunen enligt avtal avsätter motsvarande 4,5-6,0 % av de nuvarande anställdas lön i pensionspremie. På grund av avtalsförändringar har kommunen under 2023 betalt premier tidigare än man gjort historiskt vilket innebär att detta även påverkat likviditeten. Totalt uppgår kostnaden för den individuella delen under 2023 till 98,5 mnkr inklusive särskild löneskatt att jämföra med 60,8 mnkr under föregående år.

Kostnader för förmånsbaserad ålderspension uppgår till 70,8 mnkr inklusive särskild löneskatt under helåret vilket är en kraftig ökning från föregående år då motsvarande kostnad var 18,7 mnkr. Orsaken är en hög inflation vilket leder till höga kostnader för att värdesäkra pensionerna.

Budgeten för pensionskostnader bygger utslutande på de prognoser kommunen erhåller från pensionsbolag och förändringar utöver dessa är svåra att förutse. Totalt är nettokostnaderna för pensioner (inklusive internfinansieringen nedan) under 2023 32,0 mnkr högre än budgeterat. Tack

vare att kommunalskatt och poster inom utjämningsystemet kompenserar detta är den totala avvikelserna för Finansförvaltningen positiv.

Sedan 1998 gäller den s.k. blandmodellen vid redovisning av kommunens pensionsåtagande. Pensionsrätt intjänad före 1998 ska redovisas som ansvarsförbindelse och inte som skuld. Under ett normalt år påverkas ansvarsförbindelsen främst genom att kommunen betalar ut pensioner som finns upptagna i densamma och detta minskar ansvarsförbindelsen. Uppräkningar för att värdesäkra avsättningen verkar i motsatt riktning och ökar avsättningens storlek. För att kommunsektorn ska hantera beräkningarna på likvärdigt sätt har enhetliga normer för hur detta ska ske införts, den så kallade RIPS-räntan. Syftet är att nuvärdesberäkna skulden och förändringar i RIPS-räntan kan medföra stora förändringar av ansvarsförbindelsen. Någon förändring av RIPS-räntan har dock inte skett under åren 2014-2023.

Internfinansiering pensioner/ försäkringar och semesterlöneskuld

För att finansiera sociala avgifter, avtalade pensioner samt övriga personalförsäkringsavgifter tas ett personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) ut i samband med lönebetalning och belastar då respektive arbetsställe. Nivån som tagits ut under 2023 är något lägre än den av SKR rekommenderade då denna fastställdes sent under 2022. Trots att nivån ändå höjdes saknas 11,0 mnkr för att nå upp till budgeterad nivå. Under året har PO-pålägg tagits ut med (rätt) individuell nivå på arbetsgivaravgifter istället för en schablonnivå, detta har bidragit till underskottet.

Under föregående år var motsvarande belopp ett överskott med 11,2.

På grund av att flera av de arbetsmarknadsförsäkringar som kommunen enligt avtal betalar premie för tidigare har varit överfinansierade, är premien noll eller mycket låg för närvarande. Om de försäkrade kostnaderna ökar kan premien komma att öka framöver.

Den del av årets förändring av semesterlöneskulden som inte tas av verksamheten i samband med intjänandet av semestern behöver finansieras. Semesterlöneskulden värderas upp i samband med genomförd löneöversyn då även denna omfattas.

Med en budget hämtad från löneöversynen som uppgår till 0,5 mnkr blev avvikelserna -2,8 mnkr.

Skatter

Skatteunderlaget har under 2023 utvecklats bättre än förväntningarna i budget. Den kraftiga inbromsningen i ekonomin som förväntades har visat sig dröja och skatteintäkterna har i likhet med de senaste åren blivit högre än budgeterat. Även för inkomståret 2022 blev utfallet bättre än vad som bokades upp i bokslutet och denna skillnad påverkar resultatet för 2023 positivt. Den konjunkturnedgång som syns i delar av samhällsekonomin har ännu inte lämnat speciellt tydliga avtryck på skatteintäkterna.

I helårsutfallet för skatterna är budgetavvikelsen för kommunalskatten hela +33,8 mnkr. Under 2023 har prognoserna blivit allt starkare i takt med att tiden gått. I bokslutet används den senaste skatteprognosen från december där även slutavräkningen för 2022 är med och påverkar resultatet för 2023 med +7,2 mnkr. Även det preliminära utfallet för 2023 bedöms bli väsentligen högre än vad som ligger till grund för skatte-utbetalningarna vilket för delårsbokslutet innebär att en resultatpåverkande post om +21,8 mnkr har bokats upp. Slutavräkningarna påverkar alltså resultatet i årsbokslutet med +29,0 mnkr. Resterande budgetavvikelse för skatterna mot budgeterade skatteintäkter, 4,8 mnkr för helåret beror på högre preliminär utbetalning av skatteintäkter än vad som budgeterats.

Generella statsbidrag och fastighetsavgifter

Under de senaste åren har kraftigt ökade statsbidrag resulterat i rekordresultat, både för kommunsektorn i stort och för Vetlanda kommun. Under 2023 har både utjämningsystemet och fastighetsavgiften överträffat budgeten och prognosen för helåret är + 10,6 mnkr. Det finns både positiva och negativa avvikelser mot budget för de olika posterna inom utjämningsystemet. Ett underskott på -3,2 mnkr prognosticeras för inkomstutjämnningen, +11,4 mnkr för regleringsbidraget och + 1,3 för LSS-utjämnningen. För kostnadsutjämnningen är prognosen svagt positiv med ett utfall om +0,6 mnkr mot budget.

Fastighetsavgiften har resulterat i ett överskott med 0,5 mnkr mot budget.

Den kompensation för ökade sjuklönekostnader, för ökade finansieringskostnader samt för kriget i Ukraina som betalats tidigare år har under 2023 uteblivit.

Finansiella poster

Under året har ränteläget var stigit för att i slutet av året plana ut. Den fortsatta bedömningen är att räntorna kommer att toppa under 2024 för att sedan sjunka igen, dock med en betydligt långsammare takt än de nu har stigit. Det betydligt högre ränteläget har naturligtvis påverkat både finansiella intäkter och kostnader.

Koncernen har en total checkkreditram som uppgår till 75 mnkr som används för att hantera normala fluktuationer i de finansiella flödena. Ett koncernbolag med lånebehov kan då balansera detta genom att nyttja checkkrediten mot att en annan part lånar in överlikviditet. Till skillnad mot för några år sedan erhålls/belastas såväl in- som utlåning på checkkrediten.

Varken kommunen eller något bolag har under året genomfört ökad upplåning trots de investeringar som genomförts. Ett ökat utnyttjande av checkkredit och minskade likvida reserver är dock märkbara. Witalabostäder har under perioden ökat sitt utnyttjande av checkkrediten med totalt 30 mnkr vilket kan ses som kort upplåning. Amortering av befintliga lån har skett i koncernen med totalt 62 mnkr. Av amorteringarna står kommunen för 26 mnkr.

Kommunens intäktsräntor för utlåning har ökat något under året då utlåningen ska spegla kommunens finansieringskostnader. Räntenivån för behållning på checkkrediten har ökat under året.

Kommunens lånefordringar uppgår vid årsbokslutet till 212,1 mnkr. Detta är en minskning från årsskiftet med 8,3 mnkr och den beror på nettot av nyutlåning och amortering av kommunens lånefordringar. Med den reservation för kundförluster som finns om 2,6 mnkr är nettobeloppet för långfristiga fordringar 209,5 mnkr. Utökning av lån har skett till hi:tech AB och Vetlandaortens Ryttaförening. Amortering av lån har i huvudsak skett enligt plan förutom lämnat amorteringsansvänd till Vetlanda Arena AB. Numera följer även detta lån amorteringsplanen igen.

Under 2023 har ingen överskottsutdelning från Kommuninvest intäktsförts. För att följa planen för att stärka solvensgraden hos Kommuninvest har istället 2,7 mnkr betalats inför att öka andelskapitalet.

De finansiella intäkterna beräknas för helåret bli 5,1 mnkr lägre än budgeterat. Räntor på likvida medel lämnar ett visst överskott medan borgensavgifterna medfört visst underskott. Den stora avvikelsen beror på att i budget beräknades att använda överskottsmedel hos Skandia för att betala del av pensionskostnaderna med 8,0 mnkr. Detta ses då som en finansiell intäkt men utifrån ekonomiskt läge bedöms inte denna möjlighet behöva utnyttjas i år utan används under 2024 som ser ut att bli ett utmanande år.

Kommunens totala låneskuld uppgår vid årsbokslutet till 526,2 mnkr inklusive den post på 10 mnkr som bokats upp som kortfristig del. Detta är en minskning med 26,1 mnkr sedan årsskiftet.

Finansiella kostnader prognosticeras bli 2,4 mnkr högre än budget trots viss amortering. Orsaken är ett högre ränteläge än förväntat samt en högre räntekostnad för pensionsskulden.

Kommunen har för sin låneportfölj, i enlighet med den finansiella policyn, en mix av rörliga och fasta räntor och det är då de rörliga räntorna som påverkas i första läget. Allteftersom äldre lån med fast ränta omsätts sker det nu till en betydligt högre räntenivå. Räntekostnader för kommunens lån uppgick 2023 till 16,2 (5,2) mnkr vilket visar på den förändring som skett på lånemarknaden då lånevolymen till och med minskat.

Även de finansiella ränteintäkterna för utlåning påverkas eftersom erhållen ränta på kommunens utlåning till stor del styrs av gällande inlåningsräntor. Ränteintäkterna har därmed ökat under året jämfört med tidigare år och uppgår till 6,4 mnkr jämfört med 2,7 mnkr föregående år.

Borgensavgifterna för 2023 ger intäkter med 4,5 mnkr mot budgeterade 4,7 mnkr. Orsaken är att borgensvolymerna blivit något lägre eftersom en nettoamortering skett inom kommunkoncernen.

Kassaflödet för både kommunen och koncernen har varit negativt under året och likvida medel har minskat med 62 mnkr för kommunen respektive 65 mnkr för koncernen.

Avskrivningar/nedskrivningar, internränta, reavinster och reaförluster

Kommunens nämnder får en tilldelad budget för sina avskrivningar som ska matcha kostnaderna. I den mån summan av alla avskrivningar skiljer sig från den totala budgeten för avskrivningar som tagits i det tidigare budgetbeslutet hanteras avvikelsen sedan under Finansförvaltningen. Denna post kan alltså resultera i ett direkt över- eller underskott. För 2023 blev resultatet en positiv avvikelse som uppgår till 3,2 mnkr. Inga nedskrivningar gjorts inom kommunens fastighetsbestånd under året.

Trots en hög investeringsvolym under året är utfallet för internräntorna i princip lika med budget vilket beror på när under året investeringarna har aktiverats.

Reavinsterna under 2023 uppgår till 4,4 mnkr avseende de tillgångar som redovisas under Finansförvaltningen såsom mark och fastigheter. Av detta belopp är 1,3 mnkr hänförligt till försäljning av exploateringsfastigheter (tomter på området Himlabackarna 3), 2,5 mnkr från försäljning av andra fastigheter samt 0,6 mnkr från försäljning av en bostadsrätt.

Inga reaförluster har uppstått under 2023.

Framtid

Även om 2023 avslutas med ett år där resultatet i det närmaste överträffar budgeten med det dubbla har det varit ett år som har haft en betydligt tuffare inramning vad gäller ekonomin än de senaste åren. Det gäller för såväl privatpersoner, kommuner som samhällsekonomin i stort. För att få ner inflationen har Riksbanken använt ränteinstrumentet vilket medfört en kraftigt stigande ränta. Inflationen har avtagit men med en nivå runt 5% i januari har vi fortfarande en bit att gå innan den når Riksbankens mål. Det innebär att vi sannolikt kommer få leva med en högre räntenivå under flera år framöver. Inflationens orsaker kan sägas vara flera. Pandemin, kriget i Ukraina och den expansiva ekonomiska politik som förts har gett oss läget vi är i nu. Sannolikt kommer detta medföra flera år av svagare tillväxt.

Arbetsmarknaden i stort är fortfarande relativt stark, även om vi lokalt kan se att den mattats. Det innebär att skatteunderlaget inte försvagas riktigt på det sätt som förutspåddes tidigare. Problemet är att även om

skatteunderlaget växer så medför inflationen att köpkraften urholkas.

BNP-utvecklingen i Sverige för helåret 2023 var negativ, -0,2 %. Under kommande år bedöms de dock öka till nivån 1,2 % under 2024. Inför 2025 tros nivån vara 3,4 %.

Med ett nyss startat 2024 är den ekonomiska situationen ansträngd, både lokalt där en budget med mycket små marginaler har lagts men även på det regionala och nationella planet. När det gäller den kommunala verksamheten innebär pensionskostnaderna under 2024 en tung belastning, orsaken är i likhet med 2023 att inflationen medför krav på värdesäkring och därmed ökade kostnader. Om prognoserna stämmer så bör dock situationen se betydligt bättre ut under 2025. Det är inte bara inom pensionsområdet som inflationen sätter press. Detta sker genom högre kostnadsnivåer inom flertalet områden och vi ser inte någon större tendens till kostnadsminskning utan en hög nivå bibehålls. Under 2024 kommer de flesta kommunala löneavtal att gå ut och det innebär en osäkerhet om

kommande kostnadsnivåer utifrån de senaste genomförda löneöversynerna.

Relativt höga investeringsnivåer kommer medföra en ökad upplåning vilket skett i början av 2024. Hur situationen kommer att utvecklas återstår att se. Samtidigt finns flera större investeringsområden där beslut inte fattats, som exempelvis i Badhusfrågan.

Kommunen är också beroende av hur regeringen fortsatt kommer att hantera kommunsektorn. I den budget som lagts fram fanns satsningar på kommunsektorn och den var, glädjande nog till största delen i form av generella statsbidrag. Samtidigt riktas fortsatta satsningar mer mot regionerna som har en än mer utmanande situation än de flesta kommuner

Helårsresultatet (+57 mnkr) är bättre än budget men vi är nu långt ifrån resultaten de senaste åren. Trots allt ger det ändå en indikation på att kommunen inför kommande tuffa år ändå har en ekonomi i balans. Om läget sett sämre ut hade utmaningarna varit än större framöver.

Vetlanda Stadshus AB

Bolaget har till syfte att äga och förvalta aktier i kommunala bolag inom Vetlanda kommun och därmed förenlig verksamhet. Bolaget bildades i december 2002. Den verksamhet som bedrivs i bolaget handlar till största delen om styrning och samordning mellan dotterbolagen.

Ekonomi

Bolagets resultat för 2023 är -2 493 tkr som till största delen beror på ökade räntekostnader utifrån ränteutvecklingen.

Resultaträkning

Belopp i tkr	2023	2022
Rörelsens intäkter	0	0
Rörelsens kostnader	-425	-374
Rörelseresultat före avskrivningar	-425	-374
Avskrivningar	0	0
Rörelseresultat efter avskrivningar	-425	-374
Finansiella intäkter (aktieutdelning)	0	0
Finansiella kostnader	-2 493	-1 014
Rörelseresultat efter finansiella intäkter/kostnader	-2 918	-1 388
Koncernbidrag	425	400
Resultat före skatt	-2 493	-988
Skatt	0	0
Årets resultat	-2 493	-988

Balansräkning

Belopp i tkr	2023	2022
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	132 032	132 032
Omsättningstillgångar	425	400
Summa tillgångar	132 457	132 432
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Aktiekapital	4 000	4 000
Balanserad vinst	19 697	20 684
Årets resultat	-2 493	-988
Summa eget kapital	21 204	23 696
Skulder		
Långfristiga skulder	96 000	96 000
Kortfristiga skulder	15 253	12 736
Summa skulder	111 253	108 736
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	132 457	132 432

Njudung Energi Vetlanda AB

Resultaträkning

Belopp i tkr	2023	2022
Rörelsens intäkter	482 062	494 899
Rörelsens kostnader	-375 798	-356 055
Avskrivningar	-64 690	-64 155
Rörelseresultat efter avskrivningar	41 574	74 689
Finansiella intäkter	3 482	4 224
Finansiella kostnader	-11 077	-9 198
Rörelseresultat efter finansiella intäkter/kostnader	33 979	69 715
Bokslutsdispositioner / Koncernbidrag	-425	-400
Resultat före skatt	33 554	69 315
Skatt	-6 648	-10 438
Årets resultat	26 906	58 877

Balansräkning

Belopp i tkr	2023	2022
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	1 080 900	1 038 895
Omsättningstillgångar	171 270	187 056
Summa tillgångar	1 252 170	1 225 951
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital	441 117	382 240
Förändring eget kapital/Utdelning		
Årets resultat	26 906	58 877
Summa eget kapital	468 023	441 117
Avsättningar	136 488	128 825
Skulder		
Långfristiga skulder	320 067	276 043
Kortfristiga skulder	327 592	379 966
Summa skulder	647 659	656 009
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 252 170	1 225 951

Allmänt om verksamheten

Njudung Energi Vetlanda AB är moderbolag i en koncern med dotterbolaget Njudung Vetlanda Elnät AB, 556819-4749.

Verksamheten i bolaget omfattar tillhandahållande av elproduktion, produktion och distribution av fjärrvärme, tillhandahållande av system för rening och distribution av vatten samt system för miljöriktigt omhändertagande av spill- och dagvatten. I bolaget ingår vidare miljöverksamhet vilket innebär mottagning, sortering och deponering av industriavfall och förorenade massor. Inom verksamhetsgrenen Bredband bedriver bolaget drift och utbyggnad av fiberoptiskt nät för bland annat datakommunikation.

I dotterbolaget Njudung Vetlanda Elnät AB bedrivs verksamhet inom elnät samt vägbelysning.

Njudung Energi Vetlanda AB har sitt säte i Vetlanda, Jönköpings län.

I den operativa verksamheten ingår också intresseföretaget Njudung Energi Sävsjö AB, 556190-5802. Bolaget ägs till hälften vardera av Njudung Energi Vetlanda AB och Sävsjö kommun.

Koncernens personal är anställd i moderbolaget.

Dotterbolagen samt Njudung Energi Sävsjö AB köper personal- och ledningstjänster från Njudung Energi Vetlanda AB.

Njudung Energi Vetlanda AB är helägt dotterbolag till Vetlanda Stadshus AB, org.nr. 556634-0302, som i sin tur är helägt av Vetlanda kommun. Bolaget har sitt säte i Vetlanda.

Omsättning och resultat

Koncernens nettoomsättning har minskat med 1,3% och moderföretagets nettoomsättning har minskat med 1,7%. I den breda verksamhet som bedrivs föreligger inga väsentliga eller oväntade avvikelser för något specifikt affärsområde.

Omsättningsminskningen är främst relaterad till lägre elpriser vilket medfört en omsättningsminskning inom området elhandel.

Viktiga händelser under året

Rysslands pågående krig mot Ukraina samt kriget i mellanöstern fortsätter påverka säkerhetsläget i Europa. Detta har i första hand påverkat koncernen negativt med ökade kostnader i samtliga våra verksamheter. Vi märker även av att riskerna ökat för dataintrång och en större volatilitet på energimarknaden vilket kan öka risken för kundförluster

och minskade leveransvolymerna till våra kunder.

Beslut har fattats att bolaget från 2024-01-01 tar över driften av gatubelysning som tidigare bedrivits i dotterbolaget Njudung Vetlanda Elnät AB (org.nr 556819-4749).

Förväntad framtida utveckling

Koncernens utveckling har koppling till befolknings- och näringslivsutvecklingen i Vetlanda kommun, med tyngdpunkt i tätorten. Med anledning av de anläggningstillgångar som förvaltas är risken av en tillbakagång i utveckling större än vad nyttan är för bolaget vid en tillväxt eller jämviktssituation. I nuläget finns en tydligare tendens till starkare befolkningstillväxt i kommunen.

Det finns ett konstant behov av underhåll och reinvestering av de anläggningar som förvaltas och ambitionen är att öka aktiviteten inom detta område. Detta gäller i synnerhet för våra VA-anläggningar där ett omfattande behov av renovering och/eller nybyggnationer bör genomföras under de närmsta åren.

De goda erfarenheterna av samarbetet med Sävsjö Kommun avseende intresseföretaget Njudung Energi Sävsjö AB samt andra befintliga samarbeten stöder den sedan tidigare tagna strategin att vara fortsatt aktiv i att utveckla nya och befintliga samarbeten med andra aktörer, kommuner och kommunala bolag inom de olika verksamhetsgrenarna.

Med tanke på de ökade kostnaderna som bolaget har, främst relaterad till den höga inflationen, samt att taxorna inte höjts i motsvarande mån förväntas bolagen de närmsta åren redovisa ett lägre rörelseresultat än under tidigare år.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Med den bredd av verksamheter som bedrivs inom koncernen föreligger exponering för ett flertal olika risker. Koncernens försäkringskydd uppdateras kontinuerligt med stöd av extern rådgivare.

Bolaget har under året amorterat 25 miljoner kronor på de lån man hade vid ingången av räkenskapsåret vilket minskat de finansiella riskerna. Koncernen tillämpar av Vetlanda kommun fastställd finansieringspolicy. Bolagets riskhantering i enlighet med policyn innebär spridning av ränte- och kapitalbindning i befintliga krediter.

Beträffande prisriskerna i det som bolaget köper varje år står inköp av bränsle till fjärrvärme-produktionen för den största risken. För närvarande tillämpas ettåriga avtal för dessa inköp.

På intäktssidan finns risker framför allt i vilka priser som erhålls för den elkraft som produceras. Försäljningen av detta sker månatligen på spotmarknaden och är inte prissäkrad.

Inom elhandelsverksamheten är risknivån låg då de traditionella elhandelsriskerna hanteras av den samarbetspartner som handeln bedrivs tillsammans med. För den elkraft som koncernen själv förbrukar finns en strategi med succesiva prissäkringar med en horisont på ca ett år för att kunna prognosticera dessa kostnader.

Säkerhetsläget i Europa har försämrats och detta har i första hand påverkat koncernen negativt med ökade kostnader i samtliga våra verksamheter samt att en ständig risk för dataintrång föreligger. Konjunkturläget gör att riskerna för kundförluster ökat och att det finns risk för minskade leverans-volymer till våra kunder.

Bolagets räntekostnader har under året minskat vilket beror på amorteringar samt ränteswapar som begränsat de höjda marknadsräntorna. Bolaget håller sig inom den räntepolicy som är beslutad och bedömer att riskerna är begränsade utifrån nuvarande upplåning och förväntat ränteläge.

Hållbarhetsupplysningar

En betydande del av bolagets verksamhet utgörs av verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga enligt miljöbalken. Dessa verksamheter följs löpande upp och det upprättas årligen miljörapporter till respektive tillsynsmyndighet. Mer information om dessa verksamheter framgår i avsnitt "Tillstånds- och anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken" nedan.

Personalredovisning upprättas årligen och presenteras i styrelsen. Redovisningen innehåller information om ålders- och könsstruktur i bolaget. I redovisningen belyses även personalomsättning, sjukfrånvaro, frisknärvaro samt arbetsmiljöfaktorer.

Bolaget gör årligen en lönekartläggning för att säkerställa att det inte föreligger osakliga löneskillnader utifrån kön. Lönekartläggningen används också för att säkerställa en god

lönestruktur. Åtgärdsplan upprättas vid identifiering av osakliga löneskillnader eller brister i lönestrukturen.

Bolaget bedriver systematiskt arbetsmiljöarbete för att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.

Arbetet omfattar såväl fysiska som psykosociala arbetsförhållanden. Som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs årligen en medarbetarundersökning. Den omfattar områdena hälsa, likabehandling, ledarskap, medarbetarskap och kvalitet. Undersökningen följs upp och åtgärdsplaner upprättas.

Bolaget har genom arbetsgivarorganisationen Sobona tecknat kollektivavtal med SEKO, Kommunal, Ledarna, förtecknade Saco-förbund samt Vision.

Hållbarhetsrapport

Hållbarhetsrapport för 2023 finns på hemsidan www.njudung.se och under rubriken "Hållbarhetsrapport".

Tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Njudungskoncernen

Endast i moderbolaget bedrivs tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken.

Moderföretaget

Moderföretaget bedriver tillståndspliktiga verksamheter vid fjärrvärmecentralerna i Stickanområdet, Vetlanda avloppsreningsverk samt Flishults avfallsbehandlingsanläggning, samtliga i Vetlanda kommun.

Tillsynsmyndighet är Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Den tillståndspliktiga fjärrvärmeverksamheten påverkar miljön genom:

- lukt,
- buller,
- utsläpp av rökgaser till luft,
- utsläpp av aska till mark och vatten samt

- utsläpp av avlopps-, kondensat- och processvatten till vatten via kommunalt reningsverk.

Den tillståndspliktiga avloppsverksamheten påverkar miljön genom:

- utsläpp av fosfor, kväve och andra syreförbrukande ämnen till vatten.

Den tillståndspliktiga avfallsverksamheten påverkar miljön genom:

- lukt,

- buller,

- utsläpp av lakvatten till mark-, yt- och grundvatten i närområdet samt

- visst utsläpp av deponigas till luft.

Då den tillståndspliktiga avfallsverksamheten hanterar flytande avfall och ger upphov till avfall i form av spillvatten och slam finns en risk för påverkan på mark, yt- och grundvatten i närområdet. Då spillvattnet leds till det kommunala reningsverket finns också en risk att föroreningar följer med till reningsverket som helt eller delvis kan slå ut den biologiska reningen. Kontrollprogram finns upprättat och anläggningen är utformad för att förhindra dessa typer av negativ påverkan på miljön och människors hälsa. Vidare påverkar verksamheten den omgivande miljön med lukt och buller.

Utöver ovan nämnda tillstånd finns ett flertal anmälningspliktiga verksamheter inom avfallshantering, avloppsrening och fjärrvärme. Tillsynsmyndighet i dessa fall är Vetlanda kommun.

Med de verksamheter som drivs enligt miljö tillstånd och regler i miljöbalken uppstår årligen ett antal avvikelser eller överträdelser av gränsvärden som rapporteras till berörd tillsynsmyndighet. När avvikelser eller överträdelser uppstått utreds dessa i dialog med tillsynsmyndigheterna för att konstatera eventuella konsekvenser och för att undvika upprepning.

De tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheterna omfattar en betydande del av koncernens verksamhet varför de är av väsentlig betydelse för företaget. Nuvarande tillstånd bedöms vara tillräckliga till sin utformning och omfattning för

- lukt,

- buller samt

koncernens verksamhet och utveckling under de kommande överblickbara åren.

Witalabostäder AB

Resultaträkning

Belopp i tkr	2023	2022
Rörelsens intäkter	91 981	85 676
Rörelsens kostnader	-66 060	-65 396
Avskrivningar	-16 759	-16 002
Rörelseresultat efter avskrivningar	9 162	4 278
Finansiella intäkter	233	192
Finansiella kostnader	-12 559	-5 511
Rörelseresultat efter finansiella intäkter/kostnader	-3 164	-1 041
Bokslutsdispositioner		
Koncernbidrag	3 480	1 200
Resultat före skatt	316	159
Skatt	-1 177	192
Årets resultat	-861	351

Balansräkning

Belopp i tkr	2023	2022
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	519 993	499 254
Omsättningstillgångar	7 807	5 314
Summa tillgångar	527 800	504 568
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital	56 227	56 047
Förändring eget kapital/Aktieägartillskott		0
Årets resultat	-861	180
Summa eget kapital	55 366	56 227
Avsättningar	7 694	6 517
Obeskattade reserver	1 830	1 830
Skulder		
Långfristiga skulder	296 601	307 151
Kortfristiga skulder	166 309	132 843
Skulder	462 910	439 994
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	527 800	504 568

Bolagets verksamhet består av att äga, bygga och förvalta bostadshus i Vetlanda kommun. Bolaget är ett helägt dotterbolag till Vetlanda Stadshus AB, som ägs av Vetlanda kommun.

Personal

Medeltalet anställda uppgick till 25 personer 2023 (24). Total sjukfrånvaro inklusive lång- och korttidsfrånvaro var 2,6 % under 2023 (4,40 %). Frånvarotalet får anses vara på en mer normal nivå jämfört med åren då Covid-19 hade större påverkan på sjukfrånvaron inom bolaget. Samarbete har skett med Gotahälsan och arbetsmiljö- samt friskvårdsarbete sker kontinuerligt. Pensionsförpliktelserna gentemot tjänstemän och kollektivanställda är garanterade genom försäkringslösning. Under 2022 genomfördes en omorganisation för att uppnå ett ökat kundfokus samt en för verksamheten och dess medarbetare tydligare arbetsfördelning.

Organisationsanslutning

Witalabostäder är medlem i intresseorganisationen Sveriges Allmännytta (SvAN, fd SABO) och arbetsgivarorganisationen Fastigo (Fastighetsbranschens arbetsgivarorganisation).

Dessutom är företaget delägare i Husbyggnadsvaror HBV Förening, som är allmännyttornas inköpscentral.

Hyresgästerna

Bolagets mål är nöjda hyresgäster och under året har ett antal aktiviteter genomförts för ökad samverkan, trygghet och trivsel bland hyresgästerna.

Aktiviteterna har i stor utsträckning skett i samverkan med Hyresgästföreningen (HGF) men också i samarbete med ideella kultur- och idrottsföreningar. Under 2023 har åtgärder efter trygghetsvandringar genomförts i våra bostadsområden Kantarellen, Stens väg och Betesvägen. Nya trygghetsvandringar kommer genomföras under inledningen av 2024. Trygghetsvandringar ska vara en naturlig del av bolagets arbete. Witalabostäder har ett avtal med HGF avseende boinflytande vilket utgör ramverket för hur parterna ska samarbeta i löpande förvaltning och vid genomförande av projekt. I september 2022 genomfördes en Nöjd-Kund-Index (NKI) undersökning och utfallet gav ett

NKI om 73,8. Bolagets har ett mål att detta index ska vara minst 70 vid nästa mätning som genomförs under 2024. Vid mätningen 2020 var indexet 66,0.

Fastighetsförvaltningen

Verksamheten bedrivs med egen personal samt med hjälp av upphandlade tjänster.

Verksamheten har tidigare varit områdesbaserad men under 2022 ändrades organisationen och därmed har även arbetsformerna reviderats och utvecklats i syfte att förbättra och utveckla skötsel, drift och underhåll av bolagets fastigheter för att uppnå en ökad attraktivitet bland nuvarande och blivande hyresgäster.

Gällande fastighetsbeståndet finns bostadslägenheternas antal, storlek och geografiska fördelning redovisas i tabell. Under 2022 tecknade Witalabostäder markanvisningsavtal gällande del av fastigheten Broby 22:35 vid Valåkravägen i Landsbro. Markanvisningsavtalet är under 2023 förlängt och gäller till och med 2024-12-31. Under 2023 har inga köp eller försäljningar av fastigheter genomförts.

Försäkringar

Bolaget har en företagsförsäkring via Länsförsäkringar.

Samtliga fastigheter är försäkrade till fullvärde hos Länsförsäkringar och fordon och maskiner är försäkrade hos Protector.

Nyproduktion, större underhållsprojekt och investeringar

Ett stort underhållsprojekt i form av renovering av bolagets fastigheter på Höjdgatan i Myresjö (33 lägenheter) har pågått och kommer pågå till och med 2024. I projektet renoveras samtliga byggnader och utemiljöer. Bolaget har därmed under året jobbat vidare enligt investerings- och underhållsplanen som finns för samtliga fastigheter. Planen har varit underlag för bolagets affärsplan för 2021-2024 och en uppdatering av planen genomfördes under 2023. På Kullgatan 39-53 i Vetlanda har byte av samtliga 148 lägenheters fönster och fönsterörrar genomförts. Under året har också förprojektering och kartläggning inför kommande renoveringsarbeten på Kullgatan 39-53 pågått. Under 2023 har arbetet med nyproduktion av 60 lägenheter på Skytteparksvägen (Skytteparken)

fortsatt och bygglov beviljades innan sommaren. Bygglovet överklagades till Länsstyrelsen, som upphävde bygglovet på grund av brister i bygglovet från Miljö- och Byggnadsnämnden. Bolaget lämnade in kompletterad bygglovsansökan under hösten och återigen beviljades bygglov. Även detta bygglov överklagades under november till Länsstyrelsen och prövning pågår. Upphandling för nybyggnation av fyra till sex markplanslägenheter på Valåkravägen i Landsbro inleddes under slutet av året. Utöver Skytteparksvägen och Valåkravägen erhöll bolaget under hösten genom särskilt ägardirektiv uppdraget att bygga och hyra ut ett nytt LSS-boende till Vård- och Omsorgsförvaltningen och projektet startades upp under sista kvartalet. Under 2023 upphandlades och byggdes också en större solcellsanläggning på Kyrkogatan 16 i Vetlanda.

Under 2022 sökte och beviljades bolaget bidrag för ny- eller ombyggnad av bostäder för äldre på den ordinarie bostadsmarknaden. Bidraget är ett investeringsstöd från Boverket med ansökan hos Länsstyrelsen. Bidragets storlek är 1 338 tkr och bolaget ansökte om utbetalning i september 2023. Vid årsskiftet hade utbetalning inte genomförts. Bolaget begärde utbetalning av återstående del av stödet avseende renovering av lägenheterna på Kantarellvägen 4-34 under 2022 och utbetalning av stödet erhöles under slutet av 2023 till ett belopp om 1 166 tkr. Under 2024 ska Witalabostäder även redovisa underlag för bidrag avseende energi-effektiviseringar i samband med renoveringarna på Kantarellvägen 4-34. Beviljat maximalt bidrag för energieffektiviseringar är 3 076 tkr och hur stor del som betalas ut beror på resultatet i det underlag som bolaget ska redovisa till Länsstyrelsen.

Underhåll/Standardförbättringar

Underhållsarbeten har utförts till en kostnad av 17 826 tkr (17 615 tkr). Detta innefattar bland annat lägenhetsunderhåll bestående av köks- och badrumsrenoveringar, nya ytskikt och vitvaror. Detta har genomförts kontinuerligt under 2023 och i större omfattning i våra fastigheter med adresser på Betesvägen och Stens väg.

Förutom underhållet har reparationer för 5 323 tkr utförts (4 992 tkr).

Miljöpåverkan

Målet med bolagets miljöarbete är att bidra till en hållbar utveckling genom att i största möjliga mån minimera miljöpåverkan. Anmälningspliktig verksamhet bedrivs enligt miljöbalken och avser bland annat obligatorisk ventilationskontroll (OVK), förordningen om bekämpningsmedel, PCB, köldmediekungörelsen och farligt avfall. Den anmälningspliktiga mängden är mycket begränsad inom bolaget. Rutiner och arbetssätt för farligt avfall sker enligt gällande lagkrav. Bolaget har som mål att minska energiförbrukningen i sina fastigheter samt att ha en fossilfri personbilflotta senast vid utgången av 2024. Under 2023 installerades en solcellsanläggning på Kyrkogatan 16. Anläggningens beräknade årsproduktion är ca 135 000 kWh. Arbetet med utbyte av fordon har tagit längre tid än förväntat på grund av långa leveranstider inom fordonssektorn. Bolagets första elbil levererades under 2022 och en andra elbil kom på plats under 2023. Ytterligare åtta elbilar beställdes 2022 och leverans förväntas första halvåret 2024.

Vatten

Bolaget strävar efter en effektiv och hållbar vattenförbrukning genom kontinuerliga avläsningar och uppföljning av förbrukningen. När eventuella brister upptäcks hanteras dessa så snart som möjligt genom systematisk felsökning och efterföljande åtgärder. Detta är viktigt då vatten är vårt viktigaste livsmedel och en resurs som vi behöver använda på ett klokt och hållbart sätt. Med en låg vakansgrad under hela året så är vattenförbrukningen på en nivå som är jämförbar med årsvärden för perioden 2019-2021 och lägre än årsvärdena för perioden 2016-2018. Bolagets arbetssätt med kontinuerlig uppföljning och åtgärder är viktiga delar för att bibehålla en god hushållning med vatten.

Energi

Genom att ständigt arbeta med att förbättra våra fastigheters olika energisystem har bolaget som ambition att minimera energiuttaget med bibehållen kvalitet för hyresgästerna. Bolaget har kopplat detta till målet att förbättra energiklassen för minst tre fastigheter senast 2024. Uppvärmning av bolagets fastigheter sker med fjärrvärme, bergvärme och elvärme men bolaget arbetar också med värmeåtervinning för att skapa effektiva uppvärmningssystem.

Energiuppföljningar genomförs en gång per månad där genomgång avseende förbrukning av el och värme ger goda möjligheter att agera på avvikelser samt hitta förbättringar. Bolaget har under 2022 och 2023 lagt än mer resurser på detta område då det i perioder varit brist på energi samt att priserna på energi har varierat kraftigt. Dessa satsningar har varit viktiga såväl som kortsiktig åtgärd mot akuta situationer likt 2022 men också som en långsiktig satsning på minskad energiförbrukning för att bättre stå emot fluktuerande priser. Bolagets kostnader för energi minskade 2023 med 2 119 tkr (-16,4 %) jämfört med 2022.

Ventilation

För attraktiva bostäder och lokaler är det viktigt med en bra fungerande och energieffektiv ventilation med rätt luftkvalitet. Ventilationskontroller med rengöring och luftflödesmätning genomförs regelbundet enligt gällande regler och bolaget följer kravet på OVK.

Hyresmarknaden och hyror

Vid ingången av året var 920 (94,8 %) lägenheter uthyrda av totalt 971. Vid årets slut var 918 (94,4 %) lägenheter uthyrda av totalt 971. Av de 54 outhyrda lägenheterna var 34 under renovering och 20 vakanta. Det totala hyres-bortfallet inklusive projektrabatter under året uppgår till 5 435 tkr (3 567 tkr). Det ökade hyresbortfallet beror till största delen på att antalet lägenheter som renoverats varit fler än föregående år.

Hyresbortfallet har reducerats med 1 434 tkr vilket avser renoveringsstödet för åren 2018 till 2023. Renoveringsstödet är beviljat för renovering av fastigheten Kantarellen 1.

Efterfrågan på hyresrätter har dock varit fortsatt god i Vetlanda.

Så här långt under hyresförhandlingar gällande 2024 års hyror har ingen överenskommelse träffats.

Parterna Witalabostäder och HGF har kommit överens om att hänskjuta ärendet till Hyresmarknadskommittén då parterna konstaterat att det efter genomförda förhandlingar inte är möjligt att nå en överenskommelse. Witalabostädernas bud inför beslutet från Hyresmarknadskommittén var 133 kr per kvadratmeter med höjning fr o m 2024-01-01.

Framtiden

Från 1 januari 2011 gäller lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Denna lag gäller för allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag och ställer krav på att bolagen bedrivs utifrån perspektiven affärsmässighet och samhällsnytta. Detta innebär bland annat att bolagen ska ha marknadsmässiga avkastningskrav. Lagen påverkar kommunens roll som ägare, relationen mellan kommun och bolag samt kommunens möjlighet att använda bostadsföretaget som ett verktyg för bostadsförsörjning.

Under 2023 har det funnits statliga stöd/bidrag för kreditgarantier, kategoribostäder för äldre, bostäder i områden med bostadsbrist samt nyproduktion avseende hyresrätter för äldre på ordinarie bostadsmarknad. Antalet bidrag som är möjliga för Witalabostäder att söka har därmed varit oförändrat jämfört med 2022. Tillgången på statliga stöd och bidrag påverkar förmågan att producera nya bostäder men även hastigheten på underhåll och renoveringar och vid varje projekt utvärderas möjligheterna till olika former av bidrag.

Utifrån gällande lagstiftning och statusen på bolagets fastighetsbestånd har verksamheten bedrivits utifrån den långsiktiga investerings- och underhållsplan som togs fram under 2020 och som reviderades under 2023. Syftet med planen är att långsiktigt säkerställa att bolagets fastighetsbestånd utvecklas positivt samt att ta fram ett underlag för kommande finansieringsbehov. Kommande större renoveringsprojekt är planerade till fastigheterna Lärkrädet 2/ Poppeln 2 (Kullgatan 39-53) och Falken 16 (Norra Bollgatan 9-11) i Vetlanda.

Angående nyproduktion förs en dialog med andra byggherrar och fastighetsägare för en gemensam analys av bostadsmarknaden. Avseende fastigheter för nyproduktion så har bolaget idag fastigheter med adresser på Kullgatan och Skytteparksvägen som är planlagda för bostäder och där skulle cirka 120 nya lägenheter uppföras. En första etapp för nyproduktion av 60 lägenheter i ett punkthus är beslutad av bolaget och beslutet godkändes av ägaren under andra halvan av 2022 och bygglov beviljades under 2023. Utöver detta har markanvisningsavtal tecknats för nya bostäder på fastigheten Broby 22:35 i Landsbro samt att utredning/planering pågår för påbyggnad av våningsplan med bostäder parallellt med

renovering av fastigheten Falken 16. Dessutom saknas bostäder för LSS-boende i Vetlanda vilket Witalabostäder i enlighet med direktiv från ägaren avser att bygga under perioden 2024-2025. Utöver nya bostäder har bolaget som ambition att under kommande år satsa på fler solceller för energi-produktion. Solcellerna kommer eventuellt kombineras med energilagring.

Att fortsätta bygga goda relation med hyresgästerna genom allt från information till medinflytande är fortsatt viktigt för engagemang, trygghet och trivsel. Utöver detta avser bolaget att arbeta vidare med att ytterligare stärka samverkan med HGF. En aktivitet som påbörjades under 2022 är att utbilda bolagets nya hyresgäster i vad det innebär att bo i en

hyresrätt med såväl rättigheter som skyldigheter, trivsel med grannar samt hur bostaden/lokalen/fastigheten fungerar rent praktiskt. Denna utbildningsaktivitet är fortsatt en viktig del av bolagets framtida arbete tillsammans med hyresgästerna.

Såväl i förvaltningsarbetet som vid projekt är det bolagets ambition att fortsätta utveckla innehållet i bostaden med olika tjänster. Dessa tjänster kan tillhandahållas av såväl Witalabostäder som av olika samarbetspartners. Det är fortsatt viktigt att bolagets verksamhet bedrivs socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart så att vi bidrar till en hållbar utveckling så att de globala målen i Agenda 2030 nås.

AB Vetlanda Industrilokaler

Resultaträkning

Belopp i tkr	2023	2022
Rörelsens intäkter	18 683	15 251
Rörelsens kostnader	-6 352	-6 304
Avskrivningar	-5 232	-4 569
Rörelseresultat efter avskrivningar	7 099	4 378
Finansiella intäkter	79	14
Finansiella kostnader	-2 816	-1 290
Rörelseresultat efter finansiella intäkter/kostnader	4 362	3 102
Koncernbidrag	-2 620	-1 200
Resultat före skatt	1 742	1 902
Skatt	-359	-390
ÅRETS RESULTAT	1 383	1 512

Balansräkning

Belopp i tkr	2023	2022
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	154 672	155 804
Omsättningstillgångar	8 393	5 678
Summa tillgångar	163 065	161 482
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital	16 590	15 078
Förändring eget kapital	0	0
Årets resultat	1 383	1 512
Summa eget kapital	17 973	16 590
Avsättningar		
Uppskjuten skatt	7 128	6 769
Skulder		
Långfristiga skulder	82 119	86 319
Kortfristiga skulder	55 845	51 804
Summa skulder	137 964	138 123
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	163 065	161 482

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Vetlanda kommun förvärva, bygga och förvalta industrifastigheter för skilda branscher samt annan därmed förenlig verksamhet.

Vetlanda Industrilokaler AB ska - på affärsmässiga grunder - tillhandahålla ändamålsenliga industrilokaler för företag i uppstartsfasen i skilda branscher i syfte att aktivt stimulera nyföretagandet i kommunen.

Bolagets syfte är att underlätta etablering och utveckling av industri- och serviceföretag genom att erbjuda för deras verksamhet ändamålsenliga och anpassningsbara lokaler.

Viktiga händelser under räkenskapsåret

2023 innebar ett fortsatt år av oro i världen. Rysslands anfallskrig i Ukraina har fortsatt under hela året och även terror och krig i Mellanöstern blev en del av verkligheten under slutet av 2023. Under inledningen av 2023 var det höga energipriser och kraftig inflation vilket gjorde att Riksbanken i snabb takt fortsatt att från tidigare låga nivåer höja styrräntan. För Vetlanda Industrilokaler har detta medfört ökade kostnader. Dessa kostnader har bolaget dock kunnat hantera inom befintlig budget. En konsekvens av inflationen och det därmed högre kostnadsläget är att de index som styr bolagets förändringar av hyresgästernas hyror även under 2023 ökat snabbare än de senaste 10 åren med undantag för 2022. Inför 2024 innebär detta att bolagets vanligaste index (Konsumentprisindex, KPI) för höjning av hyror har gått upp med 6,5 % från oktober 2022 till oktober 2023. Läget för bolagets hyresgäster har också påverkats av ovan nämnda förutsättningar.

Bolaget har arbetat enligt den investerings- och underhållsplan som togs fram och fastställdes under 2021 samt att affärsplanen för åren 2021 – 2024 har reviderats inför 2024. Flertalet mindre underhålls-åtgärder har genomförts enligt planen samt att omläggning av cirka 10 000 kvadratmeter tak på bolagets fastighet på Forngatan 16 i Ekenässjön färdigställdes under året. 2023 innebar också att bolaget investerade i sin första solcellsanläggning som har installerats på fastigheten Trucken 4. Anläggningen har en beräknad årsproduktion om ca 280 000 kWh. Nytt och uppdaterade hyreskontrakt har tecknats med hyresgästen på fastigheten Tomasängen 3. Det nya hyreskontraktet innebär förlängda hyrestider, indexjustering av hyran och

tydligare ansvarsfördelning gällande ansvar för drift, underhåll samt brandskydd.

I augusti tecknade bolaget kontrakt med en potentiell hyresgäst avseende projektering och upphandling av en nybyggnation på fastigheten Trucken 11. Efter att avtalet tecknades har bolaget jobbat vidare med projektet som om det förverkligas medför en expansion för ett befintligt företag i Vetlanda kommun. Projektet är ett exempel på hur Vetlanda Industrilokaler uppfyller sina mål och ägarens ambition med bolaget. Under året tecknades nya hyreskontrakt för två lokaler på fastigheten Muttern 6. I den lokal som Schenker flyttade ur 30/9 så flyttade Hydro in under oktober. Gällande den andra lokalen så tecknades kontrakt med Automationsteknik i Hässleholm AB som därmed etablerar sitt kontor för Småland i Vetlanda. Automationsteknik är ett nyetablerat företag i Vetlanda och Småland och även detta är ett gott exempel på att Vetlanda Industrilokaler uppfyller målsättningen och syftet med bolagets verksamhet. I december tog styrelsen beslut att under förutsättning att ägaren godkänner beslutet sälja fastigheten Blockskarven 1. Efter årets slut har också villkorat överlåtelseavtal för fastigheten tecknats mellan AB Vetlanda Industrilokaler och KFK Mekan AB.

Måluppfyllelse

De mål som är uppsatt för bolaget anses var uppnådda under året. Affärsplanens mål har utformats utifrån gällande ägardirektiv. Kraven på bland annat samverkan, underställningsskyldighet och uppföljning har följts varför även dessa direktiv tillgodosetts. Det är viktigt att bolaget långsiktigt är affärsmässigt och genomför lönsamma projekt som över tid bidrar till stabil verksamhet, ekonomi samt positiv utveckling för bolaget men också för ägaren, Vetlanda kommun.

Framtida utveckling

Utveckling för bolagets hyresgäster samt övriga näringslivet är mer föränderlig i och med en instabil omvärld. Påverkan på respektive hyresgäst varierar och är beroende av vilken branschen hyresgästen verkar i. I vissa branscher har företagen fortsatt god orderingång och bra fart i verksamheten medan det i andra branscher har saktat in i takt med det förändrade omvärldsläget. Skulle ränteläget förändras nedåt under kommande år förväntar sig

bolaget att fler företag vill etablera eller expandera vilket skulle kunna leda till olika affärsmöjligheter för Vetlanda Industrilokaler.

Vetlanda Industrilokaler för en dialog med ett antal av hyresgästerna om eventuella ny-, om och/eller tillbyggnader av vilket någon eller några fortsatt kan förväntas bli verklighet inom de närmaste två till fyra åren. Angående den närmaste utvecklingen av bolagets befintliga fastighetsbestånd planeras för en förädling genom ny- respektive tillbyggnad på fastigheterna på Stålvägen, Trucken 4 och Trucken 11. Närmast tillhands är nybyggnad på Trucken 11 i och med det projekteringsavtal som är tecknat med den potentiella hyresgästen Aquajet System AB.

Utifrån det fastighetsöverlåtelseavtal som tecknads efter årets slut räknar bolaget med att fastighetsbeståndet minskar med en fastighet under 2024. Bolaget strävar dock efter att utöka/komplettera sitt fastighetsbestånd för att förbereda för framtida möjligheter att erbjuda företag lokaler för etablering och expansion. Samtliga initiativ ovan tillsammans med övriga kommande aktiviteter inom bolagets verksamhet syftar till att bolaget ska vara en attraktiv och drivande part vid nyetableringar och /eller expansioner i en attraktiv, hållbar och nytänkande kommun.

Magasinsgatan i Vetlanda Fastighets AB

Resultaträkning

Belopp i tkr	2023	2022
Rörelsens intäkter	1 385	914
Rörelsens kostnader	-462	-241
Avskrivningar	-39	-35
Rörelseresultat efter avskrivningar	884	638
Finansiella intäkter	0	0
Finansiella kostnader	-31	-8
Rörelseresultat efter finansiella intäkter/kostnader	853	630
Bokslutsdispositioner (lämnat koncernbidrag)	-860	-150
Resultat före skatt	-7	480
Skatt	0	-99
ÅRETS RESULTAT	-7	381

Balansräkning

Belopp i tkr	2023	2022
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	2 201	2 241
Omsättningstillgångar	69	56
Summa tillgångar	2 270	2 297
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital	406	25
Förändring eget kapital		
Årets resultat	-7	381
Summa eget kapital	399	406
Avsättningar		
Periodiseringsfond	150	150
Skulder		
Långfristiga skulder	0	0
Kortfristiga skulder	1 721	1 741
Summa skulder	1 721	1 741
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 270	2 297

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta en större verksamhetslokal där Vetlanda kommun bedriver verksamhet inom funktionshinderomsorgen. Förutom verksamhetslokalen ingår också en mindre fastighet med uthyrning av privatbostadslägenheter. Fastigheterna förvärvades under 2022 genom köp av bolag som enbart äger de aktuella fastigheterna.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under året har projektering genomförts för att tillgänglighetsanpassa den större fastigheten. Arbetet kommer utföras under 2024.

Höglandets Räddningstjänstförbund

Resultaträkning

Belopp i tkr	2023	2022
Rörelsens intäkter	130 038	119 031
(Varav medlemsbidrag)	(88 662)	(77 727)
Rörelsens kostnader	-124 497	-113 864
Avskrivningar	-4 883	-4 833
Rörelseresultat efter avskrivningar	658	334
Finansiella intäkter	371	52
Finansiella kostnader	-462	-132
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	567	254
Årets resultat	567	254

Balansräkning

Belopp i tkr	2023	2022
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	49 596	53 608
Omsättningstillgångar	49 941	17 672
Summa tillgångar	99 537	71 280
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital	11 165	10 911
Medlemsinsats	10 000	10 000
Årets resultat	567	254
Summa eget kapital	21 732	21 165
Avsättningar	10 598	12 769
Skulder		
Långfristiga skulder	15 000	15 000
Kortfristiga skulder	52 207	22 346
Summa skulder	67 207	37 346
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	99 537	71 280

Höglandets Räddningstjänstförbund är ett kommunalförbund som bildades 2002 av Nässjö kommun (53 %) och Vetlanda kommun (47 %) tillsammans. Fördelningen bygger på invånarantalet i respektive kommun.

HRF arbetar i två parallella organisationer; en organisation för det dagliga (drift) och en vid utlarmning till olyckshändelse (insats). Driftorganisationen består av fem avdelningar, eller funktioner: Stöd till insats, Skydd mot olyckor, Myndighetsutövning, Drift och underhåll samt Kris och beredskap.

Hänt i verksamheten

Höglandets räddningstjänstförbund, i likhet med övriga räddningstjänstverige, verkar i tider av osäkerhet. Effekterna av pandemi, Rysslands invasionskrig, hög inflation, högt ränteläge, lågkonjunktur och en ökad polarisering är faktorer som påverkar samhället negativt även på lokal nivå. Regelrätt krig har utbrutit på fler ställen i världen under 2023, vilket försämrat säkerhetsläget ytterligare. Under året har behovet och nyttan med en genomtänkt kontinuitetshantering blivit alltmer uppenbar för såväl medlemmar som förbund. Människors otrygghet har ökat, vilket ställer än högre krav på det offentliga närvaro och agerande.

2023 har varit ett turbulent år för Höglandets räddningstjänstförbund. Under året har organisationens fokus ändrats till att riktas mer inåt och mot egen verksamhet. Historiskt har HRF varit en tydlig aktör i länets gemensamma utvecklingsprocesser. På grund av bland annat det ekonomiska läget och en hög personalomsättning har mer kraft under slutet på året lagts på att vårda organisationen för att ge medarbetarna bästa möjliga förutsättningar för en långsiktigt hållbar service och produktion.

Stora delar av året kantades av schemamässiga förberedelser inför det arbetstidsdirektiv som EU fastslog 2003, men som Sverige inte efterlevt. För organisationer som schemalagts utifrån Allmänna bestämmelser (AB) var 1 oktober brytdatumet för införande av 11 timmars dygnsvila. Höglandets räddningstjänst-förbund provade under en schemacykel att arbeta enligt AB med delade dygn, men konstaterade ganska snabbt stora svårigheter att producera i det dubbla uppdraget. I mitten av november övergick organisationen i stället till ett

schema baserat på Bilaga R och har under återstoden av året arbetat delade dygn under måndag till torsdag samt dygnspass under fredag till söndag. Det är fortfarande utmanande att få det dubbla uppdraget att fungera, men förutsättningarna har ändå förbättrats jämfört med de premisser ett schema baserat på AB kunde ge. I december ansökte förbundet om dispens utifrån Bilaga R från arbetstidsreglerna om 11 timmars dygnsvila som började gälla 1 februari 2024 enligt samma princip som för scheman baserade på AB. I skrivande stund är dispensansökan obesvarad.

Parallellt med schemaövergången strukturerades den operativa organisationen om; heltidsorganisationen förstärktes och deltidsorganisationen reducerade. Fyra heltidsbrandmän ersatte 16 deltidsbrandmän. Detta har gett en effektivare operativ förmåga som därtill fullt uppfyller de krav som ställts i kommunernas handlingsprogram för räddningstjänst. Efter år av rekryteringsproblem finns tecken på att trenden håller på att vända. I samband med förstärkningen av heltidsorganisationen rekryterades flera nya heltidsbrandmän. Rekryteringsunderlaget var gott och relativt enkelt kunde fyra nya medarbetare anställas. Rekryteringssituationen även bland sotare och brandskyddskontrollanter, som varit problematisk under en längre tid, har förbättrats. Vid årsskiftet 2023/2024 kvarstod behov av någon brandskyddskontrollant ytterligare. Det innebär att förutsättningarna för att fastslagna frister ska kunna hållas inom en snar framtid har ökat. Dock finns det en skuld av försenade brandskyddskontroller och sotningar som gruppen har att arbeta in varpå önskad balans troligen kommer att dröja något. Under året har gruppen sotare förstärkts med två sotarlärlingar, en i Nässjö och en i Vetlanda, för att på så sätt säkra återväxten inom yrkesgruppen.

I början av oktober förändrades förbundets ledning. Uppdraget för befintlig räddningschef/ förbundsdirektör avslutades och en ny tillförordnad förbundsdirektör samt en ny tillförordnad räddningschef tillsattes. Orsaken bakom skiftet var bristande förtroende.

Under senhösten påbörjades även arbetet med att införa en kompaktare och effektivare organisation som fortfarande producerar i både drifts- och operativt uppdrag. Processen genomförs med stor transparens gentemot såväl förbundets

medarbetare som förtroendevalda. Målet är att ny organisation ska vara klar under kommande försommar för att tas i drift den 1 september.

Förbundets ekonomiska resultat för 2023 är problematiskt. Förbundet uppvisar ett underskott, för åttonde året i rad. Den här gången om 8,2 miljoner kronor i relation till budget. Orsakerna till underskottet grundar sig bland annat i avgångsvederlaget till den tidigare förbundsledningen om 1,5 miljoner kronor, oväntat - och inte förutsägbart - höga kostnader för avtalspensionerna om 11 miljoner kronor samt en växande semestereskuld om sammanlagt 3,5 miljoner kronor. Ställt utom allt tvivel är att det under 2024 måste göras en genomgripande översyn av förbundets samtliga kostnader och totala ekonomi. Parallellt med detta är en process påbörjad gällande förbundets uppdrag och medlemmarnas förväntan på detta. Historisk har förbundet både fått, och tagit på sig, uppgifter som varit ofinansierade vilket sannolikt bidragit till den ekonomiska situationen. I dialog med medlemmarna ska under våren 2024 förbundets uppdrag ses över och i möjligaste mån dimensioneras efter den budget som står till buds. I samma anda har ett olika avtal setts över. Nya och tydliga samverkansavtal med Sävsjö kommun ingåtts. Häri tydliggörs också de yttre ramarna för ett eventuellt medlemskap även för Sävsjö kommun något medlemmarna ställt sig positiva till.

Under året har översvämningsproblematiken i Gisshult, strax utanför Nässjö stått för den enskilt största operativa insatsen under 2023. Under året har Gisshultsjön svämmat över vid tre tillfällen - i januari, augusti och november – och vållat skador på både sommarstugor och permanentboende som ligger runt om sjön. Kostnadsansvaret för insatsen har flyttats från förbundet till Nässjö kommun i takt med att åtgärderna i allt mindre omfattning fallit under Lag om skydd mot olyckor. I slutet på året beställde Nässjö kommun en utredning för att klargöra huruvida orsakerna finns i etableringen av Sörängens industriområde, nybyggnationen av riksvägen eller i pågående klimatförändringarna.

Antalet räddningsinsatser under året har i övrigt sjunkit jämfört med 2022. HRF larmades till 1 402 händelser under 2023, vilket är 192 händelser färre än året innan. Av de 1 402 insatser inträffade 1 149 inom Nässjö och Vetlanda kommuner. HRF larmades till 253 insatser utanför medlemskommunernas gränser. Statistiken visar att trafikolyckorna har minskat, så även brand i byggnad. Ingen människa har omkommit av brand under 2023, medan fyra personer har omkommit i trafikolycka.

Höglandsförbundet

Resultaträkning

Belopp i tkr	2023	2022
Rörelsens intäkter	106 373	102 101
Rörelsens kostnader	-128 378	-110 860
Avskrivningar	-8 171	-7 701
Nedskrivningar/utrangeringar	0	0
Rörelseresultat efter avskrivningar	30 176	-16 460
Avgifter från medlemskommunerna	34 200	19 623
Finansiella intäkter	936	144
Finansiella kostnader	-414	-119
Årets resultat	4 546	3 188

Balansräkning

Belopp i tkr	2023	2022
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	30 466	23 055
Omsättningstillgångar	98 342	91 551
Summa tillgångar	128 808	114 606
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Eget kapital	16 829	13 641
Årets resultat	4 546	3 188
Summa eget kapital	21 375	16 829
Skulder		
Långfristiga skulder	15 000	25 000
Kortfristiga skulder	92 433	72 777
Summa skulder	107 433	97 777
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	128 808	114 606

Höglandsförbundet har fem medlemskommuner. Dessa är Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda. Höglandsförbundet är en plattform för att samordna verksamheter där kommunerna anser det vara fördelaktigt att driva en gemensam organisation. Förbundet har också en samordnande roll i frågor som väcks av kommunerna och där kommunerna vill se höglandet som en viktig spelare. Förbundets syfte är att utveckla och fördjupa samarbetet mellan medlemmarna för att åstadkomma utveckling och effektivt resursutnyttjande. Förbundets verksamheter ska till övervägande del omfatta samtliga medlemskommuner.

Förbundet består av tre verksamheter: Höglandets ekonomi service, Höglandets familjerätt, Höglandets IT samt ett kansli. Förbundets syfte är att utveckla och fördjupa samarbetet mellan medlemmarna för att åstadkomma utveckling och effektivt resursutnyttjande. Förbundets verksamheter ska till övervägande del omfatta samtliga medlemskommuner. Målsättningen och grundtanken med förbundets verksamhet är att i samverkan mellan medlemskommunerna bedriva viss kommunal verksamhet så kostnadseffektivt och rationellt som möjligt.

Verksamhet

Ett stort arbete inom Höglandsförbundet har under 2023 varit att arbeta fram underlag till ett inriktningsbeslut och därefter ta fram en utredning för slutgiltigt ställningstagande för en Höglandsgemensam gymnasieskola. I mars beslutade direktionen att ställa sig bakom ett inriktningsbeslut och en fortsatt utredning för en gemensam gymnasieskola och i november beslutade direktionen att Höglandsförbundet kan ta emot kommunernas gymnasieskolor från och med 1 januari 2025. Nu ligger beslutet i medlemskommunernas för beslut om överlämnade av gymnasieskolan till Höglandsförbundet. Första februari tog Höglandsförbundet över ansvaret för systemförvaltning av verksamhetssystemet Combine som används inom socialtjänst och vård och omsorg. I början på 2023 har stort fokus legat på att få i gång denna enhet och hitta strukturen för samverkan med kommunerna kring denna verksamhet. I slutet på 2022 fick förbundet i uppdrag att utreda möjligheten kring att samverka kring avgiftshandläggning för de hyror och avgifter som

debiteras via Combine. Direktionen i november tog beslut om att Höglandsförbundet kan ta emot denna verksamhet.

Från och med 2023 har Höglandets familjerätt tagit över alla kvarvarande faderskapsutredningar från kommunerna som efter införandet av e-tjänst för bekräftande av faderskap infördes 2022 av Skatteverket. Effekten av denna förändring är att den gemensamma familjerätten har ansvar för alla familjerättsliga processer och att dessa arbetsuppgifter numera är avlastade kommunerna fullt ut.

Under våren har det pågått rekryteringar utifrån den politiska satsningen kring IT- säkerhet och informationssäkerhet som beslutades om till 2023. Dessa nyanställningar var alla på plats efter sommaren. Syftet med dessa satsningar är kunna arbeta mer strategiskt och proaktivt med områdena utifrån ett ökat behov på grund av det förändrade omvärldsläget. Då kommunerna efterfrågar mer utbildning, information och stöd vid kontinuitetsshanteringar och upphandlingar är det positivt att vi nu kommer att kunna hjälpa till och ge ännu mer stöd.

Förbundet har under början av 2023 fortsatt att arbeta intensivt tillsammans med kommunerna och bolagen kring införandet av det nya gemensamma ekonomisystemet Raindance. Det gemensamma ekonomisystemet gick i drift den 2 januari 2024.

Ekonomisk uppföljning

Årsredovisningen inkluderar 1 januari till 31 december 2023. Resultatet för samma period är 4 546 tkr vilket är 3 311 tkr bättre än det budgeterade resultatet på 1 235 tkr.

Höglandets verksamhetsstöd, HVS, inkluderar Ekonomiservice och Systemförvaltning Combine. Resultatet för HVS är 72 tkr vilket är en avvikelse på 37 tkr mot budget.

Familjerättens resultat för 2023 är 225 tkr vilket är 157 tkr bättre än budget. Resultatet innehåller både lägre personalkostnader på grund av vakanser och sjukfrånvaro och ökade kostnader för utbildningar. Utbildningarna fokuserar på nyanställda men även utbildning inom området våld i nära relationer.

Höglandets IT:s resultat för 2023 är 4 870 tkr vilket är 3 873 kr bättre än budget. Prognosen innehåller olika delar både i form av lägre personalkostnader, lägre avskrivningar och högre intäkter än budgeterat.

Förbundsledningskontorets resultat är 170 tkr vilket är 36 tkr bättre än det budgeterade resultatet. Räntekostnader och pensionskostnader och resultatet för 2023 blir - 578 tkr vilket även är avvikelsen mot budget. Avvikelsen kommer av att pensionskostnaderna är högre än budgeterat. Revisionen redovisar ett resultat på -213 tkr vilket är en avvikelse mot budget med -215 tkr.

Framtid

Under 2024 fortsätter arbetet med att utveckla den nya enheten Systemförvaltning Combine med innehåll och samverkansformer. Här finns det mer att göra tillsammans med Höglandets IT och om kommunerna för fullt nyttjande av systemet. Väljer kommunerna att gå vidare med en gemensam organisation för avgiftshandläggning för avgifter som hanteras i Combine, finns det flera samverkans och effektiviseringar att göra även där.

Inom familjerätten kommer verksamheten anpassa sig till flera förändringar utifrån förändringar i nuvarande lagstiftning om beslut om dessa fattas.

Området IT-säkerhet är en del av området informationssäkerhet vilket också ses som ett område som förbundet tillsammans med kommunernas kommer att fortsätta arbeta med.

Om kommunerna fattar beslut gymnasieskola organiserad på Höglandsförbundet kommer det att innebära den största förändringen för förbundet sedan starten.

